

**STRATÉGIAI JAVASLAT
BÁCS-KISKUN MEGYE
EGÉSZSÉGTURIZMUSÁNAK FEJLESZTÉSÉRE
HEALTH TOUR
HUSRB/1602/31/0084**

TARTALOM

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ.....	2
2. STRATÉGIAI PROGRAM.....	4
2.1. TERVEZÉS HÁTTERE, A KÖRÜLMÉNYEK BEMUTATÁSA.....	4
2.2. CÉLRENDSZER.....	8
2.3. PRIORITÁSOK BEMUTATÁSA.....	8
2.4. INTÉZKEDÉSEK MEGHATÁROZÁSA A CÉLOK ÉS PRIORITÁSOK MENTÉN.....	9
2.4.1. A célok és a prioritások közötti kapcsolat, egymásra épülés bemutatása.....	9
2.4.2. A javasolt intézkedések felsorolása, célokhoz kapcsolása, kapcsolódási pontok feltárása.....	13
2.5. A RÉSZTVEVŐ SZERVEZETEK, INTÉZMÉNYI ÉS FINANSZÍROZÁSI KÉRDÉSEK.....	13
3. MŰKÖDÉSI PROGRAM.....	16
3.1. PRIORITÁSOKHOZ KAPCSOLÓDÓ INTÉZKEDÉSEK ÁTTEKINTŐ BEMUTATÁSA.....	16
3.2. 5 ZÁSZLÓSHAJÓ MEGHATÁROZÁSA, ÉS BEMUTATÁSA.....	48
4. A STRATÉGIAI JAVASLATOK HATÁROKON ÁTNYÚLÓ HATÁSA.....	63

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra: Célrendszer.....	8
---------------------------	---

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat: SWOT-elemzés megállapításainak összegzése.....	4
2. táblázat: Prioritások, intézkedések.....	9
3. táblázat: Határon átnyúló hatások, együttműködési lehetőségek.....	64

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A stratégiai javaslat több, előzménydokumentum megállapításainak összegzése, egységes rendszerbe szervezése, a Bács-Kiskun megye egészségturizmusának fejlesztési koncepciójában megfogalmazott célok intézkedések mentén történő kifejtése, valamint a stratégiai irányvonalak mentén zászlóshajók kijelölése. Célunk volt, hogy a stratégiakészítés folyamatához tartozó minden dokumentummal összhangban legyen, illeszkedjen az előzetes anyagokhoz, ugyanakkor különálló dokumentumként is megállja a helyét.

A stratégiakészítés folyamatában elkészített dokumentumok, hasonlóan a jelen stratégiai javaslatban foglaltakkal egy „ívet” követnek:

- A helyzetelemzés, célcsoportelemzés azonosította azokat a területeket, amelyekre Bács-Kiskun megye (a továbbiakban: Megye) építhet, amelyekkel a jövőben valamilyen módon foglalkozni szükséges. Világosan láthatóvá vált az egészségturizmus helyzete, megyei adottságai, jellemzői, a benne rejlő lehetőségek, de azok a kockázatok és gyenge pontok is, amelyek ismerete nélkül nem lehet komplex, előremutató, az érintettek számára pozitív hatásokkal járó tervezésbe kezdeni.
- A fejlesztési koncepció a helyzetelemzés, célcsoportelemzés megállapításaiból kiindulva vázolt fel egy lehetséges jövőképet, olyan elvi irányokat és prioritásokat, amelyek mentén a Megye egészségturizmusa egyedivé, versenyképesé, és olyan egységes célrendszert, amelyek elérésével sikeressé tehető, valamint fejlődésnek indulhat.
- A stratégiai javaslat azonosítja, rendszerbe foglalja a konkrét célokhoz, prioritásokhoz rendelt beavatkozásokat. Meghatározza és részleteiben bemutatja az intézkedések tartalmát, valamint, hogy milyen feltételrendszer mentén valósíthatók meg, továbbá melyek lehetnek azok a zászlóshajó projektek, amelyekkel stratégiai kérdés mielőbb foglalkozni.

A helyzetelemzés, célcsoportelemzés megállapításai alapján elkészített és elfogadott SWOT-elemzés összefoglalása, orvosi, gyógy- és wellness turizmusra bontva mutatja be az egészségturizmust. Ez alapján az mondhatjuk, hogy a Megye vonzó és jól értékesíthető egészségturisztikai adottságokkal rendelkezik, amelyek kihasználása jelenleg nem valósul meg, összehangolása, rendszerbe foglalása még nem történt meg, minőségi fejlesztése és szolgáltatásbővítése pedig elengedhetetlen. Szükség van az alapok (társadalom, környezet, infrastruktúra) megerősítésére, a térségi szereplők összefogására, az ebből eredő szinergiák kihasználására. A fejlesztések tervezését rendszerbe kell helyezni, az érintettek számára átláthatóvá kell tenni és meg kell találni minden szereplő egyéni hasznosságát és hasznát, érdekeltté kell tenni őket a kitűzött jövőkép elérésében. Nem szabad megfeledkezni a gyógyfürdők

egységes, mai kornak megfelelő színvonalra történő fejlesztéséről – mivel a Megye gyógyfürdői kimaradtak az elmúlt évek fürdőfejlesztéseiből, az általános infrastrukturális állapot javítása, és a mai kor igényeinek megfelelő szolgáltatások kialakítása első lépésként elengedhetetlen.

A jelen turizmusában, így az egészségre alapozott turisztikai szolgáltatásokban is szükség van a potenciális látogatók igényeinek folyamatos mérésére, igényváltozásainak nyomon követésére, a kényelmüket szolgáló és folyamatosan megújuló technológiák használatára. Mivel a turizmus erősen emberi erőforrásfüggő ágazat, így nem szabad megfeledkezni a szakemberek képzéséről, továbbképzéséről, utánpótlásuk biztosításáról, a számukra vonzó környezet megteremtéséről sem. A jövőképünk elérését szolgáló, átfogó, illetve a stratégiaiilag kiemelt célok, azaz prioritások mentén csoportosítottuk a konkrétabb, jól specifikálható céljainkat, melyek strukturált egységbe foglalása adja célrendszerünket. Prioritásonként kibontásra kerülnek a lehetséges akciók, részletesen bemutatásra kerülnek azok az intézkedések, amelyek a Megye adottságaihoz igazodva valódi megoldást jelenthetnek a célok elérésében.

Meghatároztuk a stratégia által megfogalmazott beavatkozások potenciális érintetti körét, valamint leírtunk olyan elveket és típusmegoldásokat, amelyek a stratégia mentén létrejövő jövőbeni fejlesztésekkel közvetlenül vagy közvetve érintett szervezetekre, a projektek, programok megvalósításához elengedhetetlen finanszírozási szükségletek tervezéséhez érvényesek lehetnek. A stratégiai javaslat lezárása olyan zászlóshajó projektek meghatározása, melyek a komplexitásuk, innovativitásuk, több prioritásra, specifikus cél elérésére kifejtett hatásuk, sokrétűségük, más intézkedések végrehajtását serkentő, ösztönző szerepük miatt a meghatározott jövőkép elérésének jelentős mérföldkövei lehetnek. 5 zászlóshajó projekt került meghatározásra:

- Egymásra épülő egészségturisztikai szolgáltatások komplex fejlesztése a Kiskunhalasi Semmelweis Kórház és a Halasthermál Gyógyfürdő infrastruktúrájára alapozva,
- A Megye gyógyhelyeinek komplex termék- és szolgáltatásfejlesztése,
- Életmódprogram kialakítása (biotermelés, fesztiválok, prevenció-rehabilitáció),
- Profiltisztítás a működő gyógyfürdők és wellness szállók között,
- Gyógyvizek bevizsgálása – klinikai vizsgálat – hatékonysági elemzés.

2. STRATÉGIAI PROGRAM

2.1. TERVEZÉS HÁTTERE, A KÖRÜLMÉNYEK BEMUTATÁSA

A helyzetelemzés és a SWOT-elemzés alapján a Megye egészségturisztikában rejlő lehetőségeit az alábbi táblázatban foglaltuk össze. A gyógy- és wellness-turizmus nem mutat olyan különbségeket, ami miatt érdemes lenne különválasztani azokat.

1. táblázat: SWOT-elemzés megállapításainak összegzése

Vizsgált területek	Orvosi turizmus	Gyógy- és wellness turizmus
Gazdasági / turisztikai	<p>Sokszínű kínálat jellemzi a Megyét (nagy megyei kórház, határközeli kórház, gyógyfürdő mellett működő kórház), korszerű kórházi diagnosztika és eszközpark áll rendelkezésre, valamint további erősség a meglévő know-how (core competence) és a több orvosi területen is meglévő szakmai felkészültség, tudás.</p> <p>Az egészségügyi kiadások, a gyógyítás költségeinek további drasztikus növekedése miatt növekszik az orvosi turizmusba lépő vásárlók száma. Profilra, húzóterületre épített komplex csomagajánlatok szükségesek a pozitív megkülönböztetéshez.</p> <p>Az orvosi turizmus minimális szinten van a Megyében, mind állami, mind a magán-szolgáltatók esetében, valamint hiányzik a tapasztalat: az állami kórházak szervezett módon, rendszeresen nem nyújtanak egészségügyi szolgáltatást térítési díj alapon.</p> <p>Építeni lehet az egészségügy helyi adottságaira és erősségeire, hazánk eddigi eredményeire, sikereire az orvosi turizmusban – döntően fogászat (európai piacvezető pozíció), plasztikai-esztétikai sebészet, ortopédsebészet és kardiológia terén.</p> <p>A kitörési pontnak tartott magyar egészségipar kormányzati ciklusokon átívelő támogatást kap az államtól: erősödik a gyógyszer- és orvosi műszergyártás.</p> <p>Megfelelő infrastruktúra kiépítésével vonzó munkahelyeket lehet teremteni orvosok, egészségügyi teamek számára.</p>	<p>A gyógy- és termálvizek gyógyító ereje, rekreációs potenciálja elismert, melyekre számos jó állapotban lévő, különböző profillal rendelkező, jelentős vendégforgalmat bonyolító fürdő, és ezekre épülő gyógyszálló is alapoz. Az egészségügyi és gyógyászati szolgáltatások az öregedő társadalmak miatt hosszútávon, nemzetközi szinten is bővülő piacot jelentenek. Az egészségturizmus szolgáltatásai iránt nő a kereslet (külföld, fővárosi agglomeráció irányából), a lakosság szolgáltatás-vásárlási hajlandósága eltolódik a magasabb árú, életminőséget javító szolgáltatások felé.</p> <p>A Megye jelenleg 3 gyógyhellyel rendelkezik, illetve 1 minősítése folyamatban van, melyek minőségi fejlesztése folyamatosan jelentkező igény.</p> <p>Hiányoznak a gyógyfürdőkre épülő, ahhoz kapcsolódó minőségi szolgáltatások, viszont az adottságok miatt jó lehetőség új wellness termékek és profilok kialakítása.</p>

Vizsgált területek	Orvosi turizmus	Gyógy- és wellness turizmus
Gazdasági / turisztikai	<p>Magas szolgáltatási minőség mellett jelentős az árelőny az észak- és nyugat-európai szolgáltatókhoz képest, továbbá uniós támogatási források is rendelkezésre állnak bizonyos egészségügyi, gyógyászati fejlesztésekhez. A szolgáltatók azonban nem feltétlen követik a változó trendeket, ami a leszakadás kockázatával jár.</p> <p>A Megyében kevés a külföldieknek szánt, rájuk építkező program. A termékfejlesztésben K+F+I lehetőségek proaktív kihasználásával, profilra, egyedi arculatra építkező komplex csomagajánlatokkal lépéselőnybe lehet kerülni, de már kisebb beruházásokkal, szervezet- és humánerőforrás fejlesztési lépésekkel, mind a választék, mind a méretgazdaságosság, és így a jövedelmezőség is javítható. Rengeteg a termálkút, azok vízhozama jelentős, azonban nincs megfelelően, komplex módon (fűtés – fürdőzés – mezőgazdaság) kihasználva. Jelenleg nagy a technológiai elmaradás, hiányzik az innováció, a technológiai fejlesztésekhez szükséges forrás. Gyengül a versenyképességünk a (lengyel, cseh, török, litván) versenytársak erősödő piaci jelenléte miatt, és már érződik ennek vendég elszívó hatása.</p> <p>Egyedi, pontszerű fejlesztések, „elefántcsonttoronyok” kialakulása figyelhető meg az egészségturisztikai szolgáltatók esetében. Nincs megfelelő kapcsolat a turizmus és az egészségügyi szolgáltatók között, melyet csak erősít az érdekképviselet, a klaszter hiánya, továbbá nagy magánszolgáltató vagy ellátásszervező jelenleg nincs a Megyében. Térségi, szakmai együttműködési készség, hajlandóság megvan, bizonyos körökben erős vállalkozói aktivitás, együttes törekvés is látható a turizmus élénkítésére, valamint működnek turizmusfejlesztést támogató szervezetek (TDM, Tourinform Iroda). A szállodák és a térség egyéb attrakciói közötti együttműködés, szinergia erősítése elengedhetetlen. Felértékelődnek a határmenti, eurorégiós együttműködések, a Vajdasággal is erősödő együttműködési rendszer körvonalazódik.</p> <p>A Megye viszonylagos periférián helyezkedik el, a hazai turizmus területi koncentrációja (Balaton és főváros) miatt relatíve nagy távolságra van a leginkább fizetőképes kereslet, a fővárosi agglomeráció Megye felé bővülése viszont növekvő keresletet generálhat.</p>	
Környezeti / természeti	<p>A Dél-alföldi régióban – amihez a Megye is tartozik – található Magyarország legnagyobb termál- és gyógyvízkincse, melyek mellett értékes felszíni vízfolyásokkal, folyókkal, tavakkal is rendelkezik. Nemzeti Parkok, az Európai Unió által is elismert növénytakaságok, madár-átvonalóhelyek, sokszínű, attraktív természeti környezet jellemzi, melyre jól építhet az ökoturizmus, a természetjárás. A puszta, a tanyavilág, nyugalmas áraszt, a sík terület pedig családi kerékpártúrák szervezésére kiváló.</p> <p>Kiemelkedő élelmiszertermelési és kertgazdasági adottságok és hagyományok jellemzők a Megyére, jó termőterületekkel rendelkezik és nagy számban működnek a területén bio- és ökoturizmusok.</p> <p>Jelentős veszélyt jelent a tömegturizmus a védett területeken, amely a természeti értékek romlásához, környezetszennyezéshez és a természeti környezet elhanyagolásához vezethet.</p>	
Kulturális / társadalmi	<p>Kulturális sokszínűség, nagy múltú, bevezetett, ismétlődő rendezvények, a hungarikumok igen nagy száma jellemzi a Megyét, ahol egyedi, ismert és népszerű gasztronómiai hagyományok találhatók, valamint több, a természeti értékekhez kapcsolódó legendával, történettel (pl. Árpád-kori leletekre épülő legendák) is találkozhatunk. Az alföldi táj egyedi, jellegzetes arculata a puszta, a tanyavilág, a térséghez kapcsolódó népművészet. 28 termelő csaknem 100 terméke kapott védjegyet a Megyében, amelyek a termékek magas minőségét garantálják (biotermékek széles választéka, helyi termelők, állattartók termékei).</p> <p>Nehézségként jelenik meg, hogy komplex, térségi programcsomagok nem jellemzők, bizonyos kulturális és szabadidős programok elavulása és a megújulásuk hiánya is vendégforgalom erősítése ellen hat, továbbá a budapesti vendégeket nehéz az autópályától messzebb, a Megye belsejébe csábítani.</p>	

Vizsgált területek	Orvosi turizmus	Gyógy- és wellness turizmus
Közlekedési / infrastrukturális	<p>A Megye az M5 autópályával rendelkezik, jó a vasúti hálózata, a távolsági buszközlekedése, azonban küzd az alpinfrastruktúra hiányosságaival (nyugat-kelet irányú gyorsforgalmi úthálózat hiánya, gyakran rossz állapotú alsóbbrendű utak), és a tömegközlekedési lehetőségek korlátozottságával. Lehetőséget jelent a kecskeméti repülőtér polgári célú hasznosítása, a Budapest-Belgrád gyorsvasút megépítése, a Paks II. beruházás forgalom élénkítő hatása, az EUROVELO hálózatok továbbfejlesztése, rákapcsolása több országos / nemzetközi kerékpárút-hálózatra, de a közlekedési infrastruktúra fejlesztésének elmaradása komolyan visszavetheti a térséget.</p> <p>Sok szálláshely, wellness szálloda jellemző a Megyére, azonban eloszlásunk nem egyenletes, kisebb városokban falvakban kevés a jó minőségű vagy minősítési rendszer szerint minősített szálláshely. Képzett zárandokúthálózzal rendelkeznek, de országon belüli perifériás elhelyezkedése miatt a Megye jelentős részét a fő turisztikai útvonalak elkerülik.</p>	
Jogi	<p>Jelentős állami szerepvállalás van az egészségügy fejlesztése és működtetése terén, de a kórházak szerepe nagyon korlátozott a magánellátások területén. Nincs egységes minőségbiztosítási rendszer (ez megnehezíti a páciensek és biztosítók bizalmának elnyerését). Több városban osztott tulajdonosi struktúrában működnek az egészségturizmusban érdekelt cégek, intézmények, ami eltérő érdekekkel jár, valamint a privát és közfinanszírozású szolgáltatások jogszabályi és intézményi megoldatlansága miatt a magán és állami szolgáltatások kórházon belüli együttélése jogilag nincs szabályozva. A kórházak számára lehetőség lenne a Nonprofit Kft. vagy Zrt. működési forma kialakítása, hogy üzleti terv alapján megtérülő magánegészségügyi szolgáltatásokat tudjanak fejleszteni, valamint a megfelelő kockázatközösségi betegebiztosítási konstrukció létrehozása.</p>	<p>Jogszabályi szempontból megfelelően definiált a szolgáltatók személye és működése. A fürdők 27%-os áfa kulcsa versenyhátrányt jelent a külföldi hasonló szolgáltatásokhoz képest, továbbá jövedelmet von ki a rendszerből, ami a napi finanszírozást nehezíti. A két vendégkör szétválasztása nem lehetséges, a gyógyászati tevékenységekre az áfa nem visszaigényelhető, így az áfa elszámolás arányosítással történik, a gyógyászati tevékenység a veszteséget növeli. A fürdők gyógyászata rendkívül alulfinanszírozott.</p>
Marketing	<p>Hiányzik az állami szerepvállalás, e nélkül nem versenyképes az egészségügy, az orvosi turizmus, különösen az állami szereplők esetében. Ellátási területen kívülről csak célzottan, meghatározott orvoshoz érkeznek betegek, de ez a kapcsolat nem intézményhez kötött, hanem személyhez.</p> <p>Növekvő kereslet tapasztalható az alulfinanszírozott egészségügyi ellátással rendelkező országokból, amelyek erősítésére, megfelelő kihasználására nemzetközi egészségbiztosítói egészségpénztári szerződések és együttműködések szükségesek.</p>	<p>Nagy rutin és nemzetközi ismertség a természetes gyógytényezők alkalmazása terén (balneológia, gyógyfürdők) és a rehabilitációban. Hiányzik az egyedi karakter, a tematikus hálózatépítés és együttműködés. Erős a szezonális (rövid turisztikai szezon) és alacsony szinten van a tartózkodási idő.</p>

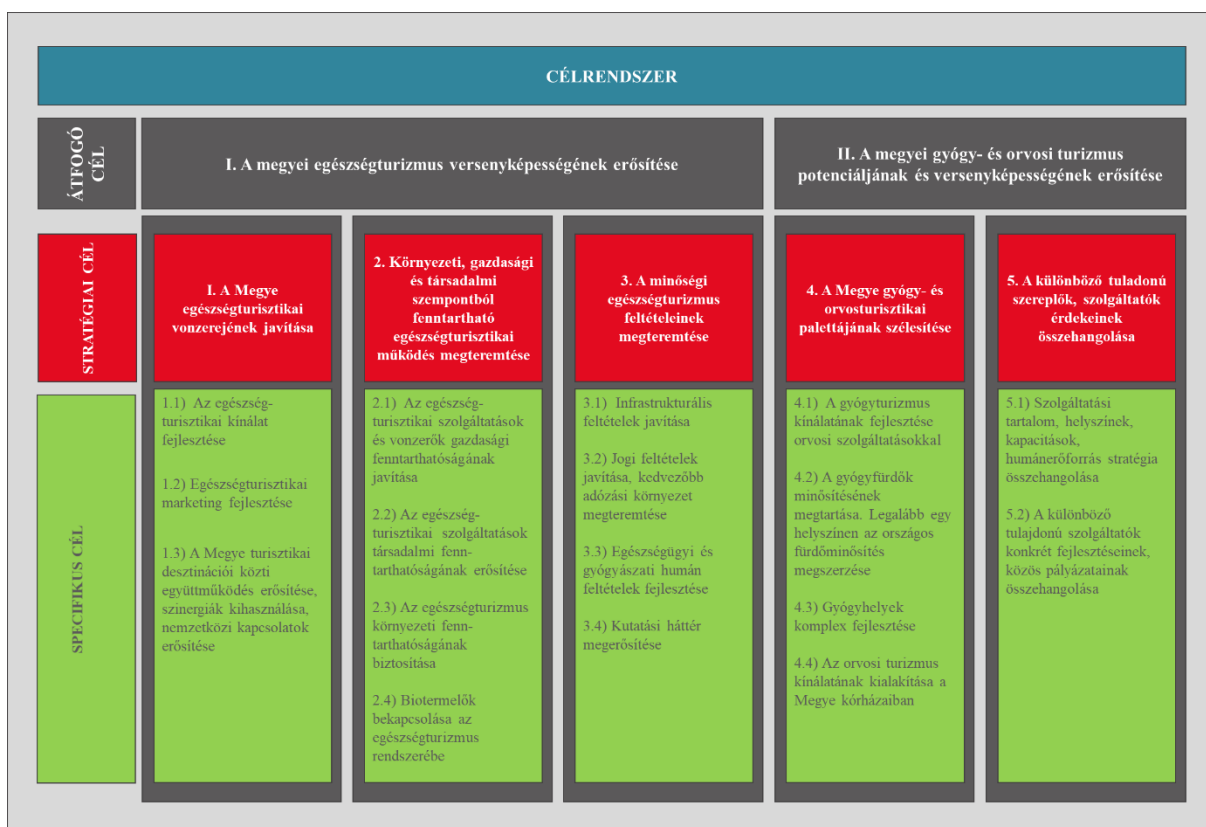
Vizsgált területek	Orvosi turizmus	Gyógy- és wellness turizmus
Marketing	<p>A térségre jellemző „alföldi puszta” képe nem elég izgalmas, nem elég vonzó a turisták körében, nincs egyedi, kitalált arculata. Nincsenek brandek, egyedi arculatok. Hiányzik egy olyan megyei management szervezet, amely a (főként kisebb) szolgáltatókat összefogja, marketing és szakmai lobbis segítséget nyújt. A marketingkommunikáció is jelentős hiányosságokkal küzd, nincsenek szolgáltatásokat jól összefogó felületek, hiányoznak online marketing anyagok és aktivitások, a meglévőknek elavult a minősége. A szolgáltatások minőségét nem „méri”, a vendégértékeléseket nem figyelik, nem használják.</p> <p>Egyedi és komplex csomagok létrehozása, egyedi brand kitalálása és kiépítése szükséges, amely a helyi erősségekre, a meglévő adottságokra épít. A Megyében megtalálható hungarikumok száma nagy, ami erős marketingértékkel rendelkezik. Az egészségturizmus kiemelt termék kell legyen a külföldi marketingkommunikációban, amely mellett egyediségek, legendák, hagyományok felélesztésével, csomaggá fejlesztésével indulhat brandépítés a Megyében. Akkreditációk, fürdőminősítések megszerzése marketing szempontból fontos lenne. Ernyőszerkezetre van szükség, amely segít az összefogásban, közös fellépésben, lobbiban. A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzatnak (a továbbiakban: Önkormányzatnak) jelentős szerepet kell vállalni ebben a folyamatban. Együttműködésre való nyitottság érzékelhető a szolgáltatók részéről, egyetértés van a biotermékek körüli szolgáltatásokkal és értékekkel, mint kitörési lehetőséggel kapcsolatban.</p> <p>Az okoseszközök használatát egyre jobban fel kell futtatni, be kell vezetni az ügyfelek tájékoztatásában, a szolgáltatások bemutatásában és foglalásában, szervezésében, a terápiás követésben.</p>	
Humán erőforrás	<p>Nincs a Megyében sem orvosképzés, sem szakdolgozói és egyéb diplomás egészségügyi képzés. A turisztikai szakemberek felsőfokú képzése is hiányzik a Megyében, így a szakemberek elvándorlása már a képzés alatt megkezdődik, ennek érdekében szoros kapcsolat kiépítése szükséges felsőoktatási intézményekkel (pl. SZTE, PTE, Újvidéki Egyetem, esetleg más határon túli intézmények), be kell kapcsolódni több képzési és továbbképzési programba, oktatókórházi vagy gyakorlóhelyi szerződéseket kell kötni.</p>	
	<p>A versenytárs megyék gyorsabban és komplexebben valósítanak meg egészségturisztikai programokat, így a vendégek és a humán erőforrás jó részét elszívják. Más megyék, illetve a külföldi szakember-elszívó hatása erősödik, a trend nem fordul meg, a szakképzett munkaerő elvándorlása folytatódik. Jelentős veszélyt jelent, hogy az egészségügyi szakemberek (orvosok, ápolók) elvándorlása miatt esetleges erőforrás- és szolgáltatáskínálat-csökkenés történhet, ami miatt a kapacitásbővítő beruházások fenntartása és működtetése is nehézkes.</p> <p>A Megyében lévő egészségügyi szakemberek magas szintű felkészültsége jellemző, míg a turizmusban dolgozók szakképzettsége nem megfelelő, nagy számban vannak szakképzettség, nyelvtudás nélkül dolgozók. Nem megfelelő a képzési háttér – nincs elegendő képzés a hiányszakmákra (akár orvosi, ápolói, akár szállás-vendéglátás területen), ami következtében elengedhetetlen a tudásfejlesztés, oktatási programok elindítása, átképzések, továbbképzések szervezése. Helyi lakosok ösztöndíjprogramjaival, Megyén belüli karrier lehetőségek bemutatásával célzottan javasolt keresni és bevonni az egészségturisztikai szakembereket.</p>	

Forrás: Saját szerkesztés

2.2. CÉLRENDSZER

A következő ábra összefoglalja az egészségturizmus fejlesztésének célrendszerét, melyet a fejlesztési koncepció részletesen ismertet. A célokat szerkezetileg három szinten jelenítettük meg, meghatározásra kerültek átfogó célok, stratégiai célok, valamint specifikus célok. A célrendszer hierarchiába rendezi az azonosított célokat a következők szerint. A célokhoz rendelt prioritások és intézkedések részletes bemutatása a további fejezetekben valósul meg.

1. ábra: Célrendszer

Forrás: Saját szerkesztés

2.3. PRIORITÁSOK BEMUTATÁSA

A meghatározott átfogó célokat stratégiai célokra osztottuk, ezeket azonosítottuk prioritásokként, megadva a Megye egészségturizmusának főbb fejlődési irányait. A prioritásokat specifikus, azaz konkrét célokra bontottuk, amelyekhez intézkedéseket (beavatkozásokat, fejlesztési javaslatokat) rendeltünk, ezektől várjuk, hogy megvalósításuk eredményeképpen az átfogó célok valóra váltását szolgálják.

Az azonosított prioritások lefedik a Megye egészségturizmusának teljes szegmensét: javaslatot tesznek az egészségturisztikai termékek és szolgáltatások összehangolt, fenntartható fejlesztésére

úgy, hogy az mai kor színvonalának megfelelő, a Megye arculatához illeszkedő, a keresleti trendekre reagáló, minőségi termékek és szolgáltatások létrehozásán és fejlesztésén alapuljon. A prioritásokat (stratégiai célokat) az 1. sz. ábra, a hozzájuk rendelt intézkedéseket, beavatkozásokat a 2. sz. ábra tartalmazza. Az egyes prioritások és a hozzájuk kapcsolódó intézkedések részletes, áttekintő bemutatására jelen dokumentum 3.1 fejezetében kerül sor.

2.4. INTÉZKEDÉSEK MEGHATÁROZÁSA A CÉLOK ÉS PRIORITÁSOK MENTÉN

2.4.1. A célok és a prioritások közötti kapcsolat, egymásra épülés bemutatása

Az átfogó célok meghatározásánál két, egymással szorosan összefüggő területet határoztunk meg. Az egyik pillér a megyei egészségturizmus versenyképességének erősítése, mely magában foglalja a tágabb értelemben vett egészségturizmus kínálatfejlesztését, az ehhez szükséges feltételek megteremtését ügyelve a hosszútávú fenntarthatóság biztosítására. A másik pillér a megyei egészségturizmus potenciáljának erősítése, mely a Megye gyógy- és orvosi turisztikai palettájának szélesítésével, az orvosi és gyógyturisztikai szolgáltatások minőségének javításával, valamint a különböző tulajdonú szereplők érdekeinek összehangolásával jöhet létre.

A következő táblázat, összefoglalja az egyes prioritásokhoz rendelt intézkedéseket, beavatkozásokat.

2. táblázat: Prioritások, intézkedések

Stratégiai célok / Prioritások	Specifikus célok	Beavatkozások / intézkedések	Kapcsolódás a Megye turizmusfejlesztési tervéhez
1. A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása	1.1. Az egészségturisztikai kínálat fejlesztése	Meglévő vonzerők minőségének fejlesztése, termékfejlesztések	Legyünk attraktívak!
		A pontszerű kínálati elemek összekapcsolása, húzó területre épített szolgáltatási csomagajánlat összeállítása, a helyi kulturális és környezeti vonzerők intenzívebb bevonása az egészségturisztikai csomagokba	
1. A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása	1.1. Az egészségturisztikai kínálat fejlesztése	Célcsoportra, illetve egyénre, speciális igényekre szabott, csomagba rendezhető szolgáltatások kialakítása, vendégelégedettség növelése érdekében	Legyünk attraktívak!
		Infokommunikációs eszközök, okos eszközök és alkalmazások kifejlesztése, vagy helyi adaptációja az egészségturisztikai szolgáltatások tervezésénél, igénybevételénél, követésénél, kiértékelésénél	

Stratégiai célok / Prioritások	Specifikus célok	Beavatkozások / intézkedések	Kapcsolódás a Megye turizmusfejlesztési tervéhez
	1.2. Egészségturisztikai marketing fejlesztése	A szolgáltatók hatékony marketingtevékenységének és kommunikációjának támogatása	Legyünk láthatóak!
		A marketing-kommunikáció háttérének biztosítása az állam és az Önkormányzat részéről	
		Megyei szinten egységes egészségturisztikai marketingstratégia kialakítása	
	1.3. A megye turisztikai desztinációi közti együttműködés erősítése, szinergiák kihasználása, nemzetközi kapcsolataik erősítése	Egészségturisztikai és egyéb szolgáltatók közti együttműködés fejlesztése, partnerségek kialakítása, koordináció javítása	Legyünk hatékonyak! Működünk együtt!
Egészségturisztikai fejlesztési zónák, egyedi arculatú fejlesztési térségek kijelölése a megyén belül, akár új települések bekapcsolásával			
1. A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása	1.3. A megye turisztikai desztinációi közti együttműködés erősítése, szinergiák kihasználása, nemzetközi kapcsolataik erősítése	Egymásra épülő szolgáltatások fejlesztése (pl. fürdő - ráépülő gyógyászat - ehhez orvosi rehabilitációs profil)	Legyünk hatékonyak! Működünk együtt!
		Integrált vagy szoros koordináció mellett működő ellátási és szolgáltatási formák kialakítása - életmódprogram kialakítása	
		Testvérmegyei, testvérvárosi és határon átnyúló nemzetközi kapcsolatok (németországi Schwarzwald-Baar járás, erdélyi Hargita megye, Vajdaság) kibővítése egészségturisztikai szolgáltatások és humán erőforrás területén.	
2. Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtése	2.1. Az egészségturisztikai szolgáltatások és vonzerők gazdasági fenntarthatóságának javítása	Nagyobb hozzáadott értékű szolgáltatások nyújtása	Legyünk hatékonyak!
		Méretgazdaságos működés támogatása	
		A fejlesztések és a működés kiszámítható finanszírozása	
	2.2. Az egészségturisztikai szolgáltatások társadalmi fenntarthatóságának erősítése	A megyében élők életszínvonalának javítása	Nyújtsunk biztonságot!
		A megyei identitás erősítése, belső keresletösztönzés	
		Új munkahelyek létrehozásának támogatása	
2. Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtése	2.3. Az egészségturizmus környezeti fenntarthatóságának biztosítása	Gyógyvíz kivétel megtervezése, mennyiségének tartós, fenntartható biztosítása	Nyújtsunk biztonságot! (fenntartható, környezettudatos gyakorlat)
		Területi egységben való gondolkodás és táji szemlélet erősítése, területi harmónia elve mentén történő fejlesztések	
		A természeti erőforrások, a táji és építészeti környezet védelme, fenntartható módon való használata	
	2.4 Biotermelők bekapcsolása az	Biotermelők és biogazdaságok termékeinek becsatornázása az egészségturisztikai attrakciók kínálatába	Nyújtsunk biztonságot! (fenntartható,

Stratégiai célok / Prioritások	Specifikus célok	Beavatkozások / intézkedések	Kapcsolódás a Megye turizmusfejlesztési tervéhez
	egészségturizmus rendszerébe	Átfogó - egészség, helyi, hagyományos - brand kialakítása az egészséges élelmiszerek népszerűsítésére és megkülönböztethetőségére	környezettudatos gyakorlat)
3. A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése	3.1. Infrastrukturális feltételek javítása	Az egészségturisztikai desztinációk fogadási feltételeinek javítása	Nyújtunk kényelmet! (fogadóképesség és infrastruktúra)
		Az egészségturisztikai desztinációk alapinfrastrukturális helyzetének javítása	
3. A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése	3.2. Jogi feltételek javítása, kedvezőbb adózási környezet megteremtése	Kedvező szabályozási és adózási környezet megteremtése, kezdeményezése	Legyünk hatékonyak! (szabályozás)
		Minősítések rendszerének fejlesztése (pl. akkreditációk, fürdőminősítések megyei kereteinek támogatása)	
	3.3. Egészségügyi és gyógyászati humán feltételek fejlesztése	Az egészségturizmushoz kötődő oktatás és képzési rendszer fejlesztése	Legyünk felkészültek!
		Az egészségturizmus humán erőforrásállományának folyamatos biztosítása	
A szektorban dolgozók motivációjának, hozzáállásának, vendégközpontúságának erősítése			
3.4. Kutatási háttér megerősítése	Egészségturisztikai kutatások támogatása, adatbázisok létrehozása, fejlesztések előkészítése	A szolgáltatások orvosszakmailag elfogadott evidencia szintjének emelése	Legyünk jól informáltak!
4. A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése, kapacitásainak fejlesztése, minőségének javítása	4.1. A gyógyturizmus kínálatának fejlesztése orvosi szolgáltatásokkal	Meglévő gyógyfürdőkben: a kínálati elemek mélyítése, komplexitás erősítése rekreációs vagy orvosi és gyógytényező szolgáltatási csomagok kidolgozásával kedvező ár-érték arányú szolgáltatási csomagok kidolgozásával	Legyünk jól informáltak! & Legyünk attraktívak! & Legyünk hatékonyak!
		Meglévő gyógyfürdőkben, wellness szállodákban: profiltisztítás, minőségi szolgáltatás orvosszakmai alprogramok meghatározása főként a prevenció és rehabilitációra helyezve a hangsúlyt pl.: ivókúra, sport profil, edzőtáborok, obesitás kezelése, meddőségi kezelések, ortopédiai műtétek utókezelése, érszűkület kezelése	
4. A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése, kapacitásainak fejlesztése, minőségének javítása	4.1. A gyógyturizmus kínálatának fejlesztése orvosi szolgáltatásokkal	Meglévő gyógyfürdőkben: Orvosi szolgáltatás (szakrendelői kapacitás) bővítése (pl.: bőrgyógyászat, reumatológia, angiológia, kardiológia, gasztroenterológia)	Legyünk jól informáltak! & Legyünk attraktívak! & Legyünk hatékonyak!
		Meglévő wellness szállodákban: orvosi szolgáltatás (szakrendelők, orvosi konzultációs lehetőség, egyszerűbb diagnosztika, terápia) telepítése, vagy további fejlesztése beleértve a fogászati ellátásokat is.	
		Csatlakozás már működő szolgáltatási hálózatokhoz, franchise rendszerekhez (pl.: NORDENT, Mórahalom - Szabadka)	
4. A Megye gyógy- és	4.2. A gyógyfürdők minősítésének	Meglévő minősítéseknek megfelelés vizsgálata, hiányok, fejlesztési szükséglet leírása középtávon	

Stratégiai célok / Prioritások	Specifikus célok	Beavatkozások / intézkedések	Kapcsolódás a Megye turizmusfejlesztési tervéhez
orvosturisztikai palettájának szélesítése, kapacitásainak fejlesztése, minőségének javítása	megtartása. Legalább egy helyszínen az országos fűrdominósítás megszerzése.	Országos fűrdominósítás minősítési szempontjainak, elvárásának való megfelelés vizsgálata, hiányok, fejlesztési szükséglet leírása (gap analysis)	Legyünk hatékonyak! (szabályozás)
		Infrastruktúra, szolgáltatási tartalom és humánereforrás fejlesztés megtervezése megvalósíthatósági tanulmány készítése, költségvetéssel, ütemtervvel)	
	4.3 Gyógyhelyek komplex fejlesztése	A Megye gyógyhelyeinek minőségi fejlesztése, a szolgáltatási színvonal növelése A gyógyhelyek egyedi arculatának kialakítása, pozicionálása	Legyünk attraktívak! & Legyünk hatékonyak!
4. A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése, kapacitásainak fejlesztése, minőségének javítása	4.4. Az orvosi turizmus egyedi kínálatának kialakítása a Megye kórházaiban	Kiskunhalasi kórház (nagy)műtési és gyógyászati háttérszolgáltatással támogatott orvosi turisztikai programjának megtervezése megvalósíthatósági tanulmány, üzleti terv, humánereforrástervezés)	Legyünk jól informáltak! & Legyünk attraktívak! & Legyünk hatékonyak!
	4.4. Az orvosi turizmus egyedi kínálatának kialakítása a Megye kórházaiban	Kecskeméti kórházi telephely fejlesztés megtervezése gyógyvíz alapú gyógyászati és nem műtési orvosi turizmus fejlesztésére Rehabilitációs gyógyturisztikai program megtervezése (Kalocsa, Kiskunfélegyháza helyszínnel), megvalósíthatósági tanulmány készítése	
5. A különböző tulajdonú szereplők, szolgáltatók érdekeinek összehangolása	5.1. Komplex fejlesztések, programok esetén szolgáltatási tartalom, helyszínek, kapacitások, humánereforrás stratégia összehangolása, ezek közös monitoring tevékenységének kialakítása	Szolgáltatási fejlesztési tervek összehangolása megyén belül együtt a profiltisztítással, specializációval	Legyünk jól informáltak! & Legyünk felkészültek! & Legyünk hatékonyak!
		Szakképzett munkaerő folyamatos rendelkezésre állásának megteremtése.	
		Különböző tulajdonú szolgáltatók közös programjaihoz egységes monitoring tevékenység kialakítása.	
	5.2. A különböző tulajdonú szolgáltatók konkrét fejlesztéseinek, közös pályázatainak összehangolása	Közös fejlesztési programok tervezése, pályázatokhoz fejlesztésekhez konzorciumok, klaszterek kialakítása Közös egészségturisztikai vállalkozások, üzletágak fejlesztése (állami kórház, önkormányzatok, szállodák, gyógyfürdők, egyesületek)	Legyünk hatékonyak! & Együttműködések

Forrás: Saját szerkesztés

2.4.2. A javasolt intézkedések felsorolása, célokhoz kapcsolása, kapcsolódási pontok feltárása

Az átfogó és specifikus célokhoz kapcsolt intézkedéseket – a könnyebb beazonosíthatóság érdekében – a 2.4.1 fejezetben részletezzük. Az egyes intézkedések azokhoz a specifikus célokhoz kerültek hozzárendelésre, melyek megvalósulását egyértelműen szolgálják, illetve alapfeltételei a célok teljesülésének, de természetesen egy-egy intézkedés megvalósítása más célok elérésére is hatással lehet, illetve megkönnyítheti azt. Az intézkedések részletes kifejtésére, tartalmi elemeinek és a kapcsolódásainak meghatározására – a duplikáció elkerülése végett – a 3.1 fejezetben kerül sor.

2.5. A RÉSZTVEVŐ SZERVEZETEK, INTÉZMÉNYI ÉS FINANSZÍROZÁSI KÉRDÉSEK

A stratégia érintettjei az Önkormányzat, valamint a Megye településeinek önkormányzatai, elsősorban nekik készül jelen stratégiai dokumentum. Rajtuk kívül az érintett szervezetek, intézmények közé soroljuk a Megye állami fenntartású kórházait (Bács-Kiskun Megyei Kórház, Szegedi Orvostudományi Egyetem Általános Orvostudományi Kar Oktató Kórháza – Kecskemét, Kalocsa, Kiskunfélegyháza –, Kiskunhalasi Semmelweis Kórház, Bajai Szent Rókus Kórház) és a magánegészségügyi intézményeket, a gyógyhelyeket, a minősített gyógyvízzel rendelkező gyógy- és termálfürdőket (akár önkormányzati, akár magántulajdonban vannak), a Nemzeti Parkokat és erdészeteket. A stratégia segíthet továbbá az egészségturisztikai és az ahhoz kapcsolódó szolgáltató vállalkozásoknak, az őstermelőknek, egyéni gazdaságoknak és mezőgazdasági vállalkozásoknak (biotermékek), de szakmai szervezetek (TDM, Termál Klaszter, Szállodaszövetség – jellemzően országos szervezetek, megyei érdekképviseléttel), humán kapacitást biztosító szervezetek (közép- és felsőoktatási intézmények, képzőhelyek) számára is iránymutatást adhat, kapcsolódási felületet jelent.

A stratégia által valamilyen módon érintett szervezetek sokrétűek, más-más tulajdonosi és gazdasági háttérrel, szervezeti felépítéssel, speciális adottságokkal és korlátokkal rendelkeznek. A stratégia mentén létrejövő projektek és programok gazdájáról, a fejlesztésekkel közvetlenül vagy közvetve érintett szervezetekről általánosan érvényes megállapításokat tenni a stratégiakészítés folyamatában lehetetlen, inkább csak elvekről és típusmegoldásokról beszélhetünk.

Általánosságban elmondhatjuk, hogy a tulajdonosi, üzemeltetői háttér jelentősen befolyásolja a beruházások finanszírozási lehetőségeit, hiszen az állami és önkormányzati intézmények pénzügyi erőforrásai végesek, sokszor a megfelelő minőségű működés legalapvetőbb elemeihez sem

elegendők, így fejlesztések saját erejének biztosítására korlátozottak. Hasonlóképpen működnek a civil kezdeményezések, szervezetek, de a kisebb termelők, vállalkozók sem tudnak jelentősebb saját pénzeszközöket mozgósítani fejlesztéseikhez. Tőke- és cash-flow erős vállalkozások esetében várható el egyedül, hogy idegen forrás nélkül vágjanak bele beruházásaikba.

Ennek megfelelően az érintetti kör jelentősebb része számára a megvalósítandó fejlesztések költségei saját erő oldali fedezetének megteremtése nem egyszerű feladat. A lehetséges finanszírozási források szempontjából az érintetti kör saját ereje mellett annak kiegészítési lehetőségeit is vizsgálni szükséges. A forrásoldali erőforrás-összpontosítás a következő potenciális elemekből állhat össze:

- **Saját forrás:**
 - önerő: a projektgazda, tulajdonos rendelkezésére álló saját pénzeszköz – projekttől függően a beruházási költség 0-40% közötti nagysága,
 - befektetés: (szakmai, pénzügyi) befektetők által a projekt egy bizonyos tulajdonrészének értékesítésével bevont pénzeszköz.
- **Idegen forrás:**
 - bankhitel (projektfinanszírozás, beruházási hitel),
 - pályázati forrás.

Az érintett szervezetek többségének tulajdonosi hátterét ismerve azt gondoljuk, hogy a fejlesztések alapvetően uniós és/vagy hazai pályázati pénzekből, esetleg célzott támogatásokból valósíthatók meg. A 2014-2020-as időszak támogatáspolitikája a 2021-2027-es Európai Unió költségvetési időszakban is folytatódik, azaz várhatóan jelentős EU források állnak rendelkezésre ebben a hét évben is egyszésgügy- és turizmusfejlesztési célra. Az új tervezési időszak ugyanakkor számos változást is tartalmaz a támogatások terén, amelyeket részben az Európai Bizottság, részben pedig a korábbi hazai tapasztalatokra alapozva a Kormány határozott meg. A hazai kormányzati politika által kezdeményezett, várt változások közül pedig az alábbiakat szükséges kiemelni:

- Az állam lehetőség szerint nem versenyezteti a saját intézményeit, hanem előre – például kormányhatározatban – rögzíti a támogatandó területeket, akár projektszinten.
- A területi szereplők – a megyék és megyei jogú városok – a korábbiaknál nagyobb szerepet kapnak a tervezésben és részben a végrehajtásban.
- Az EU érezhetően a vállalkozói aktivitás, vállalkozási tevékenységek irányába igyekszik terelni a turizmus fejlesztését, ezért felértékelődnek a közvetett (nem elsősorban turisztikai célú) támogatási lehetőségek: általános, versenyképességet növelő KKV támogatás, informatikai fejlesztések, energetikai fejlesztések, oktatás stb.

- Mind az EU, mind a hazai költségvetés egyre inkább előnyben részesíti vállalkozások támogatása estében a visszatérítendő források használatát.
- A jelenlegi gyakorlatnak megfelelően folytatódni fog a hazai vállalkozások gazdasági szervezetek, nonprofit és nem nyereségérdekelt szervezetek, kutató-szervezetek, egyetemek támogatása kutatás-fejlesztés témájú pályázatokon keresztül (piacorientált kutatás-fejlesztési és innovációs projektek, valamint ipari-szolgáltató-felsőoktatási együttműködések támogatása).

Az MTÜ desztinációs fejlesztések, valamint egyedi ötletek és niche területek támogatásával a hazai vállalkozások versenyképességét tovább erősíti.

3. MŰKÖDÉSI PROGRAM

Jelen fejezetben prioritásokhoz rendelve kerülnek bemutatásra egységes struktúrában a helyzetfelmérés, valamint a koncepcióalkotás során azonosított, elfogadott intézkedések, áttekintő jelleggel. Az egyes intézkedéseket a megvalósításról való döntéshozatalt követően részletesen ki kell dolgozni, megvalósíthatósági tanulmány, fejlesztési koncepció, vagy egyéb dokumentum keretében.

3.1. PRIORITÁSOKHOZ KAPCSOLÓDÓ INTÉZKEDÉSEK ÁTTEKINTŐ BEMUTATÁSA

A fejezet a célrendszerben meghatározott prioritásokhoz kapcsolódóan azonosított intézkedéseket mutatja be, specifikus célonkénti bontásban.

Prioritás	A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása
Intézkedés (1.1)	Az egészségturisztikai kínálat fejlesztése
Indoklás	A Megye előkelő helyet foglal el a gyógyfürdők és gyógyhelyek számát tekintve az ország megyéinek rangsorában az ÁNTSZ ¹ adatai alapján. A Megye egészségturizmusának népszerűsége, a vendégek száma alapján azonban elmarad versenytársaitól. A Megye attrakciói, egészségturisztikai szolgáltatásai eltérő minőségűek, területileg elaprózottak, hiányoznak a csomagajánlatok, a szolgáltatások összekapcsolása, a versenytársfigyelés, a pozicionálás, márkázás, valamint a vendéglégedettségek mérése, visszakövetése. Hiányoznak a karakteres, egyéni profilok, melyek fontossága nem kétséges mindenekelőtt a marketing szempontjából. A Megye desztináció szemléletű kínálatfejlesztésére, a fejlesztési igények és elképzelések megyei szintű összefogására, koordinálására nagy szükség van.
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p><u>Meglévő vonzerők minőségének fejlesztése, termékfejlesztések</u></p> <p>Megyei szinten az egészségturisztikai szolgáltatók, potenciális szolgáltatók kínálatának felmérése, vonzerőleltár készítése és folyamatos naprakészen tartása, a turisták igényeinek felmérése és a potenciális fejlesztési lehetőségek gyors azonosítása érdekében. A gyógy- és termálfürdők minőségi szolgáltatásainak fejlesztése.</p> <p>A szolgáltatók ösztönzése és érdekeltté tétele a minőségi fejlesztésekben, illetve a komplex fejlesztések támogatása, azok előtérbe helyezése (infrastrukturális és eszközfejlesztések, a marketing tevékenységek és az oktatás közös fejlesztése).</p> <p>Cél a Megye szolgáltatói szektorral való szoros együttműködésének kialakítása, a termék és szolgáltatásfejlesztések támogatása desztinációs szemléletben. Megyei kisebb pályázatokkal, díjakkal, a kisebb szolgáltatók minőségi fejlesztéseinek ösztönzése.</p> <p>Megfelelő minőségbiztosítási rendszerek (pl. egészségügyi, fürdő, szálláshely stb.) bevezetése a szolgáltatóknál; amennyiben lehetséges, országos minősítő</p>

¹ ¹ Az ÁNTSZ nyilvántartása alapján Heves megyében 6 (ebből kettő klimatikus), Vas-és Zala megyében 4-4 gyógyhely található.

Prioritás	A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása
Intézkedés (1.1)	<p>Az egészségturisztikai kínálat fejlesztése</p> <p>rendszerekhez való csatlakozással, mely a kínálati elemek minőségének mérésére, összehasonlíthatóságára kínál alternatívát.</p> <p><u>A pontszerű kínálati elemek összekapcsolása, húzó területre épített szolgáltatási csomagajánlat összeállítása, a helyi kulturális és környezeti vonzerők intenzívebb bevonása az egészségturisztikai csomagokba</u></p> <p>A települések, térségek által nyújtott vonzerők, programok, termelők által nyújtott termékek, szolgáltatások tematikus és területi alapú összegyűjtése (vonzerőleltár) jellemző tartózkodási idővel és célcsoporttal együtt.</p> <p>Minden kisebb térség fő, húzó attrakciójának kiemelése (akár projektgazdaként történő megjelölése) mellett kapcsolódó szolgáltatásokillesztésével több napos tartózkodási idő lehetőségét biztosító komplex programcsomagok kialakítása akár célcsoport, akár keresett élmény vagy fő szolgáltatás alapon.</p> <p>A fő attrakció (egészségturisztikai szolgáltató) köré épített szolgáltatási palettához tartozó vállalkozások összegyűjtése, felkeresése, együttműködési lehetőség és hajlandóság felmérése széles körben (szállás- és vendéglátóhelyek, fürdők, egészségügyi intézmények, kulturális attrakciók, események, túra és zárandok útvonalak és szervezett (garantált) programok, bemutató gazdaságok, helyi termelők stb.) A cél a Megye szolgáltatóinak széleskörű bevonásával programcsomagok kialakítása célcsoportok szerint, tartózkodási idő szerint, eseménynaptárhoz kapcsolatban (helyi fesztiválok bekapcsolásával), fő attrakció kiválasztásával, fő tevékenységet (pl. gyógykezeléseket) kiegészítő programcsomagok kialakításával.</p> <p><u>Célcsoportra, illetve egyénre, speciális igényekre szabott, csomagba rendezhető szolgáltatások kialakítása</u></p> <p>Az attrakció / térség jellemző keresleti viszonyainak, célcsoportjának meghatározását követően az igények pontos felmérése, a kapcsolható, kiejánlható szolgáltatások összegyűjtése; azok egyedi csomagajánlatokká történő alakítása. Elektronikus felület kialakítása a partnerszervezetek ajánlatainak feltüntetésével, nyitvatartási idő, időpontfoglaló szolgáltatás nyújtásával, melynek fő előnye, hogy a turista az érkezését megelőzően saját maga tudja összeválogatni azokat a programokat, attrakciókat, melyen részt kíván venni, felkeresni kíván. Az egyedi igényekre szabottság a turistában a megbecsültség, a különös figyelem érzetét kelti, hogy a Megye szolgáltató alkalmazkodnak az ő igényeihez minél teljesebb kikapcsolódást nyújtva ezáltal. A cél a szolgáltatással a vendéglégedettség növelése, illetve a lehetőségek teljes körű bemutatásával a visszatérés szándékának erősítése.</p> <p><u>Infokommunikációs eszközök, okos eszközök és alkalmazások kifejlesztése, vagy helyi adaptációja az egészségturisztikai szolgáltatások tervezésénél, igénybevételénél, követésénél, kiértékelésénél</u></p> <p>A Megye turisztikai honlapjának felhasználóbarát fejlesztése, a turisztikai célközönség számára fontos, naprakész információkkal való feltöltése a professzionális turizmusfogadás alapfeltétele. A Megye egész területét lehatároló innovatív informatikai alkalmazások, élményelemeket jelentő technikai fejlesztések, applikációk, interaktív, Megye turisztikai érdekességein, hagyományain, legendáin alapuló játékok bevezetése. Szálláshelyhez és egyéb</p>

Prioritás	A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása
Intézkedés (1.1)	Az egészségturisztikai kínálat fejlesztése
	<p>szolgáltatásokhoz kapcsolódó foglalási rendszerek fejlesztésének és működtetésének támogatása. Vendégelégedettségi és véleménynyilvánítási felületek használatának ösztönzése, képzések szervezése a szolgáltatók számára.</p> <p>Javasolt azonnali feladatok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szolgáltatók összegyűjtése, megkérdezése, együtt gondolkodás ösztönzése. - Vonzerőleltár összeállítása mind teljesebb körű adattartalommal; - Vendégelégedettséget felmérő módszerek, technikák kidolgozása és megküldése a Megye szolgáltatóinak. - A megyei szolgáltatók fejlesztési igényeinek összegyűjtése, összehangolása.
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Hivatalához (továbbiakban: Hivatal) tartozó Marketing Iroda, (továbbiakban: Iroda), helyi önkormányzatok, turisztikai, egészségturisztikai szolgáltató cégek, szervezetek.</p> <p><u>Közvetve:</u> egészségügyi szakértő cégek, országos szervezetek.</p>
Szükséges erőforrások	<p>Az egészségturisztikai és az egyéb, Megyére jellemző turisztikai termékek összekapcsolása és minőségfejlesztésének konkrét igényeit és ezek költségvonzatát egy átfogó és felméréssel szükséges bemutatni.</p> <p>Az egyes termékfejlesztésekhez forrás (pénzbeli és szakmai) biztosítása, melynek mértéke függ a fejlesztésektől – a beruházások, fejlesztése forrásait megvalósíthatósági tanulmányok támasztják alá.</p>
Környezeti hatások, fenntarthatóság	<p>A kínálatfejlesztésnél elsősorban a meglévő vonzerők minőségi, környezettudatos fejlesztésére kell törekedni, amely nem jár nagyobb környezetterheléssel.</p>
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - Egységes minőség kialakulása. - Magasabb fizetőképességű kereslet kialakulása. - A szálláshely és attrakció minősítések számának növekedése, a már minősítéssel rendelkezők esetében kategória ugrás. - Új célcsoportok megjelenése.
Indikátorok, mutatók	<p>Vendégéjszaka szám és vendégszám növekedése</p> <p>Egy főre eső költség növekedése</p>

Prioritás	A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása
Intézkedés (1.2)	Egészségturisztikai marketing fejlesztése
Indoklás	<p>A Megye egészségturisztikai szolgáltatóinak marketing tevékenysége és marketing eszközeinek alkalmazása meglehetősen eltérő – több szolgáltató esetében ez még mindig az offline kiadványokra korlátozódik, de egyre növekvő igény mutatkozik az online eszközök használatára; ezek ismertsége (a szolgáltatók oldaláról, a lehetőségek tárházára vonatkozóan) alacsony. A Megye egészségturizmusában nagyobb szerepet betöltő települések, illetve ezek fő attrakciói tekintetében a marketing tevékenység fejlődik, de további erősítése szükséges, főként a közös megjelenések, közös akciók, csomagajánlatok meghirdetése területén. Kevés helyen jellemző a célcsoportok szerinti termékfejlesztés, a pozicionálás és a márkázás.</p> <p>A Megye szolgáltatóival folytatott interjúk és workshopok alkalmából többször is előkerült az összefogás igénye, viszont ezt a szolgáltatók csak egy erős összefogó szervezet segítségével tartják elképzelhetőnek.</p>

Prioritás	A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása
Intézkedés (1.2)	Egészségturisztikai marketing fejlesztése
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p><u>A szolgáltatók hatékony marketingtevékenységének és kommunikációjának támogatása</u></p> <p>A keresleti trendeket figyelembe véve a turisták az élményt keresik, azokat az egyedi szolgáltatásokat, melyeket személyre szabottan ajánlanak és nyújtanak nekik a szolgáltatók. Az egyedi, innovatív termékfejlesztés, ezek intenzív promóciós tevékenységgel, infokommunikációs eszközökkel hazai, majd a nemzetközi piacra történő bevezetése ezért döntő szerepet játszik a jövőben a versenyképesség növelése érdekében. A keresleti trendeknek megfelelő unikális, táji (természeti, kulturális) értékre épülő turisztikai termékek kialakításához kapcsolódó kommunikációs stratégia kialakítása megyei szinten elengedhetetlen. A szolgáltatók számára marketing, kommunikációs és vendégkezelési képzések szervezése és lebonyolítása mely által a szolgáltatók egyedül is képesek kézben tartani kisebb marketing folyamatokat, de egyúttal megkapják a szükséges támogatást, valamint a közös marketing lehetőségét is.</p> <p>A – főként kisebb – szolgáltatók online marketing tevékenységének támogatása, az online lehetőségekkel való megismertetése megyei szinten, az Iroda általi szervezve lökést adhat a Megye ismertségének növelésében</p> <p><u>A marketingkommunikáció háttérének biztosítása az állam és az Önkormányzat részéről</u></p> <p>Az egyéni szolgáltatói marketing tevékenység működtetéséből származó korlátokra és nehézségekre, valamint az egységes megyei arculat köztudatba történő minél hatékonyabb beépülésére való tekintettel megyei szinten megvalósuló marketing kommunikációs feladatok azonosítása, tervezése, működtetése, valamint promotálása hazai és nemzetközi szinten (szakmai fórumok, kiállítások, egyéb rendezvények). Megyei termékmárkázás, a megyéhez köthető turisztikai vonzerők, szolgáltatások, rendezvények megjelölése, megkülönböztetése, megyei védjegy kialakítása.</p> <p>Az Önkormányzat által fenntartott honlap működtetése az egészségturisztikai szolgáltatásokról (összegez, tematizál, összehasonlít, csomagba rendez, foglal, eseménynaptárt kínál stb.).</p> <p><u>Megyei szinten egységes egészségturisztikai marketingstratégia kialakítása</u></p> <p>A legfontosabb feladat a Megye-tudat, arculat és imázs felépítése, melynek egyértelműen meg kell jelennie majd a marketing kommunikációban is. Szükséges egy közös megegyezésen alapuló megyei egészségturisztikai brand kialakítása, mellyel minden érdekelt azonosulni tud.</p> <p>Ezt követi a vonzerőnkénti (ez lehet egy gyógyhely, fürdő, egészségügyi intézmény, mely a kisebb térség húzó attrakciója) tudatos, teljeskörűen értelmezett, marketing tevékenység kialakítása, melyek egymásra kölcsönösen erősítő hatással vannak. Ez kiterjed a versenytársfigyelésre, a piacanalízisre és a piaci pozicionálásra és a marketing eszközök, köztük az e-marketing következetes alkalmazására.</p> <p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Az Önkormányzat megyei marketinggel kapcsolatos feladatainak összegyűjtése és lefektetése.

Prioritás	A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása
Intézkedés (1.2)	Egészségturisztikai marketing fejlesztése
	<ul style="list-style-type: none"> - A megyei vonzerőleltár Hivatal általi egy kézben tartása, kezelése és folyamatos naprakészen tartása. - A Megye egészségturizmusban érdekelt szolgáltatóinak megszólítása, megyei képzések, konferenciák tartása a közös és az egyéni marketing tevékenységek segítése érdekében. - Brainstorming a főbb megyei turisztikai attrakciók üzemeltetőivel és szervezeteivel a közös honlap arculatáról és tartalmáról, a lehetőségek összegyűjtése és elemzése.
Az intézkedésben érintett szervezetek	<u>Közvetlenül:</u> Önkormányzat és Hivatal, egyéb marketing és szakmai szervezetek (MEME), marketing tanácsadók, honlap üzemeltetők, alkalmazásfejlesztők <u>Közvetve:</u> egészségügyi szakértő cégek, helyi önkormányzatok, turisztikai, egészségturisztikai szolgáltató cégek, szervezetek
Szükséges erőforrások	Megyei szintű marketing szervezet, szakképzett munkaerő alkalmazásával Gyógyhelyeken főállású települési marketing munkatárs Képzések (online marketing eszközök használata)
Környezeti hatások, fenntarthatóság	Az online marketing eszközök népszerűsödésével a print média elemek csökkennek, azáltal a környezetterhelés sem növekszik. A marketingkommunikációban fontos elem a környezettudatosság népszerűsítése, zöld kampányok, melyek élére állhatnak a Megye attrakciói, ezáltal a környezettudatosság népszerűsítésére is használva a marketing eszközöket.
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - A Megye megjelenik az ország önállóan definiált turisztikai célpontjai között. - Az egészségturisztikai szolgáltatók piaci pozíciói kialakulnak, illetve megszilárdulnak. - Az egészségturisztikai szolgáltatók közös megjelenésének gyakorisága nő. - Az egészségturisztikai szolgáltatók hatékonyabb marketingtevékenységet folytatnak. - A Megyének és a fő desztinációknak, attrakcióknak az egyedi imázsa, (logó, szlogen, arculat) széles körben ismertté válik.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Vendégszám növekedés. - Online felületeken a megtekintések és a követések száma nő. - Hatékony marketingmunka eredményeképpen új térségek, szolgáltatások válnak széles körben ismertté. - Új célcsoportok megjelenése. - Vendégelégedettség növekedése, vendégértékelések növekedése.

Prioritás	A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása
Intézkedés (1.3)	A Megye turisztikai desztinációi közti együttműködés erősítése, szinergiák kihasználása, nemzetközi kapcsolataik erősítése
Indoklás	<p>Bács-Kiskun megye bővelkedik gyógyfürdőkben, gyógyhelyekben, egyedi jellegű szolgáltatásokban, viszont ezek önmagukban csak pár órás tartózkodási időt garantálnak; és nem is nyújtanak minden célcsoport számára megfelelő alternatívát. Az attrakciók és a szálláshelyek, illetve az attrakciók és a kiegészítő szolgáltatások közötti együttműködés több esetben gyenge, vagy hiányzik, ezáltal nem ösztönzik a turistát a térségben történő hosszabb időtöltésre és pénzköltésre. A szolgáltatók edukálása és az együttműködések területén történő segítségnyújtás különösen fontos, hogy a Megye turizmusán munkálkodók ne versenytársként, hanem partnerként tekintsenek egymásra.</p>
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes Intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p><u>Egészségturisztikai és egyéb szolgáltatók közti együttműködés fejlesztése, partnerségek kialakítása, koordináció javítása</u></p> <p>A versenyképes egészségturizmus megteremtéséhez elengedhetetlen - megfelelő koordinációval – a Megye egészségturisztikai és egyéb kapcsolódó (pl. beszállító) szereplőinek egymáshoz való közelebb hozása, a belső kommunikáció megteremtése, turisztikai célú együttműködések létrehozása (workshop-ok, műhelymunkák, rendezvények, konferenciák, study-tour-ok szervezésével).</p> <p>A Megye vonzereje tovább erősíthető, kiegészítő turisztikai és egyéb helyi termékek (öko és biogazdaságok kiemelt szerepe) bevonásával, melyek az egészségturisztikai kínálat szerves részeivé válhatnak. A kínálatbővítés lehetőségei közé sorolható az aktív (vízi, kerékpáros, lovas, természetjárás) és a kulturális turizmus, de a falusi kínálat is a fürdőkultúra részei lehetnek, mindezek jól kapcsolódhatnak a Megye termálfürdő-kínálatához.</p> <p>A turisztikai együttműködések erősítése történhet a már meglévő helyi TDM szervezeteken keresztül, illetve (emellett is akár) tematikusan klaszterek formájában is. Fontos, hogy az egy szervezetbe, klaszterbe tömörített szervezetek, cégek számára az együttműködés egyértelműen gazdasági haszonszerzéssel járjon, növelve ezzel az együttműködés iránti elköteleződést.</p> <p><u>Egészségturisztikai fejlesztési zónák, egyedi arculatú fejlesztési térségek kijelölése a Megyén belül, akár új települések bekapcsolásával</u></p> <p>A Megye térségeire jellemző vonzerők, szolgáltatások, rendezvények vizsgálata alapján egyedi arculatú, vagy egyedi arculatúvá tehető térségek kijelölése és lehatárolása. Fontos, hogy az egyes térségek lehatárolása úgy történjen, hogy a turista az általa keresett húzó attrakcióra érkezzen, de egy hosszú hétvégére / hétre / gyógykezelés igénybevétele esetén esetleg több napra, hétre „legendő” minőségi kikapcsolódást nyújtó szolgáltatást érjen el a helyi szereplők közreműködésével. A már bevezetett, ismert termékek és szolgáltatások fejlesztése mellett fontos az újabb szereplők, új kínálati elemek folyamatos felkutatása és promotálása a minőségi megújulás érdekében.</p> <p><u>Egymásra épülő szolgáltatások fejlesztése (pl. fürdő - ráépülő gyógyászat - ehhez orvosi rehabilitációs profil)</u></p> <p>A gyógyfürdőkben a természetes gyógytényezők felhasználásával heterogén szolgáltatási kör nyújtható. Az ügyfél gyógyító, regeneráló, illetőleg jóllétének javítása céljából is igénybe vehet gyógyfürdő szolgáltatásokat.</p> <p>Az egymásra épülő szolgáltatások két irányból közelíthetők meg:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Intézményen belül, valamint.

Prioritás	A Megye egészségsturisztikai vonzerejének javítása
Intézkedés (1.3)	<p>A Megye turisztikai desztinációi közti együttműködés erősítése, szinergiák kihasználása, nemzetközi kapcsolataik erősítése</p>
	<p>- Intézmények között.</p> <p>Mind az intézményi, mind az intézményközi egymásra épülő szolgáltatások esetében lényeges felmérni a gyógyturisztikai piacot, a várható trendeket, becsülni a jövőbeli vásárlói magatartást. Az aktuálisan elérhető szolgáltatások esetében meg kell határozni azokat a (kombinált, több szolgáltató szoros együttműködésén alapuló) szolgáltatástípusokat, melyek piacképesek, fejlesztendők akár infrastrukturális, akár humánerőforrás szempontjából. Amennyiben az adott szolgáltató portfóliójából hiányzik egy-egy eszköz, illetve berendezés, esetlegesen munkaerő vagy meglévő munkaerő speciális képzettsége, úgy beruházás keretében a szolgáltatási csomag bővíthető (potenciális megtérülés számítása mellett). A belső kapacitások felmérése (hiányok és többletek azonosítása) lehetővé teszi a hatékony erőforrás gazdálkodást és az intézményen belüli szolgáltatási csomag bővítését, komplexitásának fokozását. Klasszikus fejlesztési lehetőség a szolgáltatási portfólió vertikumának szélesítése (pl. a gyógyító célból igénybe vett szolgáltatások wellness szolgáltatásokkal történő kiegészítése, vagy a kísérő családtag számára szolgáltatás nyújtása a gyógyulni vágyó ügyfél mellé vagy új szegmens – kifejezett wellness célú igénybe vevő – bevonása). A gyógyfürdők természetes gyógytényezők felhasználásával történő szolgáltatói szerepén túl a vendéglátás irányába is van ráépíthető szolgáltatásfejlesztési lehetőség.</p> <p>Abban az esetben, ha intézményközi egymásra épülő szolgáltatásfejlesztés a fókusz, szintén a belső erőforrások felmérése az első lépés. Az egyes intézmények esetében nyújtott szolgáltatások körét infrastruktúra és humánerőforrás oldalról kell kiértékelni és minősíteni az adott szolgáltatás profitabilitását. (Ráfordítás elemzés, megtérülés, növekedési potenciál stb.). Az elemzés során fel kell térképezni az egyes szolgáltatók profilját, szabad kapacitásait, illetőleg kapacitás hiányát. Az elemzés eredményeként kialakulhat egy intézményi szintű profiltisztítás, amely szervezeten belül hatékonyságot fokoz, egyúttal megteremti annak lehetőségét, hogy az adott ügyfél más és más intézményben vegyen igénybe akár gyógyító, akár wellness típusú szolgáltatást, vendéglátást.</p> <p>Az intézményközi erőforrás- és kapacitásmenedzsment előfeltétele az optimális ügyfél / szolgáltatás-menedzsmentnek. Célszerű egy kifejezetten ilyen jellegű tevékenységet végző szervezetet létrehozni – partneri együttműködésben egyik résztvevő intézmény „személyében”, vagy külső szereplőként. Külső „ellátásszervező” lehet harmadik fél is, aki jutalékos alapon, internetes (és applikáció) foglalási rendszert működtet intézményen belül, illetve az intézmények között.</p> <p><u>Integrált vagy szoros koordináció mellett működő ellátási és szolgáltatási formák kialakítása - életmódprogram kialakítása</u></p> <p>Az életmódprogram, mint eddig egymással párhuzamosan igénybe vehető szolgáltatások összekapcsolása és a szintetizációból egy új, a Megye szinte teljes egészségturizmushoz köthető szolgáltatási palettájának lefedésével létrejött unikális kínálati elem létrehozása.</p> <p>Az életmódprogramokat célszerű olyan helyen, helyeken megvalósítani, ahol a szükséges szolgáltatások egy helyen elérhetők: szállás megfelelő konyhával,</p>

Prioritás	A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása
Intézkedés (1.3)	A Megye turisztikai desztinációi közti együttműködés erősítése, szinergiák kihasználása, nemzetközi kapcsolataik erősítése
	<p>gyógy- és wellness fürdő, esetleg lovas létesítmények, kerékpározásra alkalmas területek is a közelben vannak. Jó, ha rendelkezésre áll előadások, képzések lebonyolítására alkalmas helyiség is a szellemi feltöltődés elősegítésére.</p> <p><u>Testvérmegyei, testvérvárosi és határon átnyúló nemzetközi kapcsolatok (németországi Schwarzwald-Baar járás, erdélyi Hargita megye, Vajdaság) kibővítése egészségturisztikai szolgáltatások és humán erőforrás területén.</u></p> <p>A testvérmegyei, testvérvárosi kapcsolatok kihasználása a következő területeken: egymás turisztikai kiállításain, vásárain történő részvétel, tapasztalatcsere, ösztöndíj és gyakornoki programok stb. A már meglévő jó kapcsolatok egészségturisztikai fókuszára irányuló nagyobb figyelem, a külföldi keresleti trendekről, „divatos” egészségturisztikai irányzatokról, keresett termékekről és szolgáltatásokról (akár kezelésekről) a kapcsolatok kihasználásával első kézből szerezhető információ, így lehetőség van a keresletre való gyors – minden más versenytársat megelőző – reagálásra. A személyes kapcsolatok, látogatások alkalmával olyan területek is megmutathatók a testvértelepülések képviselőinek, melyekre eddig kevesebb figyelem jutott, vagy amelyek online térben való megjelenése kevésbé jelentős (biotermelők, helyi termékeket előállítók, lovas terápiát nyújtó szakemberek, falusi porták, zarándokutak és kapcsolódó, lelki életet támogató kegyhelyek, plébániák stb.).</p> <p>A Megye egészségügyi és gyógyturisztikai kínálatának megismertetése különösen fontos a Vajdaság és a testvértelepülések kórházaival, orvosaival – azokkal az emberekkel, akik a hozzájuk személyesen forduló pácienseknek közvetlenül tudnak kezelések, rehabilitációs, prevenciós intézményeket, fürdőket ajánlani. Ideális esetben meg tud indulni egy közös gondolkodás a közös fejlesztésekről, a terápiákról – közös K+F+I projektek, gyakornok és orvoscsere, gyógyászati személyzet tapasztalatcsereje, közös módszertanok kidolgozása stb.</p> <p>Azzal, hogy a testvértelepülések ismerik egymás adottságait, kínálatait, esetleg az egészségügyben és a gyógyászatban dolgozók egymás munkáit, és képesek a közös munkára és együtt gondolkodásra, megnyílhatnak a lehetőségek akár közvetlen EU-s források felé is, ahol a nemzetközi partnerségnek, a konzorciumi projekteknek nagyon nagy szerepe van.</p> <p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - belső kapacitások felmérése - testvértelepülések közötti lehetséges együttműködési területek belső összegyűjtése - életmódprogramhoz tematikusan kapcsolódó szervezetek és vállalkozások területi csoportosítása, a lehetséges partnerek felkeresése az elképzelése prezentálása
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> az Önkormányzat, Hivatal, helyi önkormányzatok, turisztikai, egészségturisztikai szolgáltató cégek, szervezetek, helyi alapanyagbeszállító cégek, helyi termelők, agrárvállalkozók.</p> <p><u>Közvetve:</u> egészségügyi szakértők, turisztikai szakértők, testvértelepülések kapcsolattartói</p>

Prioritás	A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása
Intézkedés (1.3)	A Megye turisztikai desztinációi közti együttműködés erősítése, szinergiák kihasználása, nemzetközi kapcsolataik erősítése
Szükséges erőforrások	<ul style="list-style-type: none"> - Az Önkormányzat vagy megbízott szakértők által a belső kapacitások felmérése, az együttműködési hajlandóság felmérése. - Testvértelepülések felé kommunikáló és szervező szakemberek, nemzetközi pályázatok és projektek menedzselésében tapasztalt szakemberek. - Életmódprogram élére álló szálláshelyek, területi egységek, attrakciók vezetői, önkormányzati segítségnyújtás, ernyő-szerep a többszereplős együttműködések segítésére. - A konkrét fejlesztésekhez szükséges erőforrások a megvalósíthatósági tanulmányok és a tervek elkészültét követően állapíthatók meg.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	A helyi vonzerők és kínálati elemek összekapcsolásával nő a megyei szolgáltatók, termelők bevonása, eddig turizmussal kevésbé érintett területek is bevonásra kerülhetnek, a környezetterhelés ezáltal kiegyenlítettebbé válik.
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - Az egyes turisztikai kínálati elemek egymást erősítő hatása fokozottan érvényesül. - Új kínálati elemek bekapcsolása a Megye turizmusába. - A különböző gazdasági tevékenységek kölcsönösen javítják egymás eredményességét. - A kínálati elemek összekapcsolásával új szolgáltatók kerülnek az egészségturizmus látókörébe. - Erősödik a Megye, mint turisztikai desztináció vonzereje. - Külföldi vendégek számának emelkedése. - Nemzetközi pályázatokon való indulás száma és sikeressége nő.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Az eltöltött vendégéjszakák számának emelkedése. - Az egy főre eső költség növekedése. - Tartózkodási idő növelése. - Munkahelyek számának emelkedése. - Megye szakképzett munkaerő megtartó ereje nő.

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtése
Intézkedés (2.1)	Az egészségturisztikai szolgáltatások és vonzerők gazdasági fenntarthatóságának javítása
Indoklás	Az egészségturizmus nagyobb intézményei – akár kórházak, egészségügyi intézmények, akár gyógy- és termálfürdők – tulajdonosai, fenntartói nagyobb részben a közsféra szereplői, de akadnak magán fenntartású intézmények is. Amennyiben ezek működtetése, fenntartása nagy összegeket emészt fel (gazdaságtalan műszaki állapot, gazdaságtalan szervezeti működés), a véges forrásokból nem jut elegendő a szükséges újításokra, ami pedig a versenyképesség romlását vetíti előre. A fejlesztések esetében ezért nagy hangsúlyt kell fektetni a szolgáltatások, vonzerők gazdasági fenntarthatóságának javítására.
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez	<p><u>Nagyobb hozzáadott értékű szolgáltatások nyújtása, orvosszakmai szolgáltatások fejlesztése</u></p> <p>A Bács-Kiskun megyei egészségturisztikai projekt egyik kiemelt gazdasági célja, hogy a nyújtott szolgáltatások átlagára, de inkább a hozzáadott értéke érzékelhető módon növekedjen. A jelenlegi gyakorlatban az egyik végtel a napi fürdőjegy kedvezményes kategóriában (gyerekek vagy nyugdíjasok számára) akár 1000 Ft</p>

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtése
Intézkedés (2.1)	Az egészségturisztikai szolgáltatások és vonzerők gazdasági fenntarthatóságának javítása
tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p>alatti áron, a napi kombinált fürdőjegyek is általában nem haladják meg a 4-6 ezer Ft-ot.</p> <p>Másik szélsőértéket a valódi orvosi turizmusban lehet elérni, mely még a Megyében nem működik. Itt hozhatunk példát az egy vagy akár több hetes bentlakásos életmódprogramokra (testsúlycsökkentő, életmódváltó csomagok), melyeket több százezer forintért értékesítenek a piacon, vagy az orvosi turizmus célú műtétekről, melyek értéke túlnyomó részt meghaladja az 1 millió Ft-ot. Utóbbi szolgáltatásokkal Budapest néhány köz- és magán-egészségügyi szolgáltatója rendelkezik, ahol a meghirdetett lista áron 1,2-1,8 millió Ft értékű műtétekre kerül sor térítési díj alapon, kiegészítő vagy követő konzultációkkal, diagnosztikával akár a 2 millió Ft-ot is meghaladó értékű szolgáltatásokról van szó (Pl. Uzsoki utcai kórház térd és csípőízületi műtétek, Budai Egészségügyi Központ (BEK) gerincműtétek (implantátummal), Duna Medical Center obes betegek számára bariátriai (gyomor bypass, vagy gyomorszűkítő műtétek).</p> <p>A wellness és gyógyászati ellátások területén közepes árfekvéssel értékesíthetők néhány napos, 1-2 hetes benntartózkodást biztosító szolgáltatások, a csomagban gyógyászati kezelésekkal, wellness szolgáltatásokkal. Ezek árfekvése nagyságrendileg 100-200 ezer Ft.</p> <p>Az Önkormányzat egészségturisztikai fejlesztési koncepcióban számos javasolt intézkedés szolgálja azt a célt, hogy a meglévő – akár wellness, gyógyászati vagy orvosi turisztikai – szolgáltatások részben mennyiségi, de inkább minőségi tartalmát és intenzitását – ezzel a hozzáadott értékét - tudjuk növelni. Ezzel az értékesítendő szolgáltatásokat magasabb árfekvésbe lehet emelni, melyeken magasabb lehet a profit összege, de akár a mértéke is. Példaként emelhetjük ki a wellness szolgáltatások kiegészítését orvosi szolgáltatásokkal (pl. fogászat, reumatológia) gyógyászati szolgáltatások kombinálását orvosi terápiás programokkal és ezt megalapozó diagnosztikával (rehabilitáció, érrendszeri problémák kezelése, meddőség kezelés). A térítéses egészségügyi szolgáltatásokban kórházak vagy magán egészségügyi intézmények részéről a fentiekhez hasonló komplex diagnosztikai csomagok, egynapos sebészeti műtétek vagy nagyértékű műtétes eljárások értékesítése.</p> <p><u>Méretgazdaságos működés támogatása</u></p> <p>A Megye – vagy bármilyen desztináció, kisebb térség – egészségturizmusának versenyképessége szempontjából nem kizárólag az egyes tényezők fejlettsége, sokkal inkább azok komplex kínálatná történő szervezése a döntő.</p> <p>Az egészségturisztikai szolgáltatási elemek a kapcsolódó termékek és szolgáltatások működési feltételeinek felmérése, hatékonyság / méretgazdaságosság vizsgálata, további potenciális intézkedések azonosítása, (pl.: amennyiben szükséges, kapacitásbővítés (szállodai bővítés, eltérő színvonalú szobatiszítás kialakításával stb.), illetve egyes területek összevonásával).</p> <p>Kiseb kapacitású szolgáltatók esetében támogatottak lehetnek kapacitásbővítési erőfeszítések (pl. iparüzési adókedvezmény, hatósági ügyintézés segítése, akár kisebb pénzügyi támogatások vagy pályázati indulás esetén támogató szándéknyilatkozatok stb.)</p>

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtése
Intézkedés (2.1)	Az egészségturisztikai szolgáltatások és vonzerők gazdasági fenntarthatóságának javítása
	<p><u>A fejlesztések és a működés kiszámítható finanszírozása</u> A fejlesztések tervezésénél az üzemeltetés és működtetés gondos megtervezésével, a méretgazdaságosságra való törekvéssel, energiahatékony alkalmazások előtérbe helyezésével egyrészt a működési költségek csökkenthetők, másrészt kiszámíthatóbbá tehetők. A finanszírozás során a különböző kiegészítő finanszírozási lehetőségek/formák (pályázati lehetőségek, támogatási formák stb.) felmérésével, alkalmazásával olyan fejlesztések is megvalósíthatók, melyekre a napi működésből származó haszon nem nyújtana kellő fedezetet. A pályázati és egyéb támogatási lehetőségek megnyílásával fontos – már a tervezés, megvalósíthatósági tanulmány készítésénél – a fenntartás, üzemeltetés költség oldalának feltérképezése (akár műszaki, akár humán üzemeltetés oldaláról). A finanszírozás monitoring tevékenységének tervezése, működtetése, további feladat, amellyel az esetleges kockázatok kezelése biztosítható, valamint megfelelő szinten tartható. A szolgáltatók, különösen a kisebbek lehetnek érdekeltek bizonyos nekik szervezett képzéseken, rendezvényeken való részvételben: pályázati dokumentáció összeállítása, műszaki-pénzügyi segítése, vállalkozásfejlesztő képzések, konzultációs lehetőségek biztosítása adózási, jogi, pénzügyi témákban, vállalkozói tudás és képességfejlesztés stb.</p> <p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A gyógy- és egészségügyi turisztikai intézmények, létesítmények profiljai felmérése abból a szempontból, hogy mely szolgáltatási területén lehet nagyobb hozzáadott értékű szolgáltatásokat fejleszteni, bevezetni. - Ezen területek jelenlegi működési gyakorlatának felmérése is szükséges, a méretgazdaságos és gazdaságilag fenntartható fejlesztések, vagy akár átszervezések, fenntarthatóságot szolgáló beruházások megnevezése céljából. - Megkeresni azokat a szolgáltatásokat, melyek közös üzemeltetésbe vonhatók a komparatív előnyök kihasználásával, érdekek sérülése nélkül és megvizsgálni a közös üzemeltetés, működtetés járna-e gazdasági, fenntarthatósági előnyökkel. - Képzési, konzultációs igények felmérése a Megye vállalkozói között.
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> az Önkormányzat, helyi önkormányzatok, egészségturisztikai szolgáltató cégek, szervezetek</p> <p><u>Közvetve:</u> egészségügyi szakértő cégek, gazdasági, üzemeltetési tanácsadó cégek</p>
Szükséges erőforrások	<p>A jelenlegi működés felmérésében és a hozzáadott értéket nyújtó szolgáltatások összegyűjtésében, kivitelezhetőségének kidolgozásában részt vevő humán erőforrás.</p> <p>A fejlesztésekhez szükséges források felmérése (fejlesztésenként tervezés, és a lehetséges forrás felkutatása szükséges). A források egyrészt pénzbeli (támogatás, pályázat, hitel stb. másrészt műszaki (megfelelő megoldások keresése), harmadrészt a megfelelő működtetéshez szükséges humán kapacitások felméréséből állnak.</p>
Környezeti hatások, fenntarthatóság	<p>A gazdasági fenntarthatóság több esetben párban jár a környezeti fenntarthatósággal – megújuló erőforrások, energiahatékony megoldások alkalmazása, papírtmentes ügyintézés, az innovatív fejlesztések már figyelembe veszik a környezeti fenntarthatóságot is.</p>

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtése
Intézkedés (2.1)	Az egészségturisztikai szolgáltatások és vonzerők gazdasági fenntarthatóságának javítása
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - Nő a hajlandóság az egyes intézmények működési modelljének felülvizsgálatára, az újítások, ötletek befogadására. - A fejlesztéseknél nagyobb hangsúly helyeződik az üzemeltetési, fenntarthatósági kérdésekre. - Finanszírozási problémák csökkenése, a működés kiszámíthatóbbá válása.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Működési költségek csökkenése. - Működtetés hatékonyságának növekedése. - Nyereség növekedése.

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtése
Intézkedés (2.2)	Az egészségturisztikai szolgáltatások társadalmi fenntarthatóságának erősítése
Indoklás	A Megye egészségturizmusának sikeressége attól függ, hogy a helyben élő megyei lakosság milyen mértékben tud azonosulni vele: részesülhet-e (akár kedvezményes áron) a szolgáltatásokból (hozzáférés), az ő életszínvonalán javít-e (munkahelyteremtés, oktatás, gazdasági lehetőségek javítása), az ő életterét javítja-e (településkép javítás, infrastruktúra fejlesztések). A lakosság magáénak kell, hogy érezze a fejlesztéseket, a Megye megbecsült lakosának érezze magát, azzal elköteleződése a Megye iránt növekedjen – csak így válhat akár vendéglátóként, turizmusban dolgozóként, akár „csak” lakosként vendégszerető emberré.
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p><u>A Megyében élők életszínvonalának javítása</u></p> <p>A megyei lakosok életszínvonalának javítása, egyrészt munkahelyek teremtésével, a foglalkoztatottság javításával, a gazdaságösztönzést és a mobilitást elősegítő, szolgáló intézkedésekkel, képzésekkel, ösztöndíj rendszerrel, másrészt az egészségturisztikai szolgáltatások megyei lakosok számára történő kedvezményes igénybevételi lehetőségével valósulhat meg. Szükség van a térségi gazdasági kapcsolatok elősegítésére, szervezésére, a biztonságos és helyi termékekre alapozott élelmiszer-hálózat kiépítésére, helyi közösségek önfenntartási lehetőségeinek megteremtésére a kis és önálló szolgáltatók, termelők felkarolásával.</p> <p>Fel kell mérni az életszínvonal javítása érdekében azonosított lehetőségeket/intézkedéseket, be kell vezetni az elfogadott intézkedéseket, amely lehet pl. megyei lakosok számára megyei kedvezmény kártya biztosítása, vagy az "Egészséges Bács-Kiskunért" program sikeres elemeinek felélesztése, folytatása, a helyi értékek népszerűsítése a lakosság körében.</p> <p>Azokon a területeken, ahol munkaerőhiány mutatkozik, a Megye lakosainak kedvezményes vagy ingyenes képzést, továbbképzést kell biztosítani, a szakképzett munkaerő megtartására ösztönzőket kell a rendszerbe építeni (ösztöndíj rendszer, kedvezményes ellátás, szolgálati lakás stb.).</p> <p><u>A megyei identitás erősítése, belső keresletösztönzés</u></p> <p>A megyei lakosság, megyei vállalkozók elköteleződésének erősítése a Megye iránt, megyei identitás erősítésére akciók tervezése, amelynek célcsoportja a megyei szolgáltatók, turisták köre; ösztönzési/motivációs elemek azonosítása, amellyel a megyei turizmus fejlődik, ennek tudatos monitorozása, visszajelzések gyűjtése. A</p>

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtése
Intézkedés (2.2)	Az egészségturisztikai szolgáltatások társadalmi fenntarthatóságának erősítése
	<p>szolgáltatások megyei lakosság számára történő (esetleg kedvezményes) nyújtásával a megyei kereslet, a megyei lakosság elégedettsége és elköteleződése a lakóhelyük iránt növelhető. A Megye szeretete, a Megyéhez tartozás erősítés már gyermekkorban is megkezdődhet – helytörténeti vetélkedőkkel, táborokkal, az egészségturisztikai (strand, lovaglás stb.) helyszíneken kedvezményes táborok, kirándulások biztosítására, melyek hatására a gyermek később családjával, rokonságával is visszatérő vendéggé válik, illetve pozitív szájreklámmal a Megye hírét viszi.</p> <p><u>Új munkahelyek létrehozásának támogatása</u> A turizmus ágazatban működő szolgáltatók növekedési lehetőségeinek megteremtésével és a turisztikai szolgáltató funkciót ellátó társadalmi célú vállalkozások ösztönzésével a munkahelyteremtést- és megtartást, a foglalkoztatási helyzet javítását ösztönözzük. Fontos, hogy szezonaritást nélkülöző, egész éves foglalkoztatást biztosítani tudó munkahelyek jöjjenek létre, esetlegesen több lábon állás, képzések biztosításával áthidalva a turisztikailag kevésbé frekvenciált időszakot. A képzéseknek ki kell terjedniük az üzemeltetéshez, fenntartáshoz szükséges valódi ismeretekre mind közép, mind pedig felsőfokon. A vendéglégedettség növelése érdekében megfelelő animátorképzést (középfokon) és képzett animátorok alkalmazását javasoljuk. A turisztikai szolgáltatóknál a piacutatásra, a trendek figyelésére, a vendéglégedettség figyelésére és a vendégértékelések kezelésére figyelő, képzett munkaerő (munkakör, részmunkakör) alkalmazását javasoljuk.</p> <p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hiányszakmák és megyei képzési lehetőségek felmérése, a kettő összhangba hozására a szolgáltatók és a képző intézmények egy asztalhoz ültetése. - Ösztöndíj program folytatása. - Pozitív diszkrimináció a helyi lakosság számára az egészségturisztikai létesítményekben (kedvezményes belépők).
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> Önkormányzat, Iroda, helyi önkormányzatok, egészségturisztikai szolgáltató cégek, szervezetek</p> <p><u>Közvetve:</u> egészségügyi szakértő cégek, országos szervezetek</p>
Szükséges erőforrások (mennyiség, minőség)	<ul style="list-style-type: none"> - Ösztöndíj rendszerhez további forrás biztosítása. - Kedvezményes képzések és szolgáltatások számára a szolgáltató intézményeknek kompenzáció, vagy egyéb lehetőségek biztosítása a kezdeti időszakban. - Megyei koordináció az azonos feltételek megteremtése érdekében.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	A megyei identitás erősítésével, a Megyében élők pozitív diszkriminálásával, azzal, hogy érezhetően javul az életszínvonaluk az egészségturizmus fejlődésével párhuzamosan a Megye lakosai nagyobb hangsúlyt fejtetnek környezetük rendben tartására, a mi hozzájárul a környezetszennyezés, a szemetelés csökkentéséhez is.
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - A Megyében élők életszínvonalának növekedése. - A megyei identitás növekedése. - A szakképzett munkaerő Megyében maradása, az elvándorolt szakképzett munkaerő visszacsábítása.

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségügyi működés megteremtése
Intézkedés (2.2)	Az egészségügyi szolgáltatások társadalmi fenntarthatóságának erősítése
	<ul style="list-style-type: none"> - A Megye turisztikai intézményeiben a vendégelégedettsége növekedése a kiszolgáló személyzet pozitív attitűdje miatt. - A megyei lakosok vendégszeretetének növekedése.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Megyén belüli utazások számának növekedése. - Megyei foglalkoztatottak számának növekedése. - Megyei lakosság költési hajlandóságának növekedése a Megyén belül.

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségügyi működés megteremtése
Intézkedés (2.3)	Az egészségügyi környezet fenntarthatóságának biztosítása
Indoklás	A Megye egészségügyi turizmusa akkor lehet hiteles, ha az a természeti erőforrások jó minőségére támaszkodik, hiszen egyik fő vonzerő a természeti környezet, a tiszta víz és levegő, a bioélelmiszerek, melyek csak megfelelő környezet és tájhasználat mellett természetiek. Ha bármely tényező minősége romlik, akkor az egészségügyi turizmus egyik fő vonzereje, alappillére kerül veszélybe.
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p><u>Gyógyvíz kivétel megtervezése, mennyiségének tartós, fenntartható biztosítása</u></p> <p>A gyógyfürdők, wellness szállodák mennyiségi kapacitásának, vagyis éves vendégszámának határt szab a felszín alatti vizek – beleértve a gyógyvizet is – elérhetőségének korlátja, illetve ennek adófizetési kötelezettsége (43/1999. (XII. 23.) KHVM rendelet a Vízkészlet járulék kiszámításáról). Emiatt nagyon fontos, hogy minden egyes kiemelt fejlesztési helyszínen a készülő megvalósíthatósági tanulmányokban részletesen ki kell térni arra, hogy az adott gyógyhelyen és konkrét gyógyvíz lelőhely vonatkozásában mekkora az éves gyógyvíz kivétel maximuma (beleszámítva a gyógyászati vízhasználatot és az egyéb víz igénybevételi hasznosítást, fürdőhasználatot és a gyógyvíznek minősülő ásványvizek palackozását). Kiemelten fontos, hogy az egyazon vízbázist használó szolgáltatók (önkormányzati városi fürdő, wellness szálloda, gyógyfürdő – gyógyszálló) közép és hosszú távon tervezett gyógyvíz igénye össze legyen hangolva.</p> <p>A megvalósíthatósági tanulmányokból és üzleti tervekben egyértelműen ki kell derülni, hogy akár a szolgáltatások mennyiségi növeléséhez (még több vendég, beteg, még több gyógyvizet használó kád, medence), akár a szolgáltatások intenzitásának és minőségének fejlesztéséhez (a szolgáltatás csomagokon belül az egy vendégre, ügyfélre, betegre jutó gyógyvíz használat növekedése literben) közép-, de akár hosszútávon is rendelkezésre fog-e állni a megfelelő mennyiségű gyógyvíz. Valamint ennek használatához a pályázók rendelkeznek-e megfelelő gyógyvíz kivételi engedéllyel vagy – másodlagos fogyasztóként – szerződésekkel (m³-ben, illetve m³/h vízkivételi lehetőséggel). Amennyiben a felszín alatti gyógyvízkészlet ezt lehetővé teszi, és erre a hatósági engedélyek is megvannak, de a jelenlegi vízkivétel ettől mennyiségben elmarad, akkor a megvalósíthatósági tanulmányokban vagy üzleti tervekben, a pályázatokban, az új kutak fúrásának, vagy a meglévők fejlesztésének költségét be kell tervezni.</p> <p>Elvárás, hogy a megvalósíthatósági tanulmányok és üzleti tervek több szcenárióban készüljenek el, több szintű vízkivételi mennyiséget véve alapul. Az adott térségek számára megítélendő fejlesztési támogatások odaítélését megelőzően a különálló pályázatok esetében a gyógyvízkivételi terveket össze kell adni, és az adott</p>

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségügyi működés megteremtése
Intézkedés (2.3)	Az egészségügyi környezet fenntarthatóságának biztosítása
	<p>gyógyvízkészlet vonatkozásában ezt a mennyiségi korlátot minden esetben figyelembe kell venni.</p> <p><u>Területi egységben való gondolkodás és táji szemlélet erősítése, területi harmónia elve mentén történő fejlesztések</u></p> <p>A Megye fő értéke az alföldi táj, a védett környezet, a nyugalom, melyet a Megye lakosságában és vállalkozásaiban, szolgáltatóiban, mint megőrzendő érték, és mint fő erőforrás tudatosítani kell. Ennek érdekében javasolt önkormányzati koordinációval tervezési és szemléletformálásra fókuszáló-tudatosító képzések tartása, hogy a jövőbeni beruházások figyelembe vegyék a helyi táji adottságokat, illeszkedjenek azokhoz, erőforrásaira támaszkodjanak, továbbá védelmükhöz is hozzájárulnak. Fontos az önkormányzatok edukálása is, hogy a saját területeiken a településrendezési tervek, helyi építésügyi és egyéb szabályzatok készítettésekor és elfogadásakor a területi harmónia, a környezeti fenntarthatóság elve maximálisan érvényesülni tudjon.</p> <p><u>A természeti erőforrások, a táji és építészeti környezet védelme, fenntartható módon való használata</u></p> <p>Megújuló energiaforrások alkalmazhatóságának vizsgálata a Megye egészségügyi szolgáltatói (elsősorban, kórházak, gyógyfürdők esetében); energiahatékonysági számítások elkészítése a Megye szolgáltatói körében (elsősorban kórházak, gyógyfürdők, wellness szállók), energiahatékony működési koncepció kidolgozása, megvalósítása bevonva a Megye szolgáltatóit (elsősorban a kórházakat, gyógyfürdőket, wellness szállókat); finanszírozási lehetőségek felkutatása, szolgáltatók tájékoztatása a lehetséges forrásokról/ energiahatékony megoldásokról.</p> <p>Amennyiben zöldmezős beruházás, vagy nagyobb mértékű barnamezős fejlesztés történik turisztikai / rekreációs céllal, akkor a célterületek tájhasználatának felülvizsgálata, konszenzusos minőségi célkitűzések megfogalmazása szükséges az Önkormányzat felügyeletével, rekreációval túlterhelt területeken pedig rehabilitációs beavatkozások, intenzitásváltás vagy funkcióváltás is indokolt lehet. Különösen fontos a fenntarthatóság elve mentén történő fejlesztés a gyógyhelyi fejlesztések esetében, ahol a környezeti értékek egyben a gyógyhelyek elismertségének alappillérei is. Ezen vizsgálatokat szintén az Önkormányzatnak célszerű felügyelni az egységes megyei érdekképviselet érvényre juttatása miatt.</p> <p>Kedvező táji léptékű, közösségi alapú kezdeményezések (pl. natúrpark, geopark) támogatása egyrészt a környezeti értékek megőrzésében segít, másrészt a turisták és a lakosság környezeti nevelésében is nagy szerepet játszik.</p> <p>A környezeti értékek megóvása, a fenntarthatóságra való törekvés a tudatos tájhasználat egyben a slow tourism, a természetközelség, a stresszmentes életmód, a nyugalom záloga is, amit a Megye kiemelt értékeként, megyei brandként is „hasznosítani” kíván.</p> <p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A Megye jelenlegi fejlesztéseinek felülvizsgálata a táji szemlélet, a környezettudatos tájhasználat megléte szempontjából.

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtése
Intézkedés (2.3)	Az egészségturizmus környezeti fenntarthatóságának biztosítása
	<ul style="list-style-type: none"> - A helyi önkormányzatok szereplőinek képzése a környezettudatos tájhasználat szempontjairól. - A leendő fejlesztések során az ajánlattételi felhívásokba a (a tervezések és kivitelezések esetében) a környezettudatos tájhasználat elvének hangsúlyos szerepeltetése. - A Megye-márkában hangsúlyos szerepet adni a környezeti értékek kiemelt szerepének és a környezeti fenntarthatóságnak.
Az intézkedésben érintett szervezetek	<u>Közvetlenül:</u> Önkormányzat, Hivatal, nemzeti parkok, helyi önkormányzatok, országos döntéshozók (turizmus és környezetvédelem területén). <u>Közvetve:</u> egészségturizmus üzemeltető és fejlesztő szervezetek, intézmények, tervezők, kivitelezők.
Szükséges erőforrások	<ul style="list-style-type: none"> - Meglévő természeti erőforrás. - Szabályzó rendszer kiegészítése, a szabályzatok betartása. - Jól képzett humán erőforrás.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	Hosszú távon biztosított, magas színvonalú egészségturizmus és kapcsolódó szolgáltatás.
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - Környezettudatos tájhasználat beépülése a mindennapi gyakorlatba. - Jó környezeti minőség, annak fenntartása. - Környezetterhelés csökkentése, illetve alacsony szinten tartása.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Kiváló vízminőség. - Fenntartható vízhozam. - Kiváló levegő és talajminőség. - Zöldfelületi mutató.

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtése
Intézkedés (2.4)	Biatermelők bekapcsolása az egészségturizmus rendszerébe
Indoklás	<p>A Megye egészségturisztikai kínálatának igazi különlegességét az érintetlen természeti környezet, a nyugalom és a mozaikosság mellett az egészséges élelmiszereket előállító öko és biogazdaságok nagy, országosan is kiemelkedő száma adja. Napjainkban az egészséges életmód népszerűségének növekedésével párhuzamosan a mindennapi életünkben is egyre fontosabb szerepet kapnak a természetes alapanyagok, a vegyszermentes élelmiszerek, és ez különösen igaz az egészségük javításán, megőrzésén munkálkodókra, tehát az egészségturizmus szereplőire.</p> <p>A Megye kedvező adottságait kihasználva fontos, hogy az ide érkezők testi-szellemi gyógyulását, feltöltődését egészséges, bio élelmiszerekkel tudják megtámogatni, valamint az érdeklődők meg tudják ismerni a természetés, előállítás folyamatát, kapcsolatba tudjanak kerülni a helyi gazdálkodókkal, így hosszabb távon is keresletet generálva a Megye kiváló élelmiszerei iránt.</p>
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei,	<u>Biatermelők és biogazdaságok termékeinek becsatornázása az egészségturisztikai attrakciók kínálatába</u> A bio és öko gazdálkodók ezidáig nem kerültek „becsatornázásra” az egészségturizmus rendszerébe. A falusi turizmusban, illetve a gazdálkodók saját

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségügyi működés megteremtése
Intézkedés (2.4)	Biotermelők bekapcsolása az egészségturizmus rendszerébe
az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p>maguk háznál (esetleg webáruház-szerűen) kínálták termékeiket, de ezek egészségturisztikai szolgáltatóknál történő használata (természetesen a termelő és a hely feltüntetésével) egyértelműbben mutatná az egészséges, vegyszermentes termékek egészségturizmusban betöltendő szerepét, emellett folyamatos keresletet (és fejlesztési lehetőséget ezáltal) biztosítana a termelőknek is.</p> <p>Mivel a termelők jelenleg egyenként nem képesek a nagyobb beszállítói igények folyamatos kielégítésére, ezért a bio és öko gazdálkodók összegyűjtése szükséges központi (megyei) adatbázisba, a szolgáltatási területek azonosításával, a kereslet-kínálat összekapcsolása érdekében. A gazdálkodókat (vendéglátás és egyéb egészségturisztikai felhasználásra szánt termékek) összefogó szervezeteken (pl. Kamra Túra Egyesület) keresztül becsatornázni és érdekeltté kell tenni az egészségturisztikai szolgáltatókkal történő kapcsolatfelvételre (és fordítva) annak érdekében, hogy a helyi attrakciókban, vendégfogadó helyeken a helyi termékek megjelenhessenek akár mint alapanyag, akár mint megvásárolható termék, egyúttal piacot és marketingfelületet is teremtve a termelőknek. Fontos ehhez a felvásárlók, vendéglátóhelyek rugalmassága is – az étlap szezonális termékekhez való igazításával.</p> <p>A szállodák, éttermek, egészségügyi intézmények mellett a megyei, kistérségi, helyi programok, fesztiválok is kiváló lehetőséget kínálnak a biotermékek bemutatására, népszerűsítésére – sok embernek egyszerre meg lehet mutatni, meg lehet kóstoltatni a termékeket, feltüntetve egyúttal a termelőt, és azon turisztikai szolgáltatókat is, akik konyhájában az egészséges alapanyagokat használják.</p> <p>A termékek becsatornázásához partnerként be kell vonni a jelenleg is termelőket összefogó egyesületeket – Kamra Túra, Nemzeti Park (védjegyes termékek), akik akár képviselhetik is a termelőket (lobbitevékenység, beszállítói szerződések stb.) <u>Átfogó - egészség, helyi, hagyományos - brand kialakítása az egészséges élelmiszerek népszerűsítésére és megkülönböztetőségére</u></p> <p>A megyei turisztikai brand mellett szükséges a megyei egészséges termékek brandjének kialakítása, mely párhuzamban van, reflektál a Megye már elfogadott programjaiban, stratégiáiban meghatározott turisztikai hívószavakra (akár megyei, akár pedig az egyes kistérségek arculatához). Pl. Bács-Bio, "Bács-Kiskun egészségessé tesz" hívószavak, melyek mellett az egyes térségekre, akár gyógyhelyekre jellemző szlogenek is szerepelhetnek.</p> <p>Az egyes helyi, térségi, megyei rendezvények már jelenleg is építenek a Megye adottságaira, termékeire; ezeken a rendezvényeken tudatos marketinggel az egészséges életmód, élelmiszerek felé lehet irányítani a figyelmet. Jó lehetőség a brandépítésre, népszerűsítésre a gasztro jellegű fesztiválok (pl. Helyi termék ünnepe – Kecskemét, Nemzetközi Vadgasztronómiai és Borfesztivál – Nemesnádudvar, szüreti és halas rendezvények stb.), valamint a sportot népszerűsítő rendezvények (futó és kerékpáros versenyek), valamint jó kapcsolatot lehet építeni a soulness jellegű tevékenységek és a komolyzenei napok, események között is, ahol szintén a helyi, térségi biotermékek kínálatával lehet megjeleníteni (gasztrosátor, sportolóknak szánt ajándékok, díjak közé becsempészve).</p>

Prioritás	Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtése
Intézkedés (2.4)	Biotermelők bekapcsolása az egészségturizmus rendszerébe
	<p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A Megye egészségturisztikai szereplőinek és biogazdálkodóinak „egy asztalhoz ültetése” a kereslet és a kínálat egyeztetése szempontjából. - A gazdálkodókat összefogó szervezetek fellépése, tájékozódása a termékek szervezetten történő értékesíthetősége érdekében (jogi, logisztikai, egészségügyi, marketing stb. területen). - A Megye biogazdálkodóinak kiemelten kezelése, felkarolása, támogatása az Önkormányzat által.
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> a Megye bio és öko gazdálkodói, Kamra Túra Egyesület, Kiskunsági Nemzeti Park, az Önkormányzat, egészségturisztikai szolgáltatók</p> <p><u>Közvetve:</u> helyi önkormányzatok, országos minősítők, agrár és élelmiszeripari szervezetek, táplálkozási szakértők</p>
Szükséges erőforrások	<ul style="list-style-type: none"> - Humán erőforrás (szervezés, összefogás, marketing). - Logisztikai lánc megszervezésének költsége.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	A bio és öko gazdálkodások kevésbé terhelik a környezetet a hagyományos gazdálkodást folytatóknál, így a vegyszer és adalékmentes gazdálkodások előtérbe helyezésével a környezeti fenntarthatóság is javul.
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - Biotermékek fogyasztásának népszerűbbé válása. - A biotermékek elérhetőségének javulása az egészségturisztikai szolgáltatóknál. - A termelők körülményeinek javulása, a bio és öko gazdaságok fejlesztési lehetőségeinek javulása. - A termelők megélhetési lehetőségeinek javulása, kiszámíthatóbbá válása.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Biogazdaságok száma, vegyszermentesen művelt területek növekedése. - Az egészségturisztikai létesítményekben a helyi, bio alapanyagok felhasználásának növekedése. - Vendégelégedettség növelése

Prioritás	A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése
Intézkedés (3.1)	Infrastrukturális feltételek javítása
Indoklás	<p>A természeti tényezőkre alapozott egészségmegőrzés és egészségjavítás szolgáltatásaihoz való hozzájutás alapfeltétele a megfelelő minőségű infrastruktúra, valamint a megfelelő számú és minőségű szálláshelyek létesítése.</p> <p>A Megye közúti, vasúti és légi megközelíthetőségét javítani szükséges, főleg a megye alsóbbrendű összekötő úthálózata szorul fejlesztésre – az M5 és M6 autópályákról a vendégeket csak megfelelően kiépített úthálózattal lehet nagyobb számban a Megye belsejébe csábítani.</p> <p>A Megye szálláshelyei is meglehetősen változó minőségűek, de alapvetően hiányoznak a magasabb kategóriás nagy befogadóképességű szálláshelyek, főleg azok, melyek a gyógyfürdővel, esetlegesen kórházzal állnak közvetlen összeköttetésben. Az egyéb szálláshelyek pozicionálása és egységes szolgáltatási színvonalra hozása szükséges.</p>
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei,	<p><u>Az egészségturisztikai desztinációk fogadási feltételeinek javítása</u></p> <p>A megfelelő minőségű és mennyiségű, célcsoportok szerint pozicionált szálláshelyek, valamint egyéb egészségturisztikai kiszolgáló elemek megléte a vendégéjszakák növelésének alapja. Ennek érdekében szükséges első körben a</p>

Prioritás	A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése
Intézkedés (3.1)	Infrastrukturális feltételek javítása
az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p>Megye szálláshelyein a kapacitásigények felmérése, GAP-elemzés készítése, szállodai kapacitások célcsoport specifikus bővítése, minőségi fejlesztése.</p> <p>A kapacitások mennyiségi bővítése csak a kereslet és a kapacitáskihasználtság előzetes felmérését követően, valamint térségi szemléletben történhet, elsősorban a területi kiegyenlítettség (egyes területeken belül), illetve az egységesen magas minőség felé kell törekedni.</p> <p><u>Az egészségturisztikai desztinációk alpinfrastrukturális helyzetének javítása (közlekedés, parkolás, településkép).</u></p> <p>A Megye településeinek, és településeit összekötő közlekedési infrastruktúrájának fejlesztése szükséges. Igaz ez a Megye minden településére, de különösen igaz azokra, akik a turizmust, egészségturizmust tekintik egyik fő területüknek (kiemelten igaz a gyógyhely településekre!). Mindenképpen szükséges megyei szinten a közlekedési és a települési alpinfrastruktúra felmérése, korszerűsítési/felújítási/bővítési igények összegyűjtése; elfogadott korszerűsítések előkészítése, tervezése, megvalósítása (pld: úthálózat korszerűsítése, fő zöldfelületek, parkok, sétányok meglétének és állapotának felülvizsgálata, fejlesztése, utak és alsóbbrendű utak fejlesztése, fürdők és kórházak térségében a megközelíthetőség és a parkolási helyzet javítása).</p> <p>A települések egységes képének fejlesztésére, a tömegközlekedési megállók környezetének, az egészségügyi és egyéb közösségi terek megjelenésének és egységes színvonalú és megjelenésű fejlesztésére is figyelmet kell fordítani.</p> <p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A Megye közlekedési infrastruktúrájának felmérése, a fejlesztések összegyűjtése, a szükséges fejlesztések tervezésének megindítása. - A települések turisztikai központjainak felmérése, a fürdők környezetének felmérése, a szükséges – célcsoportoknak, valamint a fürdő és a település arculatának megfelelő – fejlesztési terveinek előkészítése. - A szálláshelyek kapacitáskihasználtságának és minőségi állapotának felmérése, a fejlesztési tervek előkészítése. - A különböző típusú fejlesztésekhez támogatások, pályázatok keresése.
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> Szálláshelyek, vállalkozók.</p> <p><u>Közvetve:</u> Önkormányzatok, turisztikai szolgáltatók, egészségturisztikai szakértők.</p>
Szükséges erőforrások	<ul style="list-style-type: none"> - Az infrastruktúra fejlesztésére fordítandó erőforrások a szükséges közlekedési és települési infrastruktúra fejlesztések felmérését követően, a szükséges tervek és tanulmányok elkészültét követően állapíthatók meg. - A szükséges erőforrások a meglévő szálláshelyek minőségi felmérése és az új szálláshelyek szükségességét megalapozó vizsgálatot követően, a szálláshelyek felújítását, építését megalapozó tervek és tanulmányok elkészültét követően állapíthatók meg. - Mindkét esetben a támogatások és egyéb pályázati lehetőségek bevonhatóságát vizsgálni javasolt.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	<p>A fejlesztéseket a környezeti szempontok maximális figyelembevételével kell tervezni, előnyben részesíteni a környezetbarát, zöld, megújuló technológiákat és a barnamezős fejlesztéseket.</p>

Prioritás	A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése
Intézkedés (3.1)	Infrastrukturális feltételek javítása
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - Épített, új szállodák és felújított, modernizált szálláshelyek száma. - Felújított úthálózat. - Felújított településközpont.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Vendégéjszakák növekedése - REVPAR (egy kiadható szobára jutó szobaárbevétel) változás. - A kereslet magas színvonalon való kielégítése. - A versenyképesség javulása.

Prioritás	A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése
Intézkedés (3.2)	Jogi feltételek javítása, kedvezőbb adózási környezet megteremtése
Indoklás	<p>Az egészségturizmus szereplőinek jogi státusza meglehetősen sokrétű, az állami tulajdonú kórházaktól az önkormányzati fürdőkön át a megak szállás és egyéb szolgáltatásokig. Az egyes területek szabályozására ugyanez a sokféleség jellemző. Több városban osztott tulajdonosi struktúrában működnek az egészségturizmusban érdekelt cégek, intézmények, ami eltérő érdekekkel jár. Nincs egységes minőségbiztosítási rendszer (ez megnehezíti a páciensek és biztosítók bizalmának elnyerését).</p> <p>Az eltérő ÁFA kulcsok is nehezítik a helyzetet, a fürdők 27%-os áfa kulcsa versenyhátrányt jelent a külföldi hasonló szolgáltatásokhoz képest, ezen túl a fürdők gyógyászata rendkívül alulfinanszírozott.</p> <p>A kórházakban és a fürdők egy részében a közalkalmazotti struktúra nem alkalmas a teljesítmény díjazására, aminek következtében természetes a tehetségesebb, rátermettebb munkatársak versenyszféra irányába történő fordulása.</p> <p>A jogi feltételek javítása – bár országos jelenségről van szó, ami megyei szinten nem, vagy alig kezelhető – a stratégia részét képezi, hiszen az Önkormányzat, illetve egyéb szereplők befolyásolhatják a döntéshozókat.</p>
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p><u>Kedvező szabályozási és adózási környezet megteremtése, kezdeményezése</u></p> <p>A jogi feltételek javítása során a turisztikai tevékenységekre vonatkozó jogszabályokat szükség szerint aktualizálni kell, figyelembe véve a kormányzatnak az adminisztráció csökkentését célzó elkötelezettségét, pl. a fürdőszolgáltatásokat szabályozó, igen elavult 37/1996. (X. 18.) NM rendelet, a szálláshely-szolgáltatás, az utazásszervezés és -közvetítés, a turisztikai szervezeti rendszer, de akár a vendéglátás és az idegenvezetés terén is. Alapvetően fontos jogszabályi kérdés a magán- és közösségi egészségügyi ellátás együttélése, közös működtetése, továbbá az ösztönzési rendszer bevezetése a közfinanszírozott intézményekben. Lobbizni kell a továbbiakban a fürdőszolgáltatások hasonlóan alacsony ÁFA kulcsa ügyében, illetve a hazai turizmus egyre kedvezőbb állami finanszírozása érdekében</p> <ul style="list-style-type: none"> - Javaslatok kidolgozása szükséges az ÁFA szabályok felülvizsgálatára, arányosításra, adózási szabályok javítására a gyógy- és egészségügyi turizmus szempontjából, kérelmek, beadványok készítésére. <p>Tovább szükséges erősíteni a SZÉP kártya és a cafeteria szerepét, növelni az elfogadottság körét.</p> <p><u>Minősítések rendszerének fejlesztése (pl. akkreditációk, fürdőminősítések megyei kereteinek támogatása)</u></p>

Prioritás	A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése
Intézkedés (3.2)	Jogi feltételek javítása, kedvezőbb adózási környezet megteremtése
	<p>Mivel jelenleg nincs egységes minőségbiztosítási rendszer, ezért a páciensek és biztosítók bizalmának elnyeréséhez a nemzetközi rendszerekkel összhangban lévő ellátásminősítési követelményrendszert kell kidolgozni. A szálláshelyek esetében a nemzeti tanúsító védjegyrendszer követelményeinek megfelelő színvonal elérését kell célul kitűzni. Az egészségügyi szolgáltatók minősítése a jellemző külföldi vendégkör küldőországában elfogadott rendszer (pl. Temos, JCI) szerint történjen.</p> <p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - A jogszabályi hézagok, a nem megfelelő, életszerűtlen jogszabályok összegyűjtése, azok felülvizsgálata, beadványok módosítási javaslatok készítése és benyújtása a döntéshozók felé. - Az egészségügyi szolgáltatók külföldön elfogadott minősítési rendszereinek vizsgálata a bevezethetőség szempontjából
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> az Önkormányzat, helyi önkormányzatok, kórház és fürdő igazgatók, egészségügyi és turisztikai jogi szakértők</p> <p><u>Közvetve:</u> Kórházak, fürdők dolgozói és vendégei</p>
Szükséges erőforrások	Jogi és egészségügyi humán erőforrása javaslatok megfogalmazására.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	A jogszabály módosító javaslatoknak a környezeti fenntarthatóság figyelembevételével kell elkészülniük.
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - Az egészségturizmus jogi szabályozása széles konszenzuson alapulva, minden szereplő érdekeit szolgálva módosul. - Minősítési rendszerek bevezetésre kerülnek.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - ÁFA kulcsok csökkenése - Új és megújított minősítési rendszerek bevezetése

Prioritás	A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése
Intézkedés (3.3)	Egészségügyi és gyógyászati humán feltételek fejlesztése
Indoklás	<p>Az egészség- és gyógyturizmus egyik legfontosabb erőforrása a humán erőforrás, ennek tudatos megtartása és további fejlesztése a stratégiai irányoknak megfelelően kiemelt feladat. A bérverseny és az országban (a turisztikai és egészségügyi ágazatban egyaránt!) egyre élesedő szakember hiány nélkülözhetetlenné teszi a Megyében is a humán erőforrás fejlesztések összehangolását. Az egyre egészség- és környezettudatosabb, minőségorientáltabb vendégkör igényeinek kielégítéséhez olyan nyelveket beszélő, az adott területen jól képzett, személyiségében is megfelelő munkaerő-állomány szükséges, aki hozzájárul az egészségturizmus versenyképességének fokozásához.</p>
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó	<p><u>Az egészségturizmushoz kötődő oktatás és képzési rendszer fejlesztése</u></p> <p>Kapcsolatfelvétel a Szegedi, a Pécsi Tudományegyetemmel, valamint az Újvidéki Orvosegyetemmel, gyakorló helyek számának bővítése, kihelyezett szakdolgozói képzések indítása, rezidens helyek bővítése a megyében.</p> <p>Határon átívelő egyetem - kórház kapcsolatok erősítése (akár Újvidéki Orvosegyetem Rehabilitációs Kar kihelyezése Kiskunhalasra). Az együttműködés</p>

Prioritás	A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése
Intézkedés (3.3)	Egészségügyi és gyógyászati humán feltételek fejlesztése
fejlesztési javaslatok felsorolása	<p>keretében a megye településeinek egyes helyszínein konzultatív tevékenység, személyi oldalról konzultációs hálózat alakítható ki.</p> <p>Mind a megújulás, mind a tapasztalatcsere miatt fontos vajdasági kórházakkal, egészségügyi intézményekkel folyamatos konzultációk, akár orvoscsere-programok megvalósítása. Az egészségügyi szolgáltatók (kórházak) humán-erőforrás gazdálkodását támogathatja a helyi kapacitáshiányok, illetve – többletek feltérképezése: erre alapozva munkaerő fejlesztés, -csere, illetve átképzések indulhatnak. Az együttműködés kiterjeszhető a középfokú iskolákra is: képzés, ösztöndíj, gyakorlat szerzése, akár diákcseré formájában.</p> <p><u>Az egészségturizmus humán-erőforrásállományának folyamatos biztosítása</u> A humán-erőforrás szakmai felkészítése, helyi képzések szervezése, ösztöndíj programok indítása orvosok és szakdolgozók számára. A települési önkormányzatok felé, munkaügyi központok felé jelzés a gyógyturizmust érintő szakmák képzésének szükségességéről, majd ezt követően folyamatos monitoring tevékenység ellátása. Együttműködési lehetőségek felkutatása, bevezetése, pl. gyakorlati program.</p> <p><u>A szektorban dolgozók motivációjának, hozzáállásának, vendégközpontúságának erősítése</u> Toborzásban, promotálásban való segítségnyújtás, új egészségturisztikai munkahelyek, karrierlehetőségek promotálása, széles körű kommunikációja. Teljesítménymenedzsment és ösztönzési rendszer kidolgozása, bevezetése.</p> <p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hiányszakmák és képzések rendszerének összehasonlítása, hiányszakmákra (támogatott) képzések indítása - Konzultáció a vajdasági kórházakkal, egyetemekkel gyakoronok és orvoscsere-programok alapjainak megteremtéséről - Ösztöndíj-rendszer erősítése az egészségügyi szakdolgozók körében
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> Gyógyfürdők, wellness szállodák, köz- és magántulajdonú egészségügyi intézmények. Szegedi és Pécsi Tudományegyetem Karai, egyéb középfokú egészségügyi képzőhelyek.</p> <p><u>Közvetve:</u> Városi önkormányzatok, az Önkormányzat, humán-erőforrás szakemberek, klinikai vizsgálók.</p>
Szükséges erőforrások	A konkrét mennyiségi fejlesztési igényeket és azok költségét a helyszínenként elvégzendő felmérések és fejlesztési igények (gap analysis) után lehet pontosan meghatározni.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	A szükséges humán-erőforrás megteremtése nem jelent direkt környezeti terhelést. A fejlesztési tervek összehangolása alapvetően csökkentheti az egészségturizmusban résztvevő cégek, szervezetek párhuzamos tevékenységeit.
Elvárt eredmények és hatások	Az egészség- és gyógyturizmus területén a humán-erőforrás ellátottság javulása.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Helyileg megszervezett képzések száma. - Megyei ösztöndíj programokban részesültek száma. - Rezidensek száma.

Prioritás	A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése
Intézkedés (3.4)	Kutatási háttér megerősítése
Indoklás	<p>Magyarország gyógyvíz-nagyhatalomnak számít, ezért különösen fontos, hogy a kormányzati elképzelésekkel összhangban lehetővé váljon komoly tudományos alapokon megálló gyógyturisztikai fejlesztések megvalósítása. Ehhez szükséges, hogy olyan gyógymódok kerülhessenek be az orvoslás eszköztárába, melyek hatékonyságát a kor szigorú követelményeinek megfelelően tervezett, kivitelezett és értékelt kutatások és klinikai vizsgálatok igazolták.</p> <p>A versenyképesség fontos tényezője a gyógyturisztikai csomagok tudományos alátámasztottságának biztosítása, a tudományos, ún. evidencia szint emelése. Az ilyen jellegű klinikai vizsgálatok, kutatások megtervezésének és lebonyolításának, majd az eredmények publikálásának jelentős költsége van, és az egyes gyógyászati szolgáltatók, vagy egészségügyi intézmények önmagukban nem képesek előteremteni ennek feltételeit.</p>
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p><u>Egészségturisztikai kutatások támogatása, adatbázisok létrehozása, fejlesztések előkészítése</u></p> <p>Az egészségturisztikai kutatások témaköre elég széles: magában foglalja a K+F+I, a balneológiai kutatások támogatását, adatbázisok létrehozását, fejlesztések előkészítését, és a szolgáltatások orvosszakmailag elfogadott evidencia szintjének emelését (vizek, iszap bevizsgálása, klinikai vizsgálatok szervezése).</p> <p>Az orvostudomány minden területén nagy igény van a bizonyítékokon alapuló orvoslásra (evidence based medicine). Ezt az igényt ki kell terjeszteni a balneoterápiára, fizioterápiára is. A kutatás gyógyfürdőkben, rehabilitációs centrumokban, kutató laboratóriumokban, kutató intézet(ek)ben egyetemeken, kórházakban történik, ehhez megfelelő háttér (intézményi és humán) és támogatás szükséges. A gyógyvízben gazdag Megyének érdeke a kutatások kiemelt kezelése, mert így tudja bizonyítani a páratlan gyógyvízkészlet hatékonyságát, a tradicionális gyógyvíz-kúra eredményességét. Kiemelt jelentőségű, hogy a bizonyítékokon alapuló orvoslás követelményeinek megfelelő tudományos közlemények jelenjenek meg.</p> <p>A K+F+I-től elvárt legfőbb hozadék az egyedi és különleges kínálat kialakítása (termékfejlesztés) mind az egészségügyi, mind a gyógy és wellness turizmus területén. Ehhez folyamatosan fel kell tárnai a nemzetközi jó példákat, valamint a korábban még kiaknázatlan, vagy csak részben kiaknázott piaci réseket.</p> <p>A kutatások alatt a klasszikus turisztikai termékekre egészségturizmus irányultságú kutatásait is értjük: a trendek és a vendégelégedettségek mérése, és az eredmények visszacsatolására, a gyors szolgáltatói reakálás feltételeinek megteremtésére (az egészségturizmus kereslete és kínálata; új bel- és külföldi küldőpiacok potenciáljának és sajátosságainak felmérése; a szálláshely-fejlesztések indokoltságának vizsgálata; a kapcsolódó attrakciófejlesztések megalapozottságának elemzése; aktív, vallási és falusi turizmus vendégforgalmi adatainak feldolgozása, trendjeinek analízise; étkezési szokások alakulása, biotermékek fogyasztásának alakulása, helyi termékekben és szolgáltatásokban rejlő lehetőségek a turizmus fejlesztése érdekében; Bács-Kiskun megye egészségturizmusának márkaismertsége és a kapcsolt érzetek vizsgálata és</p>

Prioritás	A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése
Intézkedés (3.4)	Kutatási háttér megerősítése
	<p>azonosítása; a versenytársak gyakorlatának és módszereinek feltérképezése; a hazai lakosság utazási szokásai stb.).</p> <p><u>A szolgáltatások orvosszakmailag elfogadott evidencia szintjének emelése</u> A balneológiai szolgáltatások orvosszakmai elfogadottsága érdekében el kell végezni a gyógyvizek orvosi bizonyítékokon alapuló vizsgálatát. A gyógyvizek fizikai és kémiai összetétele, valamint egészségügyi hatásainak ismeretében az egészségügyi szaktudásra alapozott egészségmegőrzés, a gyógyítás és a rehabilitáció a turisták számára nyújtott szolgáltatásokat magas hozzáadott értékű elemekkel egészíti ki (vizek, iszap bevizsgálása, klinikai vizsgálatok megtervezése, engedélyezése és lebonyolítása, az eredmények publikálása).</p> <p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kutatási, klinikai vizsgálati tervek összegyűjtése és rendszerezése, gyógyvizek, iszap egyéb gyógytényezők bevizsgálása.
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> Gyógyfürdők, wellness szállodák, köz- és magántulajdonú egészségügyi intézmények. Szegedi és Pécsi Tudományegyetemek Karai, egyéb középfokú egészségügyi képzőhelyek.</p> <p><u>Közvetve:</u> Városi önkormányzatok, Önkormányzat, humánerőforrás szakemberek, klinikai vizsgálók.</p>
Szükséges erőforrások	A konkrét mennyiségi fejlesztési igényeket és azok költségét a helyszínenként elvégzendő felmérések és fejlesztési igények (gap analysis) után lehet pontosan meghatározni. (Pályázati) támogatások biztosítása a gyógyászati szolgáltatásokkal kapcsolatos kutatásokhoz.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	A kutatási háttér megteremtése nem jelent direkt környezeti terhelést. A fejlesztési tervek összehangolása alapvetően csökkentheti az egészségturizmusban résztvevő cégek, szervezetek párhuzamos tevékenységeit.
Elvárt eredmények és hatások	Klinikai vizsgálatok, egyéb kutatások felgyorsítása, az eredmények publikálása. Ezek alapján a marketing stratégia alátámasztása bizonyítékokkal, orvosi szakmai munícióval.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Rezidensek száma. - Megindított klinikai vizsgálatok száma. - Elvégzett és publikált kutatások, vizsgálatok száma.

Prioritás	A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése
Intézkedés (4.1)	A gyógyturizmus kínálatának fejlesztése orvosi szolgáltatásokkal.
Indoklás	<p>A jelenlegi szolgáltatási kínálat forgalom bővítését, diverzifikációt és komplex szolgáltatás bevezetését nem támogatja (kapacitáskorlát). A fogyasztói igényekre vonatkozóan szolgáltatási csomagok nem kerültek kialakításra és bevezetésre (minőségi korlát).</p> <p>A meglévő kínálat egyedi szolgáltatásokra nem épül, nem eléggé markáns, nincsenek elkülönült profilok, a meglévő szállodák és gyógyfürdők szolgáltatási palettája hasonló.</p> <p>A főleg gyógyvízen alapuló terápiákra nem épülnek rá orvosi szolgáltatások, azaz a szinergiákból, együttműködésből származó előnyök nem kerülnek kihasználásra. A wellness szállodák szolgáltatásait nem egészítik ki orvosi szolgáltatások.</p>

Prioritás	A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése
Intézkedés (4.1)	A gyógyturizmus kínálatának fejlesztése orvosi szolgáltatásokkal.
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p>Nincsenek kiaknázva a franchise-ban, hálózatokban való működés lehetőségei.</p> <p><u>Általános megyei szinten koordinált feladat a meglévő gyógyfürdőkben, wellness szállodákban:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Profiltisztítás. - Minőségi szolgáltatás orvosszakmai alprogramok meghatározása főként a prevenció és rehabilitációra helyezve a hangsúlyt (ivókúra, sport profil, edzőtáborok, obesitás kezelése, meddőségi kezelések, ortopédiai műtétek utókezelése, érszűkület kezelése). <p><u>Meglévő gyógyfürdőkben:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Hagyományos NEAK finanszírozott gyógyászati kezelések csomagba rendezése, kiegészülve további gyógyvizes kezelésekkel, masszázsszakkal, fizioterápiás kezelésekkel, CO2 kezelésekkel, orvosi szolgáltatásokkal. Orvosi szolgáltatás (szakrendelői kapacitás) bővítése (pl. bőrgyógyászat, reumatológia, angiológia, gasztroenterológia). - Kínálati elemek mélyítése, komplexitás erősítése rekreációs vagy orvosi és gyógytényező szolgáltatási csomagok kidolgozásával, ár-érték arány elvét követve. <p><u>Meglévő wellness szállodákban:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Orvosi szolgáltatás (szakrendelők, orvosi konzultációs lehetőség, egyszerűbb diagnosztika, terápia) telepítése, vagy további fejlesztése beleértve a fogászati ellátásokat is. - Csatlakozás már működő szolgáltatási hálózatokhoz, franchise rendszerekhez (pl. NORDENT, Mórahalom - Szabadka). <p>Az intézkedés azonnali intézkedéseket igényel és rövid és középtávú fejlesztéseket egyaránt tartalmaz.</p> <p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Fejlesztési igények felmérése, megvalósíthatósági tanulmányok készítése egyszerűbb üzleti számítások elvégzése helyszínenként. - Orvosi alapú és rekreáción alapuló komplex gyógyászati csomagok fejlesztése, új helyi terápiás protokollok kialakítása. - Egyszerűbb eszköz beszerzések. - Építési engedélyek beszerzése. - Marketing akcióterv kidolgozása, megvalósítása. - Humán erőforrás toborzása (egészségügyi szakdolgozók, szakorvosok akár részállásban, vagy szerződéssel).
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> Minősített gyógyvízzel rendelkező gyógyfürdők, wellness szállodák, egészségügyi szolgáltatók, magánorvosok.</p> <p><u>Közvetve:</u> az Önkormányzat, egészségügyi szakértő cégek, állami kórházak, magánegészségügyi szolgáltatók.</p>
Szükséges erőforrások (mennyiség, minőség)	A konkrét mennyiségi fejlesztési igényeket a helyszínenként kidolgozandó megvalósíthatósági tanulmányok alapján lehet pontosan meghatározni (de akár több alternatívában is)

Prioritás	A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése
Intézkedés (4.1)	A gyógyturizmus kínálatának fejlesztése orvosi szolgáltatásokkal.
	<ul style="list-style-type: none"> - Új szállodai férőhelyek, meglévők színvonalának emelése. - Gyógyvizes kezelőhelyek, új kádak, medencék. - Terápiás kezelőhelyek, helyszínenként 2-4 szakorvosi rendelő és/vagy 1-2 fogorvosi rendelő. - Rehabilitációban, reumatológiában használandó orvostechnikai eszközök. - Humán erőforrás igény: Nagyobb napi, heti óraszámú szakorvos (reumatológus, belgyógyász, angiológus, kardiológus), további egészségügyi szakdolgozók, gyógymasszőrök, dietetikusok.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	A fejlesztéseket a környezetvédelmi előírások betartása mellett kell megvalósítani. A fejlesztések többnyire meglévő épületekben, vagy már beépített területeken történnek (barnamezős fejlesztések), kis mértékben igényelnek zöldmezős beruházásokat, új épületrészek, terápiás helyek, kiszolgáló helyiségek (pl. recepció, váró) kialakítása érdekében.
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - A megyei gyógyturisztikai paletta mennyiségi és minőségi fejlődése. - Hosszabb tartózkodási idő. - Az egy napra és egy vendégre eső fajlagos költségek összegének emelkedése.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Orvosi alapú gyógyászati csomagok száma. - Csomagokat igénybe vevők száma. - Orvosi szolgáltató egységek és szolgáltatások száma wellness szállodákban, gyógyfürdőkben. - Gyógyászati ellátásokat és csomagokat igénybe vevők száma (változás a szolgáltatást igénybevevők számában).

Prioritás	A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése
Intézkedés (4.2)	A gyógyfürdők minősítésének megtartása. Legalább egy helyszínen az országos fürdőminősítés megszerzése.
Indoklás	A gyógyfürdőknek jelentős feladat, a gyógyfürdő védjegy minősítés, besorolás megtartása, szinten tartása, az erőforrások megújításával párhuzamosan. A minősítés időszakonkénti megújítása komoly felkészülést igényel, az infrastruktúra szinten tartását, karbantartását, a teljes körű fizioterápiás ellátás nyújtása érdekében a humán erőforrás folyamatos biztosítását és továbbfejlesztését. A Megye kimaradt az elmúlt évek jelentős fürdőfejlesztéseiből, a felújítások, modernizálások ára elengedhetetlenek. A versenyképesség és turisztikai vonzerő megtartása vagy további erősítése a Megye érdeke is, nem kizárólag az egyes magán- vagy önkormányzati tulajdonú fürdőké.
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p><u>Fejlesztési javaslatok, intézkedések:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Meglévő minősítéseknek megfelelés vizsgálata, hiányok, fejlesztési szükséglet leírása (gap analysis) középtávon (4-5 év). - Országos fürdővé válás minősítési szempontjai elvárásának való megfelelés vizsgálata, hiányok, fejlesztési szükséglet leírása (gap analysis). - Infrastruktúra, szolgáltatási tartalom és humán erőforrás fejlesztés megtervezése, - További akkreditációk, minősítések megszerzésének vizsgálata. <p><u>Javasolt azonnali feladatok:</u></p>

Prioritás	A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése
Intézkedés (4.2)	A gyógyfürdők minősítésének megtartása. Legalább egy helyszínen az országos fürdőminősítés megszerzése.
	<ul style="list-style-type: none"> - A minősítés jelenlegi feltételrendszerének megvizsgálása a Megye minősített fürdőiben (helyszínek: Kecskemét, Kiskőrös, Kiskunmajsa, Kiskunfélegyháza, Tiszakécske). - Ütemterv készítése: melyik fürdőnek mikor lesz esedékes a felülvizsgálat és a minősítés megújítása. - Karbantartási, egyszerűbb fejlesztési igények számbavétele a megújítás szempontrendszerének megfelelően (gap analysis), ennek alapján kisebb infrastrukturális átalakítások és egyszerűbb eszköz beszerzések lebonyolítása. - Az országos minősítés feltételrendszerének megvizsgálása és összevetése a jelenlegi legszínvonalasabb gyógyfürdők feltételeivel. - Humán erőforrás megtartás, szükség szerint toborzása.
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> Minősített gyógyvízzel rendelkező gyógyfürdők és tulajdonosaik (városi önkormányzatok vagy magántulajdonosok).</p> <p><u>Közvetve:</u> Városi önkormányzatok, az Önkormányzat, Magyar Gyógyfürdők Szövetsége, minősítést végző hatóság, gyógyturisztikai szakértők.</p>
Szükséges erőforrások	A konkrét mennyiségi és minőségi fejlesztési igényeket és azok költségét a helyszínenként elvégzendő részletes felmérések és fejlesztési igények (gap analysis) után lehet pontosan meghatározni.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	A gyógyfürdők minősítésének megújítása alapvetően nem jár új infrastruktúra kiépítésével, és ennek eredményeként nem is jelent nagyobb környezetterhelést. Az országos minősítés megszerzéséhez szükséges infrastruktúra fejlesztéseket a környezetvédelmi előírások betartása mellett kell megvalósítani.
Elvárt eredmények és hatások	A megyei gyógyfürdő paletta mennyiségi és minőségi kapacitásainak megtartása, ezzel turisztikai vonzerejük megtartása. Országos minősítés megszerzése esetén további kapacitások megszerzése.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Minősítések száma, besorolások száma és jellege, és ennek tartós megtartása. - Gyógyfürdők forgalmának mérése, éves vendégforgalom. - Országos minősítés megszerzése.

Prioritás	A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése
Intézkedés (4.3)	Gyógyhelyek komplex fejlesztése
Indoklás	<p>A Megye gyógyhelyek száma aszerint az ország élbolyában² van, 3 gyógyhelyével (Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Tiszakécske) és egy folyamatban lévő gyógyhellyé nyilvánításával (Lakitelek). A KSH 2018-as évre vonatkozó kimutatása alapján azonban a Megye egyik fürdője, gyógyhelye sem szerepel az első 10 legnépszerűbb termálfürdős települések között³.</p> <p>A Megyében az alapok adottak, megfelelő mennyiségű és minőségű gyógyvíz rendelkezésre áll, a minősítések is emelik a települések rangját, viszont a vendégszám növelése érdekében a gyógyhelyek minőségi fejlesztése, egyedi arculatuk megteremtése szükséges. A beavatkozás jelentőségét mutatja, hogy zászlóshajó program épül rá.</p>

² Az ÁNTSZ nyilvántartása alapján Heves megyében 6 (ebből kettő klimatikus), Vas-és Zala megyében 4-4 gyógyhely található.

³ <https://termalonline.hu/termal-hirek/ez-volt-a-tiz-legnepsezuibb-termalfurdos-telepuiles-2018-ban>

Prioritás	A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése
Intézkedés (4.3)	Gyógyhelyek komplex fejlesztése
A prioritáshoz kapcsolódó intézkedések tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p><u>A Megye gyógyhelyeinek minőségi fejlesztése, a szolgáltatási színvonal növelése</u> A Megye gyógyhelyei versenyképességének növeléséhez a gyógyfürdők, gyógyszállók és a kapcsolódó települési környezet minőségi fejlesztése, szolgáltatási színvonaluk növelése, és a szolgáltatási paletta egyedi elemekkel történő bővítése szükséges. Ehhez első lépés a fürdők jelenlegi állapotának felmérése (mivel a Megye fürdői kimaradtak az elmúlt évek fürdőfejlesztéseiből, így modernizálásuk elengedhetetlen), a korábbi gyógyhelyfejlesztési programok felülvizsgálata, a megvalósítás és a működtetés felülvizsgálata, a terv - tény látogatószámok, megtérülések, valamint a népszerű és kevésbé népszerűvé vált kínálati elemek (vendégtérképek elemzése) felülvizsgálatát követően további minőségi, és amennyiben indokolt, mennyiségi (kapacitásnövelő) fejlesztések tervezése.</p> <p>Az egyes gyógyhelyeket a Megyén belül, valamint fő versenytársaikkal összevetve is pozicionálni szükséges - melyet követően a megállapított (kitűzött) fő célcsoport(ok) keresleti trendjeinek vizsgálata szintén a fejlesztések alapját adja. A fejlesztések egy része a fő attrakció, illetve az azt kiegészítő szolgáltatási elemek lehetőség szerint időjárásfüggetlen elemekkel történő fejlesztése, gyógyászati szolgáltatások fejlesztése, más részük pedig városképi, infrastrukturális, közösségi tereket érintő fejlesztés lehet. Gyógyhelyi jelleg erősítése, pl. sétaútvonal, szabadtéri zenepavilon kialakításával, sportlehetőségek fejlesztésével.</p> <p><u>A gyógyhelyek egyedi arculatának kialakítása, pozicionálása</u> A Megye gyógyhelyeinek központi elemei – a gyógyfürdők – szolgáltatási palettája, valamint a település megkülönböztető jegyei által meghatározandó a gyógyhelyek egyedi arculata – gyógytényezők, gyógykezelések, kiegészítő kínálati elemek, hagyományok stb. alapján. A gyógyhelyi településeknek is maguknak kell érezniük az arculatot, a szlogent, szerencsés, ha ez alulról jövő kezdeményezésként, vagy a széles rétegeket bevonva kerül kialakításra. Az egyedi arculat nagyrészt meghatározza a célcsoportot (családok, seniorok stb.) és az általuk kedvelt és elvárt kínálati elemeket, melyek a fejlesztések irányát a jövőben meghatározzák.</p>
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> Gyógyhely települések önkormányzatai, gyógyfürdők, nagyobb attrakciók és szállodák üzemeltetői. <u>Közvetve:</u> az Önkormányzat, egészségügyi szakértő cégek, állami kórházak, magánegészségügyi szolgáltatók, egyéb turisztikai szolgáltatók.</p>
Szükséges erőforrások	A szükséges erőforrások a gyógyhelyi fejlesztések tervezését követően, a tervek, költségbecslések és a megvalósíthatósági tanulmányok alapján állapíthatók meg.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	A fejlesztések határára növekvő vendégforgalom egyben szennyezőforrás is, melyre kiemelt figyelmet kell fordítani, így a vízbázis többcélú hasznosítása, az elfolyó vizek kezelése, a létesítmények hulladékkezelése, a higiénés előírások kiemelt kezelése stratégiai feladat. A fejlesztések, kivitelezések tervezésekor és az építkezések alatt is a környezet védelmére, a negatív környezeti hatások csökkentésére figyelni kell.

Prioritás	A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése
Intézkedés (4.3)	Gyógyhelyek komplex fejlesztése
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - A Megye gyógyhelyeinek országos ismertsége és elismertsége nő. - A gyógyhelyek egyedi arculatuk, karakterük alapján egyértelműen beazonosíthatókká válnak. - Fürdővendégek összetételének eltolódása a magasabb. fizetőképességű vendégkör irányába. - A gyógyhely települések környezetének minősége javul. - A gyógyhely településeken a lakosság életszínvonala nő.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Vendégéjszakák számának növekedése. - Átlagos tartózkodási idő növelése. - Fürdők látogatottságának növelése. - Egy vendégre jutó költség emelkedése. - A foglalkoztatottság növelése.

Prioritás	A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése
Intézkedés (4.4)	Az orvosi turizmus kínálatának kialakítása a Megye kórházaiban.
Indoklás	<p>A Megye kórházai jelenleg nem nyújtanak egészség- vagy gyógyturisztikai tevékenységet. Az állami kórházak jelenlegi kapacitásai (pl. komfortosítottág szintje) nem teszik lehetővé, a működési formájuk pedig nem ösztönzik a menedzsmentet magán térítésen alapuló, akár belföldi, akár külföldi „gyógyturisták számára” egészségügyi szolgáltatások értékesítésére. A megye egészségturisztikai palettája akkor lesz teljes, ha az állami kórházakat is sikerül bekapcsolni ebbe a programba.</p> <p>A Megye kórházaiban jelenleg nincs olyan egyedi profil, orvosi tudás, mely megkülönböztető marketing (szolgáltatási) stratégia alapját képezné.</p>
Az intézkedés tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p><u>Kórházanként más-más orvosi alapú turisztikai szolgáltatási profilok kialakítása javasolt:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kiskunhalasi Semmelweis kórházban (nagy)műtétes (pl. ortopédiai, bariátriai, plasztikai) és gyógyvíz alapú gyógyászati háttérszolgáltatással támogatott orvosi turisztikai program kialakítása. - A Megyei Kórház kecskeméti telephelyén gyógyvíz alapú gyógyászati és nem műtétes orvosi turizmus fejlesztésének megtervezése diagnosztikai és terápiás támogatással. - Rehabilitációs gyógyturisztikai program megtervezése a Megyei Kórház Kalocsai és Kiskunfélegyházi telephelyein, gyógyászati terápiás szolgáltatásokkal kiegészítve. - Bajai Szent Rókus kórház egyes részeinek komfortosítása, térítéses ellátások körének bővítése megfelelő piaci elemzések, felmérések alapján. <p>Az intézkedés rövid távú feladatok végrehajtását igényli, melyek megalapozzák a kórházak közép- és hosszú távú fejlesztéseit.</p>

Prioritás	A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése
Intézkedés (4.4)	Az orvosi turizmus kínálatának kialakítása a Megye kórházaiban.
	<p>Javasolt rövid távú feladatok (a következő 1-2 év során)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fejlesztési lehetőségek felmérése, előzetes megvalósíthatósági tanulmányok készítése alternatívák elemzése. Ennek részeként piaci igények, célcsoportok, szolgáltatási lehetőségek számbavétele; - Ezek alapján előzetes üzleti (megtérülési) számítások elvégzése helyszínenként; - Előzetes építészeti tervek, vázlatok készítése; - Szakmai programok, protokollok fejlesztése a térítéses ellátások területén; - Humánerőforrás toborzása: 2-4 fő szakorvos specialisták lehetőleg húzó nevek + operátorok; Rehabilitációs szakemberek bevonása a megyébe, továbbképzések szervezése; - Humánerőforrásszervezés: megosztott időben aneszteziológus, műtős szakasszisztensek, beteghordók, gyógytornászok és (szak)ápoló személyzet (egészségügyi szakdolgozók, szakorvosok akár részállásban, vagy szerződéssel).
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> Bács-Kiskun Megyei Kórház (mindhárom telephelye: Kecskeméten, Kiskunfélegyházán és Kalocsán), Kiskunhalasi Semmelweis Kórház, Bajai Szent Rókus Kórház.</p> <p><u>Közvetve:</u> magánorvosok, magán-egészségügyi cégek, utazásszervező turisztikai cégek, az Önkormányzat, városi önkormányzatok.</p>
Szükséges erőforrások	<p>A konkrét mennyiségi fejlesztési igényeket (pl. ágyszámok, vagy műtők száma) a helyszínenként kidolgozandó előzetes majd részletes megvalósíthatósági tanulmányok és üzleti tervek alapján lehet pontosan meghatározni.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kórházi hotel részlegek komfortosítása térítéses ellátás érdekében. - Műtők kialakítása, vagy meglévők lehatárolása térítéses ellátások céljából. - Igény szerint új korszerű orvosi kezelők, szakrendelő helyiségek kialakítása. - Informatikai rendszer, több nyelvű orvosi dokumentáció kidolgozása. - Korszerű diagnosztikai, műtéti és terápiás eszközök beszerzése. - Az orvosi turizmust népszerűsítő marketing stratégia kidolgozása és marketing program végrehajtása.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	<p>A fejlesztéseket a környezetvédelmi előírások betartása mellett kell megvalósítani. A fejlesztések többnyire meglévő épületekben, vagy már beépített területeken történnek (barnamezős fejlesztések) alacsony környezeti terhelés mellett, kis mértékben igényelnek zöldmezős beruházásokat, egyes épületrészek, terápiás helyek kialakítása érdekében.</p>
Elvárt eredmények és hatások	<p>Középtávon (3-5 év távlatában) kialakul a Megye orvosi turisztikai palettája, szolgáltatási spektruma. Bővül az értékesített magas hozzáadott értékű egészségturisztikai szolgáltatások száma.</p>
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - Orvosi turisztikai szolgáltatások száma. - Értékesített szolgáltatások, ellátott esetek száma szolgáltatásonként (pl. nagy műtétek, egynapos beavatkozások, nem műtéti terápia, rehabilitált esetek száma). - Orvosi turizmusból származó bevétel alakulása a kórházakban.

Prioritás	Prioritás megnevezés
Intézkedés 5.1.	A szolgáltatási tartalom, helyszínek, kapacitások, humánerőforrás stratégia összehangolása.
Indoklás	<p>Jelenleg nincsen összehangolva a Megyén belüli gyógyturisztikai szolgáltatások tartalma, fejlesztési helyszínei, tervezett újabb kapacitásai.</p> <p>Az önállóan tevékenykedő cégek, szervezetek, intézetek humánerőforrás fejlesztési tervei sincsenek összehangolva.</p> <p>A gyógyászati ellátásban, hotel szolgáltatásban, vendéglátásban az egyes szolgáltatók az új felvételek esetén külön-külön kénytelenek a toborzási munkát elvégezni, a meglévő munkatársakat továbbképzésekre küldeni.</p>
Az intézkedés tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	<p>A prioritáshoz kapcsolódóan meghatározásra kerülő konkrét intézkedések, és azok javasolt tartalma a következő:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szolgáltatási fejlesztési tervek összehangolása megyén belül ennek részeként a profiltisztítás, specializációk kialakítása. - A humánerőforrás fejlesztési igények felmérése a rövid- és középtávú fejlesztésekhez. Közös fellépés a képzőhelyek irányába. Új munkahelyek létrehozásának támogatása (pl. egészségügyi, technikai, kiszolgáló személyzet). - Egységes monitoring tevékenység kialakítása. <p><u>Javasolt azonnali és rövid távú feladatok:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Szolgáltatási fejlesztési tervek begyűjtése, rendszerezése, ezek alapján javaslatok kidolgozása a profiltisztításra, specializációk kialakítására. - Humánerőforrás állomány feltérképezése, fejlesztési igények összegyűjtése és rendszerezése megyei szinten. - Kapcsolatfelvétel egyetemekkel: Szegedi Tudományegyetem, Pécsi Tudományegyetem. - Egyetemi továbbképzések szervezése, gyakorlóhelyi státusok elnyerése, ehhez a munkakörülmények, egyéb feltételrendszer biztosítása. - Munkaügyi Központ bevonásával a munkalehetőségek rendszerezése, új munkahelyek létrehozásának támogatása az egészség- és gyógyturizmus területén. - Vajdasági orvosi csereprogramok kialakítása, kapcsolatfelvétel. - Fejlesztési tervek megvalósítását, erőforrás állomány fejlesztését megvalósító akciók megvalósításának nyomon követési folyamatának, eszközrendszerének (monitoring) meghatározása, megvalósítása, működtetése (amely lehet decentralizált, centralizált formában egyaránt megvalósítható).
Az intézkedésben érintett szervezetek	<p><u>Közvetlenül:</u> Minősített gyógyvízzel rendelkező gyógyfürdők és tulajdonosaik, városi önkormányzatok, wellness szállodák, állami kórházak.</p> <p><u>Közvetve:</u> Városi önkormányzatok, az Önkormányzat, Magyar Gyógyfürdők Szövetsége, egészségügyi, gyógyturisztikai szakértők, humán kapacitást biztosító szervezetek (oktatási intézmények, Munkaügyi Központ).</p>
Szükséges erőforrások	Egészségügyi, gyógyturisztikai, turisztikai és humánerőforrás szakemberek bevonása a szakértői munkák elvégzésébe. Koordinációs tevékenység ellátásának biztosítására – Önkormányzat.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	<p>A koordinációs munka elvégzése nem jár új infrastruktúra kiépítésével, és ennek eredményeként nem is jelent nagyobb környezetterhelést.</p> <p>A fejlesztési tervek és tartalmak összehangolása révén elkerülhetők a felesleges párhuzamos, és később alacsony kihasználtságú kapacitások létrehozása és</p>

Prioritás	Prioritás megnevezés
Intézkedés 5.1.	A szolgáltatási tartalom, helyszínek, kapacitások, humánerőforrás stratégia összehangolása.
	veszteséges működtetése, mellyel hosszú távon lehet mérsékelni a gyógyturizmus környezetterhelését. Hasonlóan a humánerőforrás fejlesztési tervek összehangolása is racionalizálja az ezzel kapcsolatosan igénybe vett erőforrásokat.
Elvárt eredmények és hatások	<ul style="list-style-type: none"> - Sikeres humánerőforrás-stratégia megvalósítása. - A megyei gyógyturisztikai paletta mennyiségi és minőségi fejlődése. - Hosszabb tartózkodási idő; Az egy napra és egy vendégre eső fajlagos költségek összegének emelkedése. - Monitoring tevékenység eredményeként a humán kapacitás, fejlesztés megvalósítás elmaradásával kapcsolatos kockázat csökkenése.
Indikátorok, mutatók	<ul style="list-style-type: none"> - A koordinációba, egyeztetésbe bevont szervezetek és fejlesztési tervek (helyszínek, projektek száma). - A koordinált módon elvégzett munkahelyteremtések száma. - A közös humánerőforrás-stratégia és munkaügyi program keretében felvett dolgozók száma. - Monitoring mutatók, tevékenység előrehaladás/megvalósítás nyomon követése.

Prioritás	Prioritás megnevezés
Intézkedés 5.2.	A különböző tulajdonú szolgáltatók konkrét fejlesztéseinek, közös pályázatainak összehangolása.
Indoklás	A Megyében problémát jelent az eltérő tulajdonú szolgáltatók együttes mozgása, terveik egyeztetése a szállóhely kapacitások, a gyógyfürdő kapacitások, háttérszolgáltatások, közművek úthálózat fejlesztése területén. Az egészség- és gyógyturizmus területén jelen vannak városi tulajdonú, állami tulajdonú és magántulajdonú szolgáltatók (magántulajdonnál is helyi magánszemélyek gyógyfürdők, kisebb szállodák, vagy nagyobb szállodai láncok tulajdonosai). Az eltérő tulajdoni viszonyok nehezítik a gyógyturisztikai kapacitások kiaknázását, a nyújtott szolgáltatások összehangolását, és a további fejlesztések gátjai is lehetnek. Az eltérő tulajdonlás a potenciális fejlesztésekben magas szintű koordinációt igényel, melyet érdemes az Önkormányzat vezetése részéről megtámogatni, ösztönözni.
Az intézkedés tartalmi elemei, az egyes intézkedésekhez tartozó fejlesztési javaslatok felsorolása	Közös fejlesztési programok tervezése, pályázatokhoz fejlesztésekhez konzorciumok, klaszterek kialakítása. Közös egészség-turisztikai vállalkozások létrehozása, üzletágak fejlesztése (állami közhasznú, önkormányzatok, szállodák, gyógyfürdők, egyesületek). Az intézkedés azonnali feladatokat igényel, melyek lehetővé teszik a közös középtávú fejlesztéseket.

Prioritás	Prioritás megnevezés
Intézkedés 5.2.	A különböző tulajdonú szolgáltatók konkrét fejlesztéseinek, közös pályázatainak összehangolása.
	<u>Javasolt azonnali és rövid távú feladatok:</u> - Azon városok és környékük feltérképezése, melyekben közös tulajdonú egészség- és gyógyturisztikai szolgáltatók működnek egymás mellett. - A közösen megvalósítandó fejlesztési lehetőségekről megvalósíthatósági tanulmányok készítése, egyszerűbb üzleti számítások elvégzése. - Közös, akár konzorciális formában megvalósítandó, akár vegyes tulajdonú cégek formájában megvalósítandó fejlesztések előkészítése a 2021-2028-as EU-s költségvetési időszak pályázataira.
Az intézkedésben érintett szervezetek	<u>Közvetve:</u> Minősített gyógyvízzel rendelkező városok Kiskőrös, Kiskunfélegyháza Kecskemét, Kiskunmajsa, kórházak, városi önkormányzatok, magántulajdonú gyógyfürdők, szállodák, egyéb pl. falusi turizmus szolgáltatók, lovardák. <u>Közvetlenül:</u> Az Önkormányzatok, turisztikai szervezetek.
Szükséges erőforrások	Ezen a téren a Megye koordinációs munkájának viszonylag alacsony az erőforrás igénye. Jogi, pénzügyi szakértés bevonása válik szükségessé. Szerződések, konzorciális együttműködések kidolgozása. Tanácskozó helyiségek biztosítása, megbeszélések szervezése.
Környezeti hatások, fenntarthatóság	Ennek az intézkedés csomagnak nincs közvetlen környezeti hatása, csak magunknak a fejlesztéseknek, melyek a közös pályázatokból, üzleti tervek alapján valósulnak majd meg.
Elvárt eredmények és hatások	A vegyes tulajdoni háttérrel rendelkező városok, térségek a Megyén belül képesek lesznek közös fejlesztéseket megvalósítani. Sikeres pályázás EU-s vagy hazai forrású pályázatokon konzorciális formában, vagy létrehozott közös vegyes tulajdonú vállalkozásokkal.
Indikátorok, mutatók	- Vegyes tulajdoni háttérrel rendelkező szervezetek által létrehozott konzorciumok száma. - Vegyes tulajdoni háttérrel rendelkező szervezetek által létrehozott közös gazdasági társaságok száma. - A vegyes tulajdoni háttérrel rendelkező konzorciumok vagy gazdasági társaságok által elnyert források nagysága forintban.

3.2. 5 ZÁSZLÓSHAJÓ MEGHATÁROZÁSA, ÉS BEMUTATÁSA

A stratégiai javaslat lezárása olyan zászlóshajó projektek körvonalazása, melyek a komplexitásuk, több prioritásra, specifikus cél elérésére kifejtett hatásuk, sokrétűségük, más intézkedések végrehajtását serkentő, ösztönző szerepük miatt a meghatározott jövőkép elérésének jelentős mérföldkövei lehetnek. Öt zászlóshajó került meghatározásra, melyek:

- Kiemelik a Megye erősségeit, azokat egyediséggé formálják.
- Innovatívak.
- Van köztük nagy, átfogó, infrastrukturális fejlesztéseket igénylő beruházás.
- Van köztük, ami főleg a térségi szereplők összefogására épít, gyorsan indítható.
- Integrált fejlesztések, több stratégiai cél megvalósulását segítik elő.

- A fejlesztések eredménye mindenki számára elérhető, nem közvetítenek diszkriminációt.
- Környezeti fenntarthatósági szempontokat figyelembe veszik.
- Megvalósításuk a Megye versenyképességét erősíti.

I. EGYMÁSRA ÉPÜLŐ EGÉSZSÉGTURISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOK KOMPLEX FEJLESZTÉSE A KISKUNHALASI SEMMELWEIS KÓRHÁZ ÉS A HALASTHERMÁL GYÓGYFÜRDŐ INFRASTRUKTÚRÁJÁRA ALAPOZVA	
Szolgáltatási terület	Orvosi, gyógy- és wellness szolgáltatások a gyógyítás és rehabilitáció területén
Projekt területi lehatárolása	Kiskunhalas
Projekt rövid szakmai jellemzése	<p>A Kiskunhalasi Semmelweis Kórház (továbbiakban: Kórház) infrastruktúrája jelenleg igen leromlott állapotban van, a Kórház a meglévő épületét/épületeit kinőtte, valamint azok a mai elvárásoknak sem felelnek meg. Emellett megfelelő nagyságú, továbbfejlesztésre alkalmas területtel rendelkezik, amelyen nemcsak a kórházi ellátások bővítése valósítható meg, hanem egyéb kapcsolódó és minőséget jelentősen emelő szolgáltatás is tervezhető (vendég szálláshely, továbbá orvos és nővérszálló kapacitások).</p> <p>A Kórház országos szinten egyedi helyzetben van: teljes értékű kórházként cca. 200 méterre helyezkedik el egy gyógyfürdőtől (Halasthermál). Ez olyan lehetőség, amelyre építeni kell, amelynek a szinergiája mentén hosszútávon nemzetközi szempontból is jelentős brand alakítható ki. Olyan (nagy)műtétes és gyógyászati háttérszolgáltatással támogatott orvosturisztikai program tervezését, kidolgozását kell megvalósítani, ami a Kórház és a gyógyfürdő kapacitásainak és szolgáltatásportfóliójának összehangolását, fejlesztését és hosszútávú hatékony együttműködését célozza. A Kórház fő profilja az ortopédia, azon belül is protézisalkotás (térd- és csípőprotézisek). A termálkút vize - amely fűrése és fejlesztésének tervezési fázisa már elindult - tökéletes a rehabilitációhoz is. Az ortopédia mellett a reumatológiára is építeni kell, valamint szükség van 1 napos sebészeti ellátás kialakítására is.</p> <p>A Budapest-Belgrád megépítendő vasútvonalon tervezett megálló lesz Kiskunhalas, amivel egyrészt szállítmányozási központtá léphet elő, másrészt az elérhetősége is jelentősen javul. A program keretében városi, város környéki közútfejlesztések, városképet javító beruházások is szükségesek, bár a Kórház, gyógyfürdő megközelíthetősége alapvetően megfelelő.</p> <p>Szükség van a humán-erőforrás utánpótlásra, annak képzésére (pl. szakdolgozó képzés), egyetemi együttműködésekre (akár határon túlról is), gyakorlati képzőhelyi, továbbképzőhelyi lehetőségekre, valamint ezek feltételrendszerének kidolgozására.</p> <p>A projekt komplexitása – a Kórház és a gyógyfürdő szoros együttműködése mellett – abban rejlik, hogy a fejlesztések tervezése során szem előtt kell tartani megközelíthetőségi, városrendezési, humán-erőforrás-fejlesztési, valamint energiahatékonysági és fenntarthatósági szempontokat is, aminek következtében egy szélesebb körű összefogásban szükséges gondolkodni: Kiskunhalasi Semmelweis Kórház; Halasthermál Gyógyfürdő; Kiskunhalas Város Önkormányzata; Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat. A komplexitás következtében jelen esetben nem egy projektről, hanem több egymásra épülő projektről, egy programról beszélhetünk, amelyek esetében kifejezetten fontos az időzítés (az egymásra épülő fejlesztések és hatások megvalósulása érdekében). Fontos szempont, hogy komplexen, egyetlen programként kell kezelni a projekteket, hogy a szükséges szinergia is látható, tervezhető, ütemezhető és bemutatható legyen. Szintetizálni kellene a helyi ötleteket, mert eddig ez nem</p>

I. EGYMÁSRA ÉPÜLŐ EGÉSZSÉGTURISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOK KOMPLEX FEJLESZTÉSE A KISKUNHALASI SEMMELWEIS KÓRHÁZ ÉS A HALASTHERMÁL GYÓGYFÜRDŐ INFRASTRUKTÚRÁJÁRA ALAPOZVA

történt meg. Meg kell találni a megfelelő ösztönzőket a magánszolgáltatók kapcsolódására, programba illeszthetőségére.

A Gyógyhelyen belül, közvetlenül a Semmelweis Kórház, a Gyógyfürdő és a rekreációra ill. aktív pihenést szolgáló jelenleg megvalósulás alatt álló Csetényi Park szomszédságában létrehozott pilot életmód-orvosi szálloda kialakítása lehetséges kitörési pont a megyében, kifejezetten az alföldi klíma és a slow tourism trend szinergiájára építve.

A komplex programot alkotó projektjavaslatok az alábbiak:

- A Kórház minőségi fejlesztése (épület és eszközpark), új szárnyal és szolgáltatásokkal (többek között 1 napos sebészet) bővítése.
- A Kórház profiltisztítása, erősségeire alapozott brandépítés (ortopédia, reumatológia), a meglévő magán egészségügyi szolgáltatók kapcsolódásának tervezése.
- A meghatározott brandre irányuló K+F+I ötletek generálása, kutatások szervezése, forrás- és partnerkeresés támogatása.
- A Kórház megközelíthetőségéhez kapcsolódó feltételek minőségi fejlesztése (közútfejlesztések, közlekedési kapcsolatok, buszmegállók stb.), a betegforgalomhoz igazított parkolókapacitások létrehozása (autó, kerékpár).
- A Halastermál Gyógyfürdő fejlesztése, szolgáltatásainak összehangolása a Kórház brandjével, hosszú távú szakmai együttműködés alapjainak kialakítása (jelenleg folyamatban van a gyógyfürdő engedélyeztetési eljárása).
- A brandhez illeszkedő minőségben vendégfogadási feltételek megteremtése (szálláshelyfejlesztés), orvos és nővérszálló létesítés feltételeinek vizsgálata.
- A humán erőforrás-utánpótlás biztosítására vonatkozó oktatási, gyakorlati képzőhelyi, továbbképzőhelyi együttműködések szervezése.
- A tartózkodási idő növeléséhez, minőségi eltöltéséhez, a kényelmes környezethez kapcsolódó kiegészítő, helyi szolgáltatók bevonásával kezelhető fejlesztések támogatása (lovas-, horgász- és kulturális turizmus területén működő szolgáltatások; vendéglátás minőségi fejlesztése stb.), a helyi ötletek gyűjtése és szintetizálása.

Indoklás

A program a Megye gyógy- és orvosturisztikai palettáját egyértelműen szélesíti, a kapacitásokat fejleszti, és a minőséget jelentősen javítja, továbbá a gyógyturizmus kínálatának orvosi szolgáltatásokkal történő fejlesztését is megvalósítja, az alábbi prioritásokhoz kapcsolódik.

A legerősebb kapcsolódás, hogy „Az orvosi turizmus kínálatának kialakítása a Megye kórházaiban” specifikus cél egyik nevesített beavatkozása jelen program, de a „A különböző tulajdonú szereplők, szolgáltatók érdekeinek összehangolása” prioritás is az ilyen típusú együttműködések felkarolását és megvalósulását várja el.

„A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása” prioritás „Az egészségturisztikai kínálat fejlesztése” és „A Megye turisztikai desztinációi közötti együttműködés erősítése, szinergiák kihasználása, nemzetközi kapcsolataik erősítése” céljaihoz maximálisan illeszkedő projektről/programról is beszélünk, hiszen a pontszerű kínálati elemek összekapcsolása, húzó területre épített szolgáltatási csomagajánlat összeállítása, valamint célcsoportra, illetve

I. EGYMÁSRA ÉPÜLŐ EGÉSZSÉGTURISZTIKAI SZOLGÁLTATÁSOK KOMPLEX FEJLESZTÉSE A KISKUNHALASI SEMMELWEIS KÓRHÁZ ÉS A HALASTERMÁL GYÓGYFÜRDŐ INFRASTRUKTÚRÁJÁRA ALAPOZVA	
	egyénre, speciális igényekre szabott, csomagba rendezhető szolgáltatások kialakítása adja a program gerincét.
A projektgeneráláshoz szükséges további lépések, igények	A projekt – komplexitásából is adódóan – jelenleg egy fejlesztési elképzelésekkel és konkrét ötletekkel rendelkező gondolathalmaz, amely struktúrába rendezése, jól átgondolt koncepcióvá érlelése és ezen koncepció végrehajthatóságának elemzése a következő időszak feladata: tervezési program, engedélyezési és kiviteli tervek és ezekkel összhangban előzetes és/vagy részletes megvalósíthatósági tanulmány (pénzügyi és humán erőforrás-terv) készítését kell elvégezni minden gyógyhely vonatkozásában.
Időtáv	Rövidtáv: döntés a program megvalósításáról, projektszervezet kialakítása, projektgazda kijelölése, tervezési program (és opcionálisan) előzetes megvalósíthatósági tanulmány kidolgozása. Középtáv: program tervezése - engedélyezési és kiviteli tervek, valamint részletes megvalósíthatósági tanulmány kidolgozása. Hosszú táv: program megvalósítása.
Finanszírozás	Az előkészítés költségeit általában a projektgazda saját forrásból fedezi, azonban létezhetnek olyan pályázati konstrukciók vagy célzott támogatások, melyek keretében ezen dokumentumok elkészíthetők, valamint a projekt magvalósításra vonatkozó pályázatok esetében felmerülhet azok előkészítési költségeinek bizonyos időn belüli – maximum 1-2 év távlatra – elszámolása is). A potenciális projektgazda személyének/személyeinek ismeretében – véleményünk szerint – elsősorban a pályázati forrás vagy célzott támogatás lehet releváns.
Projektgazda javasolt személye	A komplex program több projekt megvalósítását feltételezi, illetve várja el. Projektgazdákról az egyes projektek esetén beszélhetünk, azonban nagyon fontos szerep jut a projektek összehangolásáért felelős koordinátor szervezetre, mely szerepet az Önkormányzatnak célszerű betölteni. <ul style="list-style-type: none"> - Kórházfejlesztés projektgazdája: Kiskunhalasi Semmelweis Kórház. - Gyógyfürdőfejlesztés projektgazdája: Halastermál Kft, helyi önkormányzat A kórház- és gyógyfürdőfejlesztés szorosabb együttműködésben történő fejlesztésére esetleges projektcélg létrehozása is indokolt lehet az említett szereplők részvételével (Ügynökség, Kórház, Kft, városi önkormányzat). - Közútfejlesztések projektgazdája: Kiskunhalas Város Önkormányzata és szükség szerint az Önkormányzat. - Városrendezési projektek projektgazdája: Kiskunhalas Város Önkormányzata. - Humán erőforrás-fejlesztési projektek projektgazdája: a megvalósíthatósági tanulmány adhat rá pontos választ, a potenciális érintettek, bevonandó szervezetek köre: Kiskunhalasi Semmelweis Kórház, Halastermál Kft., Kiskunhalas Város Önkormányzata, az Önkormányzat, közép- és felsőoktatási intézmények. - Energiahatékonysági projektek projektgazdája: Halastermál Kft., de potenciális érintett, bevonandó szervezet a Kiskunhalasi Semmelweis Kórház.

II. A MEGYE GYÓGYHELYEINEK KOMPLEX TERMÉK- ÉS SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉSE

Szolgáltatási terület	A Megye gyógyhelyek turisztikai célú településfejlesztése, gyógy- orvosi- és wellness szolgáltatások, valamint kapcsolódó szálláshely fejlesztések.
Projekt területi lehatárolása	A Megye gyógyhely települései (Kiskunhalas, Kiskunmajsa, Tiszakécske), és folyamatban lévő gyógyhely (Lakitelek Népfőiskola) környezete. (A további leírás a négy gyógyfürdő települését tartalmazza, Lakitelek Népfőiskolát is bevonva a gyógyhelyi fejlesztések körébe)
Projekt rövid szakmai jellemzése	<p>A gyógyfürdőkön, gyógyvizeken alapuló fejlesztések csak akkor válhatnak versenyképesé és működhetnek gazdaságosan, ha a térség infrastruktúrája és a kapcsolódó, kiegészítő szolgáltatások kínálata is a vezető attrakcióhoz – jelen esetben a gyógyfürdőhöz hasonló színvonalú. Ezért szükséges az egészségturizmus fejlesztését a jövőben a turisztikai, település és térségfejlesztési és egészségügyi szakmai elvárások összehangolásával folytatni, a gyógyfürdő fejlesztését összehangolni település és a szűkebb térség fejlesztésével.</p> <p>A Megye gyógyhelyei, gyógyhely települései a minősítés megszerzésekor már rendelkeztek a minősítéshez szükséges kritériumokkal, melyek egy jó alapot biztosítottak a fürdők és a települések ismertségének javításához. Habár a gyógyhelyminősítés 20 évre szól, a Megye gyógyhelyeinek ismertsége és versenyképessége javítása érdekében folyamatos megújulásra, termék és szolgáltatásfejlesztésre, a vendégigényeknek való megfelelésre, a trendekre való gyors reagálásra van szükség.</p> <p>A Megye gyógyhelyei országos / térségi jelentőségűek, érdemes megfontolni a fejlesztések egymásra építésével, akár pilot jelleggel is egy gyógyhely nemzetközi szintre emelését, viszont a fejlesztés nem járhat a többi megyei gyógyhely hátrányos megkülönböztetésével. Javasolt továbbá – a szolgáltatók együttműködésére alapozva – a gyógyhely kiterjesztéseként gyógytér⁴ létrehozása, tovább növelve a tartózkodási időt a térségben.</p> <p>A program komplexitása megköveteli, hogy első lépésként a gyógyhelyek egyedi arculatának megalkotásakor, illetve a már meglévő arculat felülvizsgálatakor a gyógyhelyek fürdőinek, egyéb attrakcióinak és a település vezetőinek képviselői konszenzusra jussanak; hiszen a Megye célja, hogy gyógyhelyei egymással ne konkuráljanak, hanem partnerként tekintsenek egymásra, legyenek egymás szolgáltatásainak kiegészítői, váljanak egymásnak együttműködő partnereivé. Cél ugyanakkor, hogy a szolgáltatók képesek legyenek a konkurens desztinációkat termékfejlesztésükkel megelőzni, egyedi arculatukkal kitűnni.</p> <p>Ennek érdekében szükséges a gyógyhelyek profiltisztítása, hogy egyértelműen megkülönböztethetők legyenek egymástól fürdők, ezáltal a választás megkönnyíthető, és a vendégelégedettség növelhető legyen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gyógyvíz hatása, és gyógyvízre alapuló gyógykezelések jellege szerinti pozicionálás. - Hagyományos célcsoportokon alapuló pozicionálás (ahol releváns). - Egyéb kiegészítő szolgáltatásokon alapuló pozicionálás (ahol kiegészítő szolgáltatás jelentős, és a gyógy- és wellness-turizmus szerves

⁴ A gyógytér⁴ egy olyan funkcionális kialakított kistérség, amely egy (természetes vagy speciális) gyógytényező jobb kihasználása érdekében összehangoltan fejleszti a hasznosítást elősegítő és ehhez kapcsolható egészségügyi szolgáltatásokat, valamint a specifikus és általános turisztikai szolgáltatásokat és desztináció-menedzsment elemét.

kiegészítőjeként jelenik meg, pl. lovas, bor, öko, vízi turizmus, mint kiegészítő elem).

A gyógyhelyfejlesztési stratégiákban kijelölésre kerülnek azok az attrakciók, tartalmi elemek, melyek a meghatározott irányvonalhoz, arculathoz illeszkednek, és melyek mentén a gyógyhelyi fejlesztéseket tervezni, megvalósítani javasolt:

- Gyógyfürdők (termálfürdők) egyedi, specializált szolgáltatásainak fejlesztése.
- A gyógyászati és wellness szolgáltatások célcsoportorientált, a létesítmény egyediségének, profiljának megfelelő fejlesztése.
- A fürdők és gyógyszállók, illetve kapcsolódó egészségügyi intézmények gyógyvízre épülő és azokat kiegészítő gyógyászati infrastrukturális háttérének biztosítása, hatékony technológiák alkalmazása.
- A turisztikai vonzerők környezetének komplex fejlesztése.
- A fürdők és gyógyszállók, illetve kapcsolódó egészségügyi intézmények környezetének infrastrukturális és szolgáltatási fejlesztése (települési környezet, parkok, sétányok, kerékpárutak, kiegészítő turisztikai elemek, a szabadidő eltöltési feltételeinek megteremtése).
- A kiemelt fürdők környezetének javítása (parkosítás, információs táblák, pihenőhelyek, zajmentes környezet biztosítása, kulturált és vonzó városkép) sétáló utakkal, igényes kirakatokkal, szolgáltató egységekkel.
- A fejlesztések által érintett létesítmények, szolgáltatók összefogása, klaszter jellegű szervezetbe tömörülése.
- Gyógyturizmus kórházi háttérének kialakítása, térségi, regionális egészségcentrumok létrehozása a fürdőhelyeken, melynek fő célja a gyógyvízre épülő rehabilitációs, rekreációs és prevenciós célú kezelések alkalmazása.
- A gyógyászati és a prevenciós célokhoz köthető szálláshelyek kialakítása, a meglévők fejlesztése, a szállók gyógyfürdőkkel történő összekapcsolása (ahol lehetséges).

Az egészséges életmódra nevelés megjelenése a gyógyhely minden létesítményében, fejlesztésében – testi és szellemi kikapcsolódás ösztönzése, aktív fitnesz tevékenységek számára lehetőségek biztosítása (szabadtéri fitnesz parkok, kerékpárkölszöngők, kajak-kenu kölszöngők, túrautak, zarándokutak hálózatába bekapcsolás stb.), valamint az egészséges, helyi biogazdaságokból származó ételek és italok megjelenése a létesítményekben. A kiegészítő kínálati elemek fejlesztése esetében fontos, hogy azok az egészségturizmus palettájához illeszkedjenek, emellett a turisztikai szezon meghosszabbító, egész évben működő turisztikai termékek (kulturális, aktív, ökoturisztikai), és szolgáltatások legyenek. A gyógyhelyi fejlesztések jellegük szerint lehetnek:

- A helyszín egyediségére építő, a tartózkodási idő növeléséhez, minőségi eltöltéséhez, a kényelmes környezethez kapcsolódó kiegészítő, helyi szolgáltatók bevonásával kezelhető a turisztikai élmény alapjául szolgáló innovatív attrakciófejlesztések.
- A turistafogadás látogatóbarát feltételeinek létrehozására, vendégfogadó terek kialakítására irányuló fejlesztések.
- Élményelemeket jelentő technikai fejlesztések.
- A helyszín történelméhez, hagyományaihoz kapcsolódóan rendszeresen megrendezésre kerülő kulturális, művészeti rendezvények.
- A célcsoport igényeinek megfelelő aktív kikapcsolódást célzó szolgáltatások.

II. A MEGYE GYÓGYHELYEINEK KOMPLEX TERMÉK- ÉS SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉSE

	<ul style="list-style-type: none"> - A gyógyhely jellegéhez, gyógyászati profiljához igazodó garantált programok- - A humán erőforrás-utánpótlás biztosítására vonatkozó oktatási, gyakorlati képzőhelyi, továbbképzőhelyi együttműködések szervezése.
Indoklás	<p>A legerősebb kapcsolódás, hogy „A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése, kapacitásainak fejlesztése, minőségének javítása” specifikus cél egyik nevesített beavatkozása jelen program, de a „Az egészségturisztikai kínálat fejlesztése”, „A minőségi egészségturizmus feltételeinek megteremtése” prioritások is az ilyen típusú komplex, minőségi fejlesztések és együttműködések felkarolását és magvalósulását várják el.</p> <p>„A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása” prioritás „Az egészségturisztikai kínálat fejlesztése” és „A Megye turisztikai desztinációi közötti együttműködés erősítése, szinergiák kihasználása, nemzetközi kapcsolataik erősítése” céljaihoz maximálisan illeszkedő projektről/programról is beszélünk.</p> <p>A gyógyhely fejlesztések esetében nagyon fontos az infrastrukturális feltételek javítása, a gyógyhelyi környezet megteremtése (parkok, sétányok), a megközelíthetőség javítása (utak, közösségi közlekedési kapcsolatok, parkolók) csakúgy, mint a fogadási feltételek javítása (megfelelő minőségű és kapacitású gyógyszállók kialakítása).</p> <p>A program környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségturisztikai működés megteremtését célozza: a gyógyhelyek egyik fontos kritériuma, a megfelelő környezet (levegőminőség, zajmentesség) és vízminőség, mely fenntartása a gyógyhelyi státusz megőrzésének alapja. A megfelelő környezet a helyi lakosság életkörülményeit, munkakörnyezetét, e megyei identitás erősödését is szolgálja.</p>
A projektgeneráláshoz szükséges további lépések, igények	<p>A programnak egyrészt egy turisztikai célú településfejlesztésből, másrészt egy, a település, a gyógyfürdő és a kapcsolódó szolgáltatások hármasának komplexitására, és más gyógyhelyektől megkülönböztethető egyedi jellemzőin alapuló tudatos termék- és szolgáltatásfejlesztésből, gyógy- és orvosturisztikai szolgáltatások szélesítéséből kell állnia.</p> <p>A két láb (infrastruktúra és szolgáltatásfejlesztés) szorosan összefügg egymással – a turisztikai célú településfejlesztésnek a település és szűkebb térségének vonzerőit, attrakcióit kell alapul vennie a fejlesztési irányok kijelölésénél.</p> <p>A gyógyhely település és szűkebb környezete vonzerőleltárjának összeállítását követően meg kell határozni azokat a fő húzó termékeket, melyek a gyógyhely egyedi karakterét, jellegét meghatározhatják, illetve azokat a célcsoportokat, akikre jelenleg és a jövőben számítunk (pl. egy jellemzően seniorok kiszolgálására szakosodott gyógyfürdő mellé nem jó ötlet több játszóteret is kialakítani ellenben a parkokkal, sétányokkal). A széles körű egyeztetéseket követően el kell készíteni a gyógyhely település turisztikai célú településfejlesztési koncepcióját és programját, ebben ki kell jelölni a fejlesztési irányokat, meg kell határozni azokat a vonzerőket, termékeket, melyek továbbfejlesztésre érdemesek. A koncepció végrehajthatóságának elemzése a következő időszak feladata: tervezési program, engedélyezési és kiviteli tervek és ezekkel összhangban előzetes és/vagy részletes megvalósíthatósági tanulmány</p>

II. A MEGYE GYÓGYHELYEINEK KOMPLEX TERMÉK- ÉS SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉSE

	(pénzügyi és humánerőforrás-terv) készítését kell elvégezni, és a fejlesztésekhez forrásokat (EU, hazai pályázatok, egyéb fejlesztési források).
Időtáv	Rövidtáv: döntés a program megvalósításáról, széleskörű egyeztetések kezdeményezése a gyógyhely településeken, gyógyhelyfejlesztési, turisztikai célú településfejlesztési koncepció és program elkészítése, a meglévők aktualizálása és újragondolása. Középtáv: program elemeinek tervezése (pl. gyógyfürdőfejlesztés, szállásfejlesztés, egyéb attrakciók fejlesztése, közlekedési infrastruktúra fejlesztés, partnerség kialakítása stb. – amit a koncepció meghatároz) - engedélyezési és kiviteli tervek, valamint részletes megvalósíthatósági tanulmányok kidolgozása, lehetőség szerint a pályázatok elkészítése és benyújtása. Hosszú táv: a fejlesztések megvalósítása.
Finanszírozás	A gyógyhelyfejlesztési, turisztikai célú településfejlesztési koncepció előkészítés költségeit általában a projektgazda – jelen esetben önkormányzatok - saját forrásból fedezi, azonban létezhetnek olyan célzott támogatások, melyek előkészítésekre vonatkoznak. A projekt egyes elemeinek megvalósításra vonatkozó fejlesztések esetében is felmerülhet azok előkészítési költségeinek költségvetési forrásból történő finanszírozása. Az egyes attrakció és termékfejlesztések esetében a potenciális projektgazda személyének/személyeinek ismeretében – véleményünk szerint – elsősorban a pályázati forrás vagy célzott támogatás lehet releváns.
Projektgazda javasolt személye	A komplex program több – gyógyhelyenként 1-1 – gyógyhelyfejlesztési koncepció elkészítését feltételezi, melyek esetében projektgazda a települések önkormányzatai, gyógyfürdő tulajdonosai vagy az Önkormányzat lehet. Az egyes attrakció és termékfejlesztések, gyógy- és orvosi szolgáltatások fejlesztése esetében a projektgazda az adott intézmény tulajdonosa, üzemeltetője, aki jöhet a közszférából ugyanúgy, mint a magánszférából. A projektek egymásra épülése és összhangja miatt szükséges az Önkormányzat koordináló szerepe.

III. ÉLETMÓDPROGRAM KIALAKÍTÁSA (BIOTERMELÉS, FESZTIVÁLOK, PREVENCIÓ-REHABILITÁCIÓ)

Szolgáltatási terület	Orvosi, gyógy- és wellness szolgáltatások prevenció, gyógyítás, valamint rehabilitáció területén.
Projekt területi lehatárolása	Bács-Kiskun megyében a gyógyászati ellátással és szállodával rendelkező városok és környékük, valamint azok a megyei helyszínek, ahol a megyei fesztiválok és események programjába az életmódprogram integrálható.
Projekt rövid szakmai jellemzése	A Megye komplex, egészségturizmus szempontjából meghatározó szolgáltatókkal és szolgáltatási portfólióval rendelkezik, mind gyógyászat, mind wellness és orvosi szakmai tekintetben, amely kiegészül kapcsolódó szolgáltatási területekkel, mint biotermelés, zárandoklat (lelki egészség), terápiás szolgáltatások (lovaglás), egyéb szolgáltatások (kerékpáros turizmus) tekintetében. Nemzetközi gyakorlat ezeknek a szolgáltatásoknak az integrálása, komplexé tétele az ún. életmódszállók, illetve életmódprogramok keretében, ahol megfelelő szállodai szolgáltatás mellett fizikai-mentális állapotfelmérésre alapozva az életmód javítását célzó egyéni és csoportos mozgásprogramok, tevékenységek,

III. ÉLETMÓDPROGRAM KIALAKÍTÁSA (BIOTERMELÉS, FESZTIVÁLOK, PREVENCIÓ-REHABILITÁCIÓ)

táplálkozási iránymutatások segítségével életmódváltást célzó szolgáltatások nyújtása valósul meg.

A komplex életmódprogram részei és megvalósítása a következőket jelenti:

- Életmódprogramok kidolgozása és beindítása;
- Egyéni állapot felmérés alapján komplex életmód-terápia és szolgáltatások nyújtása: táplálkozás tanácsadás, kiterjedt mozgásterápiák, igény esetén mentálhigiénés támogatással, kiterjedt háttérprogramokkal: kerékpáros és lovas túrák szervezése, részvétel gasztronómiai és kulturális programokon.
- Meglévő fesztiválok, rendezvények egészséges életmód irányába mozdítása (szemléletformálás).

Az életmódprogramok megvalósításának módja lehet bentlakásos szolgáltatásként értelmezett, egyszeri tanácsadást és felkészítést követően egyedileg is folytatható, ugyanakkor bizonyos elemei részét képezhetik akár fesztiváloknak, egyéb rendezvényeknek, ahol a cél az egészségmegőrzés, egészségtudatos magatartás kialakítása, bemutatása.

A Megye sajátosságaira, egyediségére és a szolgáltatások komplexitására alapozva javasoljuk az életmódprogram kialakítását, amely hazai szinten egyedülállónak tekinthető lenne, amennyiben megyei szinten megvalósítására kerülne, a nemzetközi példának megfelelően az ún. lifestyle szálloda módszer alapján.

Az életmódprogramok az egészségmegőrzést, a problémák kialakulásának megelőzését helyezik középpontba: kockázatkezelés, illetve beazonosított (felmért és besorolt) kockázatkezelés céllal.

Az egészségi állapotot leginkább befolyásoló viselkedési kockázati tényezők közül a helytelen táplálkozás, az elégtelen fizikai aktivitás és a nem kiegyensúlyozott lelki egészség (stressz) olyan kockázatok, melyek kezelése jelen projekt keretében kiemelt prioritással bír.

Az érintett potenciális beszállítók – gyógyászati ellátók, szállodák és biotermelők – ebben kompetensek (vagy könnyen kompetenssé válnak), infrastruktúrájuk jellemzően adott. (Egyéb kockázatok – további helytelen egészségmagatartás, mint pl. dohányzás, alkoholfogyasztás stb. – kezelése távlatilag integrálható profil lehet.)

Az egészségturisztikai projekt keretében az életmódprogramok jelenthetik egyrészt kompakt, rövid időtartamra (5-7 nap - 14 napos) kiterjedő komplex szolgáltatáscsomagok kialakítását, amely lehet egyszeri, vagy kúraszerű, esetlegesen időszakosan visszatérő vendégek számára, növelve ezzel a turizmusból származó bevételt. Az életmódprogram bizonyos felmérései, elemei részét képezhetik a turisták és/vagy megyei lakosok részére megrendezésre kerülő különböző megyei fesztiválok szakmai programjának, biztosítva az egészséges életmódra való figyelemfelhívás, egészségtudatos magatartás és működés fontosságát és jelentőségét.

Indoklás

A projekt indokoltságát a felállított célrendszerhez való sokrétű kapcsolódás támasztja alá, amely által a stratégia megvalósíthatósága is erősödik. A

III. ÉLETMÓDPROGRAM KIALAKÍTÁSA (BIOTERMELÉS, FESZTIVÁLOK, PREVENCIÓ-REHABILITÁCIÓ)

	<p>legerősebb kapcsolódás a stratégiához „A Megye egészségturisztikai vonzerejének javítása” prioritás „A Megye turisztikai desztinációi közti együttműködés erősítése, szinergiák kihasználása, nemzetközi kapcsolataik erősítése” specifikus célján keresztül történik, hiszen itt konkrét beavatkozásként került megjelölésre jelen projekt.</p> <p>„Az egészségturisztikai kínálat fejlesztése” specifikus célhoz kapcsolódóan ezen zászlóshajó által a pontszerű kínálati elemek összekapcsolására, a helyi kulturális és környezeti vonzerők egészségturisztikai csomagokba történő intenzívebb bevonására kerülhet sor, továbbá célcsoportra, illetve egyénre, speciális igényekre szabott, csomagba rendezhető szolgáltatások kialakítása valósul meg.</p> <p>„A Megye turisztikai desztinációi közti együttműködés erősítése, szinergiák kihasználása, nemzetközi kapcsolataik erősítése” célon belül az egészségturisztikai és egyéb szolgáltatók közti együttműködés fejlesztése, partnerségek kialakítása, koordináció javítása történik, valamint lehetőség lesz egyedi arculatú fejlesztési térségek kijelölésére is.</p> <p>A társadalmi fenntarthatóságot mind a megyében élők életszínvonalának javításában, mind a megyei identitás erősítésében, belső keresletösztönzésben, mind az új munkahelyek létrehozásának támogatásában is erősítheti.</p> <p>A komplex program „A különböző tulajdonú szereplők, szolgáltatók érdekeinek összehangolása” prioritás mintaeleme, hiszen a „Komplex fejlesztések, programok esetén szolgáltatási tartalom, helyszínek, kapacitások, humánerőforrás-stratégia összehangolása, valamint ezek közös monitoring tevékenységének kialakítása” és a „A különböző tulajdonú szolgáltatók konkrét fejlesztéseinek, közös pályázatainak összehangolása” specifikus célokhoz tökéletesen illeszkedik.</p>
<p>A projektgeneráláshoz szükséges további lépések, igények</p>	<p>Az egészségturizmus keretei között nyújtható életmódprogramok kialakításának előfeltétele egy megvalósíthatósági tanulmány elkészítése. Ebben fel kell térképezni a potenciális piacot (fizetőképes kereslet, igény, árak, bevételi lehetőségek), valamint a megyében fellelhető potenciális beszállítókat (szolgáltatókat, illetve (bio)termelőket). A várható kapacitásigény és a fellelhető/fejlesztendő/integrálandó kapacitások megállapításán túl ki kell alakítani a bizonyítékokon alapuló módszertanok felhasználásával az egyes életmódprogramok standardjait, a működés személyi és tárgyi feltételrendszerét, valamint össze kell állítani a pénzügyi és a humánerőforrás-tervét.</p>
<p>Időtáv</p>	<p>Rövid táv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Döntés a program megvalósításáról. - Megvalósíthatósági tanulmány készítése (kb. 6 hónap). <p>Közép táv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Életmódprogramok standardjainak kialakítása, pilot üzemeltetés és értékelés (kb. 6 hónap); - Szükséges eszköz és humánerőforrás kialakítása, teljes körű működés 1-2 év. <p>Hosszú táv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Program eredményességének mérése, program továbbfejlesztése, kiterjesztése további helyszínekre.

III. ÉLETMÓDPROGRAM KIALAKÍTÁSA (BIOTERMELÉS, FESZTIVÁLOK, PREVENCIÓ-REHABILITÁCIÓ)

<p>Finanszírozás</p>	<p>Az előkészítés költségeit általában a projektgazda saját forrásból fedezi, azonban létezhetnek olyan pályázati konstrukciók vagy célzott támogatások, melyek keretében ezen dokumentumok elkészíthetők, valamint a projekt magvalósításra vonatkozó pályázatok esetében felmerülhet azok előkészítési költségeinek bizonyos időn belüli – maximum 1-2 év távlatára – elszámolása is). Amennyiben a potenciális szereplők komolyabb üzleti lehetőséget látnak a programban, az előkészítés költségei ezen – leginkább for-profit - szereplők közös hozzájárulásából is összeállhat.</p> <p>Megvalósíthatósági tanulmány bekerülési összege: 6-12 millió Ft a partnerek számától, a program bonyolultságától függően.</p> <p>Programok kialakítása, pilot üzemeltetés és annak kiértékelése a megvalósíthatósági tanulmányban kerül meghatározásra.</p> <p>A potenciális projektgazda ismeretében pályázati forrás vagy célzott támogatás, esetlegesen a projektgazda saját forrása szolgálhat fedezetként.</p>
<p>Projektgazda javasolt személye</p>	<p>A komplex program több projekt megvalósítását feltételezi, illetve várja el. Projektgazdáról az egyes projektek esetén beszélhetünk, azonban nagyon fontos szerep jut a projektek összehangolásáért felelős koordinátor szervezetre, mely szerepet az Önkormányzatnak célszerű betölteni. A komplex életmódprogramok koordinálásában, megvalósításában – következő tevékenységek vonatkozásában: szereplők meghatározása, együttműködés koordinálása, finanszírozás lehetőségeinek áttekintése, megvalósíthatósági program elkészítésének támogatása, program kialakításának koordinálása, megvalósítás nyomon követése, fesztiválok programjaival való integráció – az Önkormányzat szerepe kiemelt jelentőségű.</p> <p>Az életmódprogram kidolgozásának javasolt projektgazdája: potenciális szolgáltatók közül azok, melyek adott földrajzi térségben szolgáltatói és koordinálói oldalon vezető szerepet vállalnak; jellemzően gyógyszállók, gyógyfürdők szállodával, vagy magán egészségügyi intézmények. Egy-egy gesztorszervezet mellett konzorciálisan esetleg egyéb szolgáltató, vagy termelő is megjelenhet. Az életmódprogram megvalósítása: minden olyan szolgáltató tekinthető projektgazdának, ahol a szolgáltatási terület bevezetésre, megvalósításra kerül.</p>

IV. PROFILTISZTÍTÁS ÉS SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉS A MŰKÖDŐ GYÓGYFÜRDŐK ÉS WELLNESS SZÁLLÓK KÖZÖTT

<p>Szolgáltatási terület</p>	<p>Bács-Kiskun megyében működő gyógyfürdők és wellness szállodák.</p>
<p>Projekt területi lehatárolása</p>	<p>Bács-Kiskun megye azon települései, ahol gyógyfürdő, illetve wellness szálloda található: pl. Kiskunmajsa, Kiskunhalas, Tiszakécske, Kalocsa, Kecskemét, Kiskőrös, Kiskunfélegyháza, Lakitelek – elméleti maximumként.</p>
<p>Projekt rövid szakmai jellemzése</p>	<p>A gyógyfürdőkben gyógyvíz, gyógyiszap vagy egyéb természetes gyógytényező felhasználásával fürdőkezelés, hidroterápia, vagy egyéb fizikai gyógymódok érhetők el.</p>

IV. PROFILTISZTÍTÁS ÉS SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉS A MŰKÖDŐ GYÓGYFÜRDŐK ÉS WELLNESS SZÁLLÓK KÖZÖTT

	<p>A wellness szállodákban azonban az egészséges életvitelhez szükséges gasztronómiai, sport, relaxációs, illetve wellness szolgáltatások és közösségi programlehetőségeket érhetők el.</p> <p>A két típus célpopulációja alapvetően más: előbbiben gyógyulási szándékkal történik a szolgáltatás igénybevétele („gyógyító, regeneráló” víz), az utóbbiban a jóllét, az életminőség javítása a cél („szórakoztató víz”).</p> <p>Jelen zászlóshajó program keretében a gyógyító és wellness funkciók intézményi szintű elkülönítése, valamint a gyógyfürdők esetleges indikációs specifikus fókuszálása a specializálódás irányába hat az ehhez kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése. Ezzel együtt szükséges a fürdőfejlesztés és kapacitás bővítés, valamint általában a szolgáltatások minőségi fejlesztése is.</p> <p>A profiltisztítás eredményeképpen csökken/megszűnik a belső (megyei) konkurencia, a választott profil mentén az egyes szolgáltatások minősége eredményesebben növelhető (nincs szükség párhuzamos szolgáltatások fejlesztésére), a belső erőforrások (eszköz, főként szakemberek) koncentrálnak, a működés hatékonysága nő. A profiltisztítás eredményeképpen az egymástól eltérő tevékenységi kört nyújtó szolgáltatók szinergiában működhetnek egymás mellett. A működés optimalizálásának előfeltétele a szolgáltató kör lajstromba vétele profillal és elérhető kapacitásokkal, az egészségturista útját pedig menedzselni kell intézményen belül, főként azonban az intézmények között.</p>
Indoklás	<p>A legerősebb kapcsolódás a stratégiához „A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése, kapacitásainak fejlesztése, minőségének javítása” prioritás, „A gyógyturizmus kínálatának fejlesztése orvosi szolgáltatásokkal” specifikus céljain keresztül történik, hiszen itt konkrét beavatkozásként került megjelölésre jelen projekt</p> <p>Jelen esetben „A különböző tulajdonú szereplők, szolgáltatók érdekeinek összehangolása” prioritás is nagyon szorosan kapcsolódik, hiszen a profiltisztítási törekvések csak abban az esetben működhetnek hosszú távon, ha egy elég jól átgondolt, részletesen megtervezett és okosan koordinált folyamatba illesztjük, amely a térség szereplőinek közös gondolkodására, ugyanazon célok irányába mozdítására épül.</p> <p>„Az egészségturisztikai kínálat fejlesztése” specifikus célon belül segíti a fürdők húzó területeire épített szolgáltatások körének (vezérfonal mentén történő) bővítését és minőségi fejlesztését, szolgáltatási csomagajánlat összeállítását, a célcsoportra, illetve egyénre, speciális igényekre szabott, csomagba rendezhető szolgáltatások kialakítását, a vendéglégedettség növelését.</p>
A projektgeneráláshoz szükséges további lépések, igények	<p>Bács-Kiskun megyében található gyógyfürdők és wellness szállodák szolgáltatási körének, elérhető kapacitásainak és kapacitás kihasználtságának feltérképezése, intézményen belül az egyes profilok fenntarthatóságának, jövődélmezőségének vizsgálata.</p>

IV. PROFILTISZTÍTÁS ÉS SZOLGÁLTATÁSFEJLESZTÉS A MŰKÖDŐ GYÓGYFÜRDŐK ÉS WELLNESS SZÁLLÓK KÖZÖTT	
	Modellezni a gyógyfürdő és wellness szállodák profiltisztítást követő működőképességét, a gyógyfürdők között hasonló elemzés elkészítése „indikáció-specifikusan”.
Időtáv	Az elemzés elkészítése 6 hónap, esetleges szolgáltatás változtatások, kliensút menedzsment kialakítása további 10-12 hónap. 2 év működést követően javasolt felülvizsgálat, további lépések a profilok alaposabb lehatárolása érdekében.
Finanszírozás	A potenciális projektgazda ismeretében pályázati forrás vagy célzott támogatás, esetlegesen a projektgazda saját forrása szolgálhat fedezetként.
Projektgazda javasolt személye	Amennyiben van közintézmények számára hozzáférhető külső forrás, úgy az Önkormányzat a javasolt projektgazda, egyéb esetben az esetleges profiltisztításban részt venni szándékozó intézmények alkotta konzorcium választott vezetője a javasolt projektgazda.

V. GYÓGYVIZEK BEVIZSGÁLÁSA – KLINIKAI VIZSGÁLAT – HATÉKONYSÁGI ELEMZÉS	
Szolgáltatási terület	A Megye legjobb minőségű, legerősebb gyógyhatású gyógyvizének (gyógyvizeinek) kiválasztása, kontrollcsoportos követéses vizsgálat megtervezése és lebonyolítása, majd az eredmények publikálása kiválasztott betegség(ek) – betegcsoport(ok) esetében. Megyei szinten javasolt 2 vagy 3 természetes gyógytényező orvosszakmai célú bevizsgálása.
Projekt területi lehatárolása	Bács-Kiskun megyében minősített gyógyvízzel, gyógyvizekkel rendelkező és gyógyászati ellátásra engedéllyel rendelkező gyógyfürdők, elsősorban a gyógyhelyek területén. A kontrollcsoportnak helyet adó egészségügyi intézmény (más megyében is lehet, pl. Szegedi Tudományegyetem).
Projekt rövid szakmai jellemzése	A kiemelt egészségturisztikai stratégiai célokhoz illeszkedve középtávon elengedhetetlen, hogy a gyógyvizek és egyéb gyógytényezők hatásai magasabb tudományos evidencia szinten kerüljenek megvizsgálásra. Az így kapott eredmények figyelembevételre kerülhetnek az egészségturisztikai szolgáltatási csomagok összeállítása és beárazásánál, valamint támpontot jelentenek a marketing kommunikációban. Ennek keretében az alábbi főbb feladatok végrehajtására van szükség: <ul style="list-style-type: none"> - Gyógyvizek jelenlegi minősítésének felülvizsgálata. - Célcsoport(ok), betegcsoport(ok) (célindikációk) meghatározása – profilírozás, melyek esetében elsősorban célszerű a klinikai vizsgálatokat elindítani. - Klinikai vizsgálat megtervezése. Betegcsoport mérete, kontrollcsoport ellátásának helye és mérete. - Klinikai vizsgálat(ok) engedélyezése TUKEB etikai engedély, és OGYÉI vizsgálati engedély. - Klinikai vizsgálatok lebonyolítása egy kiválasztott gyógyászati ellátó helyen, és legalább egy kontrollcsoportot ellátó helyen. De mind a vizsgált betegcsoportot, mind a kontrollcsoportot több ellátóhelyről is lehet

V. GYÓGYVIZEK BEVIZSGÁLÁSA – KLINIKAI VIZSGÁLAT – HATÉKONYSÁGI ELEMZÉS

	<p>biztosítani, ha ugyanazt a minőségű gyógyvizet, illetve ugyanazt az ellátási protokollt alkalmazzák.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eredmények közzététele: publikálás, előadások tartása szakkonferenciákon. - A tudományos eredmények figyelembevétele az egészségturisztikai szolgáltatási csomagok összeállítása és beárazása során. - A tudományos eredmények beépítése a gyógyturizmus marketing anyagaiba, kommunikációjába. <p>A gyógyvizek és más gyógyászati tényezők hatásának evidencia szintje igen alacsony, a hazai hivatalos (EMMI által közlönyben közzétett) orvosszakmai protokollokban, mint terápiás lehetőséget nem veszik figyelembe.</p> <p>A hazai gyógytényezők rendelkeznek a gyógyvízzé minősítés eljárásának dokumentációjával, de az orvosszakmai tudományos evidencia szintet ezek a vizsgálatok nem érik el: nem végeztek randomizált követéses (prospektív) kontrollcsoportos vizsgálatot. Kettős vak vizsgálat (se az orvos se a beteg nem tudja, hogy milyen terápiában részesül, a vizsgált terápiában, komparátor eljárásban, vagy placebo terápiában) végzésének körülményeit pedig igen nehéz biztosítani a gyógytényezők esetében (szemben a gyógyszer kipróbálásokkal).</p> <p>Egy-egy gyógyhely, gyógyfürdő, gyógyszálló vagy a gyógyvíz kezelést végző helyi önkormányzat nem rendelkezik megfelelő anyagi fedezettel és humánerőforrással, szakember gárdával ahhoz, hogy le tudjon bonyolítani ilyen összetett magas szakmai és módszertani elvárásoknak megfelelő klinikai vizsgálatokat. E program megvalósításához elengedhetetlen szükséges külső források, mint pályázati pénzek, kormányzati támogatás, céges szponzori támogatás bevonása és az Önkormányzat aktív támogató, koordináló szerepe.</p>
Indoklás	<p>Jelen projekt jelentheti azt a szükséges háttérrel, amely sok tervezett beavatkozás alapjának megerősítését, a tervezett szolgáltatások és eredménytermékek hitelességét szolgálja, továbbá a „Gyógyhelyek komplex fejlesztése” célnak, illetve az ott megfogalmazott gyógyhelyi egyedi arculatok kialakításának, pozicionálásának ez a projekt az egyik sarokköve.</p> <p>„Az egészségturisztikai kínálat fejlesztése” specifikus célon belül megalapozhatja a húzó területre épített szolgáltatási csomagajánlatok összeállítását, valamint fókuszálhatja a célcsoportra, illetve egyénre, speciális igényekre szabott, csomagba rendezhető szolgáltatások kialakítását.</p> <p>Az „Egészségügyi és gyógyászati humán feltételek fejlesztése” célhoz a szektorban dolgozók motivációjának, hozzáállásának javítása és a magas minőségű szolgáltatások nyújtása révén, a „Kutatási háttér megerősítése” cél elérése érdekében pedig a szolgáltatások orvosszakmailag elfogadott evidencia szintjének emeléséhez járulhat hozzá.</p>
A projektgeneráláshoz szükséges további lépések, igények	<ul style="list-style-type: none"> - A gyógyvízzel rendelkező település, és szolgáltatók támogatásának megszerzése. - az Önkormányzat koordináló szerepe. - Szakértők kiválasztása: klinikai vizsgálat tervezésére, lebonyolítására. - Országos szintű érdekérvényesítésre, közvetlen kapcsolatok kialakítására van szükség az Innovációs és Technológiai Minisztérium, MTA, Szegedi Tudományegyetem (vagy más egyetem) felé.

V. GYÓGYVIZEK BEVIZSGÁLÁSA – KLINIKAI VIZSGÁLAT – HATÉKONYSÁGI ELEMZÉS	
Időtáv	<p>Rövid táv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klinikai vizsgálatra kerülő gyógyvizek kiválasztása. - Érdekérvényesítés, kapcsolatépítés egyetemekkel, IT minisztériummal, MTA-val. <p>Közép táv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klinikai vizsgálatok lebonyolítása, melyek az alábbi etapokból tevődnek össze: 2-3 klinikai vizsgálat tervezése: 3-4 hónap, engedélyezése 3-4 hónap, klinikai vizsgálatok lebonyolítása: 12-18 hónap, vizsgálatok lezárása, eredményeik publikálása. <p>Hosszú táv:</p> <ul style="list-style-type: none"> - További klinikai vizsgálatok előkészítése, lebonyolítása.
Finanszírozás	<p>Klinikai vizsgálat tervezése: 12-15 millió Ft / indikáció. Engedélyezés: 2-3 millió Ft / indikáció. Lebonyolítás: betegszám függvénye, indikáció kör függvénye: indikációnként 200 fős vizsgált beteggel – 200 fős kontrollcsoporttal számolva 180-220 millió Ft. A kontrollcsoportot kezelő egészségügyi intézmény számára is fedezni kell a költségeket, ezt is beleszámoltuk. Feldolgozás, kiértékelés, publikálás: 12-18 millió Ft. 3 gyógyvíz hatékonyságra vonatkozó klinikai vizsgálat lebonyolítás nagyságrendi költsége 750-800 millió Ft. A források előteremtésében nélkülözhetetlen központi innovációs pályázati pénzek bevonása, kiegészítés jelleggel a megyei vagy városi önkormányzatok hozzájárulása kisebb költségtételekhez (pl. vizsgálatok tervezése, engedélyezése, a program végén a marketing kommunikációs költségek egy részének fedezése).</p> <p>Amennyiben a potenciális piaci szereplők komolyabb üzleti lehetőséget látnak a klinikai vizsgálatok elvégzésében és eredményeik hasznosításában, a lebonyolítás költségeinek egy része for-profit - szereplők közös hozzájárulásából is összeállhat.</p>
Projektgazda javasolt személye	<p>Projektgazdák lehetnek a minősített gyógyvízzel vagy más gyógytényezővel rendelkező gyógyfürdők, gyógyászati kezelést szolgáltatást nyújtó szervezetek (akár önkormányzati szervezet, magántulajdonú gyógyszálló, wellness szálloda, intézmény) vezetője, ügyvezető igazgató, vezérigazgató, főigazgató.</p> <p>Projektgazdák mellett az egyes klinikai vizsgálatok esetén, azonban nagyon fontos szerep jut a vizsgálatok összehangolásáért felelős koordinátor szervezetre, mely szerepet az Önkormányzatnak célszerű betölteni.</p>

4. A STRATÉGIAI JAVASLATOK HATÁROKON ÁTNYÚLÓ HATÁSA

Az IPA projekt megvalósulása nagy előrelépést jelent mind a Megye, mind a Vajdaság egészségturizmusának fejlődésében. Minkét partnernél felmérésre került a jelenlegi helyzet, a kereslet-kínálat, a célcsoportok és az egészségturizmusra jellemző trendek azonosításra kerültek. Összegyűjtésre kerültek mindkét térség erősségei és gyengeségei az egészségturizmus területén, a koncepciókban pedig kijelölésre kerültek a fejlesztések lehetséges irányai a lehetőségek megvalósítása, a veszélyek elkerülése érdekében. A stratégiai javaslat prioritásokat és

intézkedéseket fogalmazott meg a fejlesztések konkretizálása érdekében; itt már egyértelműen kirajzolódtak azok a területek, melyeknek határon átnyúló hatása érzékelhető akár az együttműködések, a közös fejlesztések, tapasztalatcserek igényként való felmerülésében. Az alábbi táblázat bemutatja azokat az együttműködések lehetséges területeit prioritásonként, ahol a stratégiai javaslat határon átnyúló együttműködést hív életre.

3. táblázat: Határon átnyúló hatások, együttműködési lehetőségek

Stratégiai célok / Prioritások	Specifikus célok	A határon átnyúló hatások, együttműködési lehetőségek
1. A Megye egészségügyi turisztikai vonzerejének javítása	1.1. Az egészségügyi turisztikai kínálat fejlesztése	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás
	1.2. Egészségügyi turisztikai marketing fejlesztése	Közös marketing tevékenység - közös honlap, kiadványok, médiamegjelenések, vásárokon való megjelölések
	1.3. A Megye turisztikai desztinációi közti együttműködés erősítése, szinergiák kihasználása, nemzetközi kapcsolataik erősítése	Határon átnyúló tematikus utak kialakítása az egészségügyi turizmus területén, közös projektgenerálás, egymásra épülő szolgáltatások kialakítása, részvétel egymás fesztiváljain
2. Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségügyi turisztikai működés megerősítése	2.1. Az egészségügyi turisztikai szolgáltatások és vonzerők gazdasági fenntarthatóságának javítása	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás
	2.2. Az egészségügyi turisztikai szolgáltatások társadalmi fenntarthatóságának erősítése	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás
2. Környezeti, gazdasági és társadalmi szempontból fenntartható egészségügyi turisztikai működés megerősítése	2.3. Az egészségügyi turizmus környezeti fenntarthatóságának biztosítása	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás
	2.4. Biotermelők bekapcsolása az egészségügyi turizmus rendszerébe	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás, közös részvétel fesztiválokon
3. A minőségi egészségügyi turizmus feltételeinek megerősítése	3.1. Infrastrukturális feltételek javítása	Határon átnyúló fejlesztések elősegítése
	3.2. Jogi feltételek javítása, kedvezőbb adózási környezet megerősítése	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása
	3.3. Egészségügyi és gyógyászati humán feltételek fejlesztése	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás, orvoscserre, gyakorlati helyek biztosítása egymás intézményeiben
	3.4. Kutatási háttér megerősítése	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás, orvoscserre, közös kutatások indítása, közös részvétel K+F+I típusú pályázatokon
4. A Megye gyógy- és orvosturisztikai palettájának szélesítése, kapacitásainak fejlesztése, minőségének javítása	4.1. A gyógyturizmus kínálatának fejlesztése orvosi szolgáltatásokkal	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás, orvoscserre, balneoterápiás kutatások közös bonyolítása
	4.2. A gyógyfürdők minősítésének megtartása. Legalább egy helyszínen az országos fürdőminősítés megszerzése.	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás

Stratégiai célok / Prioritások	Specifikus célok	A határon átnyúló hatások, együttműködési lehetőségek
	4.3 Gyógyhelyek komplex fejlesztése	Vajdaság számára a gyógyhelyi minősítés rendszerének bemutatása, közös projektgenerálás
	4.4. Az orvosi turizmus egyedi kínálatának kialakítása a Megye kórházaiban	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás, orvoscsere, gyakornoki program
5. A különböző tulajdonú szereplők, szolgáltatók érdekeinek összehangolása	5.1. Komplex fejlesztések, programok esetén szolgáltatási tartalom, helyszínek, kapacitások, humán erőforrás-stratégia összehangolása, valamint ezek közös monitoring tevékenységének kialakítása	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás, orvoscsere, gyakornoki program
5. A különböző tulajdonú szereplők, szolgáltatók érdekeinek összehangolása	5.2. A különböző tulajdonú szolgáltatók konkrét fejlesztéseinek, közös pályázatainak összehangolása	Tapasztalatcsere, jó gyakorlatok közös felkutatása, közös projektgenerálás

Forrás: Saját szerkesztés

Ez a dokumentum az Európai Unió pénzügyi támogatásával valósult meg a Interreg-IPA Határon Átnyúló Együtműködési Program Magyarország-Szerbia által. A tartalmáért teljes mértékben Bács-Kiskun Megye Önkormányzata vállalja a felelősséget, és az semmilyen körülmények között nem tekinthető az Európai Unió és / vagy a programot Irányító Hatóságnak állásfoglalását tükröző tartalomnak.

